

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

program coordonat de

World Vision
ROMÂNIA

Proiectul: *Fără bariere într-o lume fără frontiere*
implementat de **ASOCIAȚIA PRO DIACONISSA**
în cadrul **Programului SAVE („School Anti-Violence Ecosystem”)**,
coordonat de Fundația World Vision România și cofinanțat de Uniunea Europeană
Durata proiectului: 01.03.2025 – 30.04.2026
Valoarea grantului: 30 000 euro

Pachet educațional integrat pentru prevenirea și intervenția în cazurile de violență asupra copilului în mediul școlar

Acest volum reunește materialele dezvoltate în cadrul proiectului „*Fără bariere într-o lume fără frontiere*”, având ca scop sprijinirea unităților de învățământ în prevenirea și gestionarea violenței școlare.

Include următoarele resurse:

1. *Ghid de prevenire și intervenție în cazurile de violență asupra copilului în mediul școlar*
2. Flyer informativ – context, date statistice și intervenție în prevenirea violenței școlare
3. *Harta de networking* – Ecosistemul de intervenție în cazurile de violență asupra copilului în mediul școlar
4. *Broșură educațională*
5. *Pliant informativ*
6. *Model certificat de participare*
7. *Model diplomă de participare*

Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale Fundației World Vision România.
Nici Uniunea Europeană și nici Fundația World Vision România nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acestea.

Proiect derulat de

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

program coordonat de

World Vision
ROMÂNIA

Proiectul: *Fără bariere într-o lume fără frontiere*
implementat de ASOCIAȚIA PRO DIACONISSA
în cadrul Programului SAVE („School Anti-Violence Ecosystem”),
coordonat de Fundația World Vision România și cofinanțat de Uniunea Europeană
Durata proiectului: 01.03.2025 – 30.04.2026
Valoarea grantului: 30 000 euro

*Ghid de prevenire și intervenție educațională
pentru o școală fără violență*

Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale Fundației World Vision România.
Nici Uniunea Europeană și nici Fundația World Vision România nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acestea.

Proiect derulat de

CUPRINS

Prefață

Capitolul I. Introducere, scop și fundamentare teoretică

- 1.1. Context general al violenței în mediul școlar
- 1.2. Scopul ghidului și obiective specifice
- 1.3. Public-țintă
- 1.4. Fundamentarea teoretică
 - 1.4.1. Dimensiunea psihologică și socială a violenței școlare
 - 1.4.2. Perspectiva emoțională și educațională
 - 1.4.3. Modelul ecosistemic de intervenție
 - 1.4.4. Fundamentele valorice ale ghidului

Capitolul II. Cadrul legal actual privind prevenirea și intervenția în cazurile de violență școlară

- 2.1. Introducere
- 2.2. Justificarea extinderii cadrului legal
- 2.3. Analiza principalelor acte normative
 - Legea *educației naționale* nr. 1/2011 (modificată prin Legea 221/2019)
 - Legea nr. 198/2003 *a învățământului preuniversitar*
 - Ordinul Min. Educației nr. 4.343/2020- norme privind prevenirea și combaterea bullying-ului
 - Ordinul Min. Educației nr. 6.235/2023- procedură de management a cazurilor de violență în mediul școlar
 - Ordinul nr. 6.467/2023 – corecturi și completări aduse Ordinul Min. Educației nr. 6.235/2023
 - Legea 272/2004 *privind protecția și promovarea drepturilor copilului* (actualizată)
 - Codul Penal al României
 - Alte reglementări complementare
- 2.4. Analiză comparativă – evoluția legislației anti-violență

Capitolul III. Prevenirea violenței și bullying-ului în școală

- 3.1. Introducere – de la reacție la prevenție
- 3.2. Modelul piramidal de prevenție
- 3.3. Rolul culturii organizaționale în prevenție
- 3.4. Atelierele de teatru forum – metodă educațională de prevenție
 - 3.4.1 Concept și fundament
 - 3.4.2. Etapele unui atelier tipic
 - 3.4.3. Impact educațional
- 3.5. Exemple narrative utilizate în prevenirea violenței (Teatru forum & intervenții educaționale)
- 3.5. Povești reale – „Voci din școală”
 - 3.5.1. Copiii cu dizabilități – protejarea celor mai vulnerabili
- 3.6. Strategii practice de prevenție
- 3.7. Implicarea familiei și comunității
- 3.8. Evaluarea impactului preventiv
- 3.9. Concluzie

Capitolul IV. Procedura unificată de identificare, raportare, intervenție și monitorizare în cazurile de violență școlară

- 4.1. Introducere – logica intervenției integrate
- 4.2. Baza juridică și tipologia situațiilor reglementate
 - 4.2.1. Tipuri de situații avute în vedere
 - 4.2.2. Modalități de raportare și protecția sesizărilor
 - 4.2.3. Obligațiile imediate ale personalului

- 4.2.4. Actori instituționali cheie
- 4.3. Etapele intervenției – flux operațional
- 4.4. Niveluri de gravitate și intervenții asociate
- 4.5. Echipa de intervenție
- 4.5.1. Componenta echipei variază în funcție de gravitatea cazului
- 4.5.2. Responsabilități instituționale în procesul de intervenție
- 4.6. Exemple aplicate expuse tabelar – Plan de intervenție
- 4.7. Comunicarea cu victimele, agresorii și martorii
- 4.8. Evaluarea siguranței copilului
- 4.9. Evaluarea și documentarea incidentelor
- 4.10. Colaborarea interinstituțională pentru protejarea copiilor vulnerabili
- 4.11. Rolul profesorului în situațiile de violență și bullying
- 4.12. Durata și dinamica intervenției
- 4.13. Rolul personalului auxiliar și administrativ
- 4.14. Principiul intervenției educaționale
- 4.14.1. Măsuri de sprijin
- 4.14.2. Sancțiuni disciplinare

Capitolul V. Intervenția educațională post-incident și reabilitarea relațională

- 5.1. Introducere – de la sancțiune la restaurare
- 5.2. Principiile intervenției post-incident
- 5.3. Etapele intervenției educaționale post-incident
- 5.4. Reevaluarea emoțională
- 5.5. Consilierea individuală și de grup
- 5.6. Medierea restaurativă
- 5.7. Planul de reabilitare educațională
- 5.8. Reabilitarea relațională la nivelul clasei
- 5.9. Rolul profesorilor în perioada post-incident
- 5.10. Implicarea părinților în procesul de reabilitare
- 5.11. Monitorizarea și închiderea cazului
- 5.12. Concluzii

Capitolul VI. Rolurile instituționale și colaborarea intersectorială în prevenirea și intervenția cazurilor de violență asupra copilului

- 6.1. Introducere
- 6.2. Rolul unității de învățământ
- 6.3. Rolul consilierului școlar și al CJRAE
- 6.4. Rolul Inspectoratului Școlar Județean (ISJ)
- 6.5. Rolul DGASPC (Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului)
- 6.6. Rolul SPAS (Serviciul Public de Asistență Socială Locală)
- 6.7. Rolul Poliției și al Parchetului
- 6.8. Rolul părinților și al familiei
- 6.9. Rolul ONG-urilor și al partenerilor comunitari
- 6.10. Mecanismul colaborării interinstituționale
- 6.11. Principii ale colaborării eficiente
- 6.12. Concluzii

Capitolul VII. Monitorizarea sistemului de siguranță școlară, evaluarea impactului și sustenabilitatea programului

- 7.1. Introducere – Rolul monitorizării într-un ecosistem de siguranță școlară
- 7.2. Obiectivele monitorizării instituționale
- 7.3. Structura sistemului de monitorizare
- 7.4. Indicatori de evaluare

- 7.5. Instrumente de monitorizare
- 7.6. Monitorizarea interinstituțională (nivel comunitar)
- 7.7. Monitorizarea județeană
- 7.8. Monitorizarea națională
- 7.9. Evaluarea impactului programului
- 7.10. Feedback și învățare instituțională
- 7.11. Sustenabilitatea programului
- 7.12. Impactul proiectului „Fără bariere într-o lume fără frontiere”
- 7.13. Concluzie

Capitolul VIII. Mărturii autentice: cum se simte violența în școală în cadrul proiectului „Fără bariere într-o lume fără frontiere”

- 8.1. Ce ne spun copiii
- 8.2. Ce ne spun părinții
- 8.3. Ce spun profesorii
- 8.4. Concluzii interpretative
- 8.5. Recomandări pedagogice rezultate din analiza mesajelor

Capitolul IX. Concluzii și recomandări

ANEXE

- Anexa 1 – Fișa de semnalare a unui caz de violență / bullying
- Anexa 2 – Fișa de evaluare și încadrare a gravității cazului
- Anexa 3 – Plan de intervenție educațională
- Anexa 4 – Model de acord educațional restaurativ
- Anexa 5 – Fișa de monitorizare post-intervenție
- Anexa 6 – Chestionar pentru cadre didactice: climatul școlar și siguranța elevilor
- Anexa 7 – Acord de colaborare interinstituțională (model-cadru)
- Anexa 8 – Raport anual de evaluare a siguranței școlare
- Anexa 9 – Fișa de închidere a cazului de violență / bullying
- Anexa 10 – Protocol de răspuns în situații urgente
- Anexa 11 – Flux procedural anti-violență (schemă etapizată)
- Anexa 12 – Modele de comunicare cu părinții

Prefață

Prezentul ghid este elaborat în cadrul proiectului „*Fără bariere într-o lume fără frontiere*”, implementat de Asociația Pro Diaconissa în perioada 01.03.2025–30.04.2026, cu sprijinul financiar al Uniunii Europene, în cadrul Programului SAVE – *School Anti-Violence Ecosystem*, coordonat la nivel național de Fundația World Vision România. Programul SAVE urmărește dezvoltarea unui ecosistem școlar sigur și incluziv, în care violența, indiferent de forma pe care o îmbracă, este recunoscută, prevenită și gestionată prin mecanisme educaționale integrate, susținute de parteneriatul dintre școală, familie, comunitate și instituțiile cu rol de protecție a copilului.

Documentul este aliniat tuturor cerințelor legislative actuale, inclusiv prevederilor Legii nr. 198/2023 și Procedurii *privind managementul cazurilor de violență* (OMEC 6235/2023), asigurând o corelare coerentă între cerințele normative și practica educațională.

În această direcție, proiectul „*Fără bariere într-o lume fără frontiere*” contribuie printr-un demers complex, care include formarea cadrelor didactice și a specialiștilor în protecția copilului, dezvoltarea de instrumente operaționale pentru școli (ghiduri, proceduri, modele de fișe), promovarea unor metode educaționale participative (precum teatrul forum) și consolidarea colaborării interinstituționale.

Ghidul de față reprezintă un instrument de lucru destinat profesorilor, consilierilor școlari, directorilor, specialiștilor din serviciile sociale, părinților și altor actori preocupați de dezvoltarea unei culturi școlare centrate pe siguranță, respect și participare. Structura documentului permite utilizarea acestuia atât în programe de formare profesională, cât și ca suport practic în activitatea curentă a școlilor.

Capitolele acoperă principalele dimensiuni ale fenomenului violenței școlare – conceptuale, legislative, procedurale, educaționale și instituționale – oferind un cadru clar pentru prevenire, intervenție și post-intervenție. Ghidul poate fi consultat integral sau selectiv, în funcție de nevoile specifice ale utilizatorilor: de la gestionarea unui caz concret, la planificarea activităților de prevenție sau elaborarea documentelor interne ale unității școlare.

Pentru o abordare coerentă, este recomandată constituirea, la nivelul fiecărei unități de învățământ, a unei echipe de siguranță școlară, care să utilizeze ghidul drept referință comună în elaborarea și actualizarea *Planului anti-violență*. Definițiile termenilor cheie și explicațiile abreviate utilizate în ghid se regăsesc în Glosarul din Anexe, util atât cadrelor didactice, cât și formatorilor și elevilor implicați în activități educaționale.

Dimensiune analitică	Conținut detaliat (formulare academică)
Context instituțional	Ghid realizat în cadrul Proiectului „ <i>Fără bariere într-o lume fără frontiere</i> ” finanțat de UE, derulat de Asociația Pro Diaconissa (2025–2026), parte a Programului european SAVE, coordonat național de World Vision România
Finalitatea Programului SAVE	Construirea unui ecosistem școlar anti-violență, bazat pe prevenție, intervenție educațională integrată și colaborare interinstituțională
Contribuțiile proiectului	• formarea cadrelor didactice și a specialiștilor • dezvoltarea instrumentelor operaționale (proceduri, fișe, ghiduri) • promovarea metodelor participative (ex.: teatrul forum) • întărirea parteneriatului școală–familie–comunitate–instituții
Scopul ghidului	Oferirea unui instrument practic, aplicabil, pentru prevenirea, identificarea, gestionarea și monitorizarea cazurilor de violență școlară.
Public-țintă	Profesori, consilieri școlari, directori, specialiști SPAS/DGASPC, părinți, elevi, ONG-uri și alți actori educaționali
Logica structurală a ghidului	Ghidul este organizat astfel încât fiecare capitol răspunde unei întrebări-cheie: ⇒ Ce este violența și care este cadrul legal? (Cap. I–III) ⇒ Cum prevenim sistematic? (Cap. IV) ⇒ Cum intervenim pas cu pas? (Cap. V) ⇒ Cum reparăm relațiile? (Cap. VI) ⇒ Cine are responsabilități? (Cap. VII) ⇒ Cum monitorizăm și evaluăm? (Cap. VIII) ⇒ Ce spun actorii școlii? (Cap. IX) ⇒ Ce instrumente folosim? (Anexe)
Utilizare practică	• suport pentru formare profesională • referință rapidă în gestionarea cazurilor • instrument pentru elaborarea documentelor interne (plan de prevenție, proceduri, raportări) • resursă pentru autoformare
Recomandare instituțională	Crearea unei echipe de siguranță școlară, care să utilizeze Ghidul ca reper comun și să coordoneze implementarea Planului anti-violență
Înțelegerea terminologiei	Termenii utilizați (bullying, violență psihologică, violență școlară, SAVE, DGASPC, CJRAE, ISJ, SPAS, ONG) sunt definiți mai jos, pentru o utilizare uniformă și riguroasă
Clauză de responsabilitate (EU disclaimer)	Opiniile exprimate aparțin exclusiv autorilor; UE și World Vision România nu pot fi considerate responsabile pentru conținut

Capitolul I

Introducere, scop și fundamentare teoretică

1.1 Context general

Violența în mediul școlar reprezintă una dintre cele mai complexe și persistente forme de vulnerabilitate educațională în România contemporană. Fenomenul se manifestă atât prin acte fizice, cât și prin forme subtile de excludere, hărțuire emoțională, umilire publică sau agresiune digitală.

Studiile recente (UNICEF, 2023; World Vision, 2024) arată că:

- aproape 4 din 10 elevi au experimentat cel puțin o formă de violență în școală
- 1 din 5 a fost implicat într-o situație de *bullying* – fie ca victimă, fie ca martor
- în 2019, din 42 de țări participante la un studiu, România se situa pe locul 3, în ceea ce privește procentul copiilor, victime ale bullyingului
- în paralel, cadrele didactice semnalează dificultăți crescânde în gestionarea emoțională a conflictelor elevilor, accentuate de impactul pandemiei și de fragilizarea relațiilor sociale.

1.2 Scopul ghidului

Scopul principal al Ghidului este de a oferi un cadru operațional și psiho-pedagogic unitar dar și un instrument juridic, adaptat atât școlilor partenere ale Proiectului „*Fără bariere într-o lume fără frontiere*” cât și altor unități de învățământ.

Obiective specifice:

- Sprijinirea cadrelor didactice în **identificarea timpurie** a semnelor de violență sau bullying
- Clarificarea **pașilor legali și instituționali** pentru gestionarea corectă a unui caz
- Promovarea unui **răspuns empatic, coerent și centrat pe copil** din partea echipei educaționale
- Dezvoltarea unei **culturi școlare bazate pe siguranță, incluziune și respect**
- Încurajarea colaborării interinstituționale între **școală – familie – autorități – comunitate**.

1.3 Public-țintă

Ghidul se adresează tuturor actorilor implicați în ecosistemul educațional:

- cadre didactice și personal auxiliar
- consilieri școlari, psihologi
- directori și inspectori școlari
- părinți, tutori legali și reprezentanți ai comunității locale
- ONG-uri și instituții partenere în prevenirea violenței
- elevi, în scopul formării unei culturi de siguranță și respect reciproc.

Implicarea elevilor, ca parteneri activi în prevenirea violenței, reflectă principiul participării copilului prevăzut de Legea 272/2004 *privind protecția și promovarea drepturilor copilului*.

1.4 Fundamentarea teoretică

◆ 1.4.1 Dimensiunea psihologică și socială a violenței școlare

Fenomenul violenței școlare este complex și multidimensional. Potrivit *teoriei ecologice a dezvoltării* (Bronfenbrenner, 1979), comportamentele violente ale copilului se formează la intersecția mai multor sisteme

– familie, școală, grup de prieteni, comunitate și societate. Astfel, intervenția eficientă trebuie să țină cont de întregul context de viață al copilului.

În același timp, **teoria învățării sociale** (Bandura, 1977) explică faptul că agresivitatea se învață prin observare și imitație. Elevii reproduc comportamentele violente observate în mediul familial, în media sau chiar în relațiile școlare, atunci când acestea sunt tolerate sau recompensate implicit.

La nivelul anilor 1978, **psihologul norvegian Dan Olweus** introduce în literatura de specialitate conceptul **bullying** ca urmare a studiilor privind violența între elevi. Accepțiunea românească a termenului este brutalizare, intimidare sau hărțuire școlară. Definiția *bullying*-ului înglobează caracteristicile acestui comportament, respectiv, intenția, repetiția și dezechilibrul de putere. Un elev este hărțuit *“atunci când este expus în mod repetat și în timp la acțiuni negative din partea unui sau mai multor elevi și este incapabil să se apere, excluzând cazurile în care doi copii cu o forță fizică și psihologică similară se luptă”*. În lumina Legii nr. 221/2019 pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011 *violența psihologică - bullying este „acțiunea sau seria de acțiuni fizice, verbale, relaționale și/sau cibernetice, într-un context social dificil de evitat, săvârșite cu intenție, care implică un dezechilibru de putere, au drept consecință atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei persoane sau grup de persoane și vizează aspecte de discriminare și excludere socială, care pot fi legate de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală, caracteristicile personale, acțiune sau serie de acțiuni, comportamente ce se desfășoară în unitățile de învățământ și în toate spațiile destinate educației și formării profesionale”*.

Astfel, elementele cheie sunt:

1. intenționalitatea agresivității
2. dezechilibrul de putere
3. repetitivitatea comportamentului.

În legislația românească, bullying-ul este încadrat exclusiv drept formă de violență psihologică, distinctă de violența fizică sau sexuală.

◆ 1.4.2 Perspectiva emoțională și educațională

Cercetările recente (Goleman, 1995; Durlak et al., 2011) demonstrează că **inteligența emoțională** și programele de învățare socio-emoțională reduc semnificativ incidența violenței. Elevii care dezvoltă empatie, autoreglare și abilități de comunicare manifestă mai puține comportamente agresive și contribuie la un climat de siguranță.

Atelierele de tip „*teatru forum*” folosite în proiect se înscriu în paradigma **învățării experiențiale** (Kolb, 1984¹), unde copilul devine actor al propriei schimbări. Prin joc de rol și reflecție colectivă, elevii reușesc să exploreze emoțiile implicate în conflict și să găsească soluții non-violente.

¹ **Învățarea experiențială (Kolb, 1984)** reprezintă un model educațional care pornește de la ideea că oamenii învață cel mai profund atunci când trăiesc direct o experiență, o reflectează, o conceptualizează și o aplică în practică.

Conform teoriei lui **David A. Kolb**, procesul de învățare are **patru etape circulare**:

1. **Experiența concretă** – elevul participă activ la o situație reală sau simulată (ex. joc de rol, scenetă de teatru forum)
2. **Observația reflexivă** – analizează ceea ce a trăit, ce a simțit, cum au reacționat ceilalți
3. **Conceptualizarea abstractă** – înțelege principiile sau valorile implicate (respect, empatie, responsabilitate)
4. **Experimentarea activă** – aplică în alte contexte ceea ce a învățat (la școală, acasă, în relațiile cu colegii)

Metodele de tip SEL sunt recomandate de Ministerul Educației în dezvoltarea competențelor socio-emoționale, fiind integrate în numeroase programe naționale de formare.

◆ 1.4.3 Modelul ecosistemic de intervenție

Ghidul adoptă modelul **ecosistemic de protecție a copilului**, promovat de Programul SAVE – „*School Anti-Violence Ecosystem*”. Acest model presupune colaborarea între nivelurile:

- **micro** (copil, familie, școală)
- **mezo** (relațiile între aceste sisteme)
- **exo și macro** (politici publice, cultură organizațională, mass-media).

Abordarea integrată asigură o intervenție unitară, rapidă și legală, dar și o cultură școlară bazată pe sprijin, și nu pe sancțiuni.

Modelul ecosistemic este reflectat în fișa de management prevăzută de OM 6235/2023, care solicită o analiză integrată (victimă – autor – martori – factori școlari).

◆ 1.4.4 Fundamentele valorice ale Ghidului

Toate demersurile descrise se sprijină pe:

- **interesul superior al copilului** (Legea 272/2004)
- **respectul pentru demnitate și diversitate**
- **responsabilitatea profesională a cadrelor didactice**
- **colaborarea interinstituțională ca principiu al protecției copilului.**

Aceste valori sunt congruente cu Codul de etică pentru profesia didactică, care impune protejarea integrității fizice și emoționale a copilului.

Prin această abordare, **învățarea devine și un proces de transformare personală**, și o acumulare de informații. În cadrul proiectului „*Fără bariere într-o lume fără frontiere*”, metoda Kolb se reflectă perfect în **atelierile de teatru forum**, unde copiii:

- trăiesc o situație (experiență concretă)
- o discută și o analizează (reflecție)
- identifică lecțiile morale (conceptualizare)
- și apoi acționează diferit în viața reală (aplicare)

Astfel, arta și teatrul devin **instrumente de învățare experiențială**, care îi ajută pe elevi să-și dezvolte empatia, gândirea critică și capacitatea de autoreglare emoțională.

Capitolul II

Cadrul legal actual privind prevenirea și intervenția în cazurile de violență școlară

2.1 Introducere

În ultimele două decenii, România a construit un **cadru legislativ complex și coerent** pentru prevenirea și combaterea violenței în școli, aliniat standardelor europene privind protecția copilului.

Această evoluție normativă a fost determinată de trei factori principali:

1. **creșterea vizibilității fenomenului violenței școlare**, în special prin mass-media și rețele sociale
2. **presiunea socială și instituțională** de a proteja copiii și cadrele didactice prin proceduri clare
3. **alinieră la directivele europene** privind drepturile copilului și mediul educațional sigur inclusiv obligațiile asumate de România prin Convenția ONU privind Drepturile Copilului (art. 19 privind protecția împotriva violenței).

Astfel, sistemul educațional românesc a trecut de la o abordare reactivă la una preventivă și bazată pe **responsabilitate colectivă**, în care școala, familia și comunitatea formează un ecosistem de protecție în conformitate cu principiul „*responsabilității partajate*” prevăzut de Legea nr. 198/2023.

În România, reacția instituțională a evoluat semnificativ prin:

- ⇒ **Legea educației naționale nr. 1/2011** a fost modificată și completată prin **Legea nr. 221/2019**
- ⇒ **Ordinul Ministerului Educației nr. 4.343/2020** privind prevenirea bullying-ului (norme metodologice aplicate Legii 221/2019)
- ⇒ **Legea nr. 198/2023** a învățământului preuniversitar
- ⇒ **Ordinul nr. 6.235/2023** privind managementul cazurilor de violență în mediul școlar (norme metodologice aplicate Legii 198/2023)
- ⇒ **Ordinul nr. 6.467/2023 (corecturi și completări)** publicat în decembrie 2023 - a adus îmbunătățiri tehnice Ordinului 6235/2023
- ⇒ **Ordinul nr. 4.200 din 28 mai 2025** pentru aprobarea Procedurii privind mecanismul de semnalare anonimă a faptelor de violență și a suspiciunilor privind consumul de droguri și alte abateri de la normele de bună conduită în unitățile de învățământ preuniversitar
- ⇒ **Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului**
- ⇒ **Codul Penal**, care sancționează formele grave de violență

Pentru primele patru acte normative, baza de aplicare practică în școli este reprezentată de obligația fiecărei unități de învățământ de a elabora proceduri interne anti-violență, prevăzută expres la art. 65 din Legea nr. 198/2023.

Modificarea Legii educației naționale nr. 1/2011 prin **Legea nr. 221/2019** a reprezentat un moment de cotitură: pentru prima dată, „*violența psihologică – bullying*” a fost definită explicit și interzisă în toate spațiile destinate educației și formării profesionale, iar formarea cadrelor didactice în acest domeniu a devenit obligație legală.

Ulterior, adoptarea Legii nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar a marcat trecerea la un nou cadru legislativ general pentru organizarea și funcționarea învățământului preuniversitar. Această lege preia și integrează principiile privind siguranța școlară consacrate de Legea nr. 1/2011 și Legea nr. 221/2019, consacrand capitole distincte referitoare la protecția beneficiarilor primari, la prevenirea și gestionarea violenței școlare și la obligațiile de cooperare interinstituțională (de exemplu, prevederile art. 63–66 privind siguranța în unitățile de învățământ și *Planul național de combatere a violenței școlare*).

Legea 198/2023 prevede expres că noile proceduri de prevenire și intervenție se aplică cumulativ cu normele rămase în vigoare din Legea 221/2019 și Legea 272/2004, ceea ce obligă școlile să utilizeze toate aceste acte în paralel.

2.2 Justificarea extinderii cadrului legal

🔍 De ce a fost nevoie de noi reglementări?

- violența s-a diversificat: de la forme fizice la forme **emoționale, sociale și digitale** (cyberbullying)
- a crescut numărul cazurilor raportate către **DGASPC și ISJ**, semn că fenomenul era real, dar anterior sub-raportat
- pandemia COVID-19 a amplificat izolarea, anxietatea și comportamentele de respingere între elevi
- cadrele didactice au solicitat **instrumente procedurale clare**, iar legislația veche era lacunara
- intervențiile erau adesea întârziate sau contradictorii, lipsind o **metodologie unitară**.

Era necesară **recunoașterea juridică a bullying-ului** ca formă specifică de violență psihologică și definirea unui cadru de formare continuă pentru personalul didactic în vederea identificării și gestionării acestor situații (cerință materializată prin Legea nr. 221/2019). Articolele 65 și 66 impun pentru prima dată raportări periodice obligatorii la nivel județean și responsabilități directe pentru inspectorate, aspect ce lipsea în vechea legislație.

Legea nr. 198/2023 răspunde acestor nevoi prin includerea expresă a obligației de a asigura siguranța în unitățile de învățământ preuniversitar, prin reglementarea responsabilităților partajate (școală – autorități locale – poliție – DGASPC) și prin instituirea unor instrumente precum *Planul național de combatere a violenței școlare* și sistemele-cadru județene de siguranță școlară. În acest fel, legea consolidează dimensiunea sistemică a intervenției și creează cadrul general în care se aplică normele metodologice adoptate prin ordine de ministru. Totuși, între legislație și practică există adesea o ruptură de aplicabilitate. Acest ghid vine să umple acest decalaj, oferind **un instrument aplicat, coerent și bazat pe evidență științifică**, pentru prevenirea, identificarea și intervenția eficientă în cazurile de violență din școală.

2.3 Analiza principalelor acte normative

■ **Legea Educației Naționale nr. 1/2011** (în forma sa actualizată prin Legea nr. 221/2019)

Relevanță: stabilește principiile fundamentale privind siguranța și demnitatea în procesul educațional.

- Art. 7 alin. (11) introduce oficial conceptul de „**violență psihologică – bullying**”, recunoscând impactul emoțional al abuzului și **interzicând explicit** aceste comportamente în unitățile de învățământ și în toate spațiile destinate educației și formării profesionale
- Anexa la lege este completată cu punctul 6¹, care oferă o **definiție detaliată** a *violenței psihologice – bullying*, ca acțiune sau serie de acțiuni fizice, verbale, relaționale și/sau cibernetice, săvârșite cu intenție, într-un context dificil de evitat, implicând dezechilibru de putere și având drept consecință atingerea demnității, crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare. Sunt incluse explicit comportamentele legate de discriminare și excludere socială (rasă, etnie, religie, categorie socială, orientare, caracteristici personale etc.)

- Impune obligația școlii de a proteja elevii împotriva oricărei forme de **violență, abuz, neglijare sau discriminare**
- Creează premisa legală pentru dezvoltarea ulterioară a normelor anti-bullying
- Art. 56¹ prevede introducerea, în cadrul programelor de formare continuă a personalului didactic, a sesiunilor specifice privind *violența psihologică – bullying*, vizând dobândirea de competențe în identificarea acestor situații și aplicarea unor strategii educaționale adecvate
- Art. 16 alin. (4) instituie obligația unităților de învățământ preuniversitar de a înscrie la școală și persoanele care nu dețin cod numeric personal, contribuind la prevenirea excluziunii educaționale și, implicit, la reducerea vulnerabilităților asociate riscului de violență.

♦ *Interpretare aplicată.* Această lege fundamentează principiul „*școlii ca spațiu sigur*”, unde educația și protecția copilului sunt inseparabile. În acest sens, profesorul își menține rolul didactic, dar îi revine și unul **de protecție și supraveghere psihosocială**, consfințit juridic. Prin includerea definiției *bullying*-ului și prin instituirea obligativității formării cadrelor didactice în acest domeniu, Legea 221/2019 transformă prevenirea și intervenția în cazurile de *violență psihologică* într-o **responsabilitate profesională explicită**, nu doar într-o recomandare de bună practică.

Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar

Relevanță: reprezintă cadrul legislativ general actual pentru organizarea și funcționarea învățământului preuniversitar și actualizează, fără a anula conținutul conceptual introdus de Legea nr. 221/2019, obligațiile privind siguranța și protecția elevilor.

- Reglementează, în titluri și capitole distincte, siguranța în unitățile de învățământ, responsabilitățile autorităților publice locale, ale instituțiilor de ordine publică și ale școlii în asigurarea protecției beneficiarilor primari
- Art. 63 și urm. stabilesc sistemul-cadru de asigurare a protecției unităților de învățământ, a siguranței elevilor și a personalului, precum și obligația analizării periodice a situației la nivel județean
- Art. 65 prevede elaborarea și aprobarea **Planului național de combatere a violenței școlare**, care devine document strategic de referință pentru politicile de siguranță școlară
- Prevede explicit obligația elaborării, la nivelul fiecărei unități de învățământ, a planurilor și procedurilor interne de prevenire și intervenție, corelate cu reglementările subsecvente (ordine de ministru, proceduri).

♦ *Interpretare aplicată:* Legea nr. 198/2023 nu redefineste bullying-ul, ci îl integrează în arhitectura mai largă a siguranței școlare și a protecției copilului. Din perspectiva școlii, ea funcționează ca „*schelă*” generală în interiorul căreia se aplică, în continuare, normele specifice privind bullying-ul și managementul cazurilor de violență (Ordinul nr. 4.343/2020, Ordinul nr. 6.235/2023 și actele subsecvente).

 Ordinul Ministerului Educației nr. 4.343/2020–norme privind prevenirea și combaterea bullying-ului este primul document normativ dedicat exclusiv violenței psihologice în școli. Prevede:

- înființarea **Grupului anti-bullying** în fiecare unitate de învățământ
- elaborarea **Planului anual anti-bullying**, cu activități educative și campanii
- **formarea personalului** în identificarea bullying-ului și raportarea incidentelor
- implementarea unui **mecanism anonim de sesizare**
- definirea clară a rolurilor: agresor, victimă, martor.

♦ *Semnificație științifică:* Ordinul 4343/2020 a transformat conceptul de *bullying* dintr-un termen mediatic într-un **instrument educațional și juridic concret**, oferind școlii posibilitatea de a gestiona structurat conflictele între elevi. Din perspectivă psiho-pedagogică, acest act reprezintă o recunoaștere oficială a faptului

că **violența emoțională are consecințe comparabile cu cea fizică**. El operationalizează prevederile Legii 221/2019, detaliind mecanismele prin care definiția juridică a bullying-ului este transpusă în practică școlară (grupuri, planuri, proceduri).

Ordinul Min. Educației nr. 6.235/2023 – procedura de management a cazurilor de violență în mediul școlar este documentul central al cadrului actual.

El stabilește **pașii formali și obligatorii** în gestionarea oricărui caz de violență:

1. Observarea / Semnalarea incidentului
2. Evaluarea gravității
3. Intervenția propriu-zisă
4. Monitorizarea cazului
5. Închiderea și raportarea oficială

Obligații cheie:

- formarea unei **echipe de intervenție** în fiecare școală
- raportarea incidentelor într-un termen de maximum **24 de ore**
- monitorizarea copiilor implicați pentru minimum **30 de zile**
- clasificarea cazurilor în **ușor – mediu – grav**, fiecare cu un set diferit de măsuri.

♦ *Analiză educațională:* acest ordin oferă pentru prima dată un **protocol standardizat**, care elimină arbitrarul decizional. Totodată, el cere o **abordare documentată și colaborativă**, ceea ce **mută accentul de pe sancțiuni pe protecție și reabilitare** și integrează explicit dimensiunea violenței psihologice – bullying în tipologia cazurilor de violență școlară

Ordinul nr. 6.467/2023 – corecturi și completări

A fost publicat în decembrie 2023 și a adus îmbunătățiri tehnice Ordinului 6235/2023:

- simplifică formularele
- clarifică atribuțiile echipei de intervenție
- introduce flexibilitate procedurală, reducând birocrația
- **Fișa de semnalare** (prevăzută de ordinul 4343/2020) dispăre ca anexă oficială și apar **3 fișe noi**:
 - 1 **Fișa de identificare**
 - 2 **Fișa de management**
 - 3 **Fișa de finalizare**
- **Motivul juridic** → se trece de la „raportare internă de bullying” la procedură integrată de violență, inclusiv penală și interinstituțională.

♦ *Impact practic:* această actualizare a făcut posibilă **implementarea reală în școli**, adaptând limbajul normativ la cel educațional și eliminând formulările ambigue.

Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului (actualizată) –

Reprezintă legea-cadru pentru toate intervențiile care implică un minor. Principii fundamentale:

- *interesul superior al copilului* are **prioritate absolută**
- copilul are dreptul la **protecție împotriva oricărei forme de violență**

- instituțiile au **obligatia de a acționa imediat** la orice suspiciune de abuz.

♦ **Interpretare pentru profesori:** această lege conferă cadrului didactic **responsabilitatea legală a semnalării**. Neinformarea conducerii școlii sau a DGASPC în caz de suspiciune de *abuz* poate fi interpretată ca neglijență profesională.

Codul Penal al României – Sancționarea formelor grave de violență

În cazurile severe, faptele pot constitui infracțiuni, conform următoarelor articole:

- art. 193 – *Loviri sau alte violențe*
- art. 206 – *Amenințare*
- art. 207 – *Șantaj*
- art. 208 – *Hărțuire*
- art. 191 – *Determinarea sau înlesnirea sinuciderii*
- art. 369 – *Incitarea la ură și discriminare*

♦ **Observație practică:** deși școala nu aplică sancțiuni penale, este **obligată să notifice** autoritățile competente atunci când situația depășește limitele administrative. Aceasta face parte din mecanismul de **protecție interinstituțională** a copilului.

Alte reglementări complementare

- **Statutul elevului** – garantează dreptul la respect, demnitate și siguranță
- **ROFUIP (Regulamentul de organizare și funcționare a unităților de învățământ)** – definește procedurile interne pentru raportarea incidentelor
- **Ghidurile metodologice ale CJRAE și ISJ** – oferă modele de formare pentru cadre și consilieri
- **Documente ONU și UE** – Convenția ONU privind Drepturile Copilului (1989), Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene (art. 24)
- În plus, prin articolele finale ale Legii nr. 221/2019 se prevede obligația Ministerului Educației și a altor ministere de a elabora, în termene bine definite, normele metodologice de aplicare a dispozițiilor privind violența psihologică – bullying, ceea ce explică apariția ulterioară a Ordinului 4.343/2020 și integrarea acestor prevederi în ansamblul politicilor educaționale. În prezent, aceste norme se aplică în corelație cu dispozițiile Legii nr. 198/2023

2.4 Analiză comparativă – evoluția legislației anti-violență

Evoluția cadrului normativ privind prevenirea și combaterea violenței școlare poate fi înțeleasă cel mai bine prin analiza momentelor legislative esențiale care au redefinit rolul școlii și al actorilor educaționali. Succesiunea actelor normative de mai jos evidențiază trecerea de la reglementări generale privind siguranța copilului la un sistem coerent, diferențiat și operaționalizat prin proceduri obligatorii, grupuri de lucru, instrumente de raportare și responsabilități interinstituționale. Pentru a facilita atât înțelegerea conceptuală, cât și evidențierea schimbărilor legislative esențiale, capitolul prezintă două niveluri complementare de analiză:

- ⇒ **un tabel analitic**, care detaliază rolul fiecărui act normativ, tipul intervenției legislative și relația cu reglementările anterioare
- ⇒ **un tabel sintetic**, care oferă o reprezentare cronologică rapidă, utilă pentru prezentări, sesiuni de formare și orientarea practică a personalului educațional.

Cele două tabele nu se suprapun, ci se completează: primul explică în profunzime arhitectura cadrului legal, iar al doilea rezumă evoluțiile-cheie pentru o vizualizare clară a succesiunii și a logicii normative.

Tabel analitic:

An	Act normativ	Tip act	Ce reglementează / Noutate principală	Relația cu legislația anterioară	Rol în sistemul anti-violență
2011	Legea educației naționale nr. 1/2011	Lege-cadru	Introduce principiul protecției elevilor împotriva violenței, abuzului și discriminării	Fundamentul juridic general privind siguranța elevilor	Primul cadru general al protecției în școli
2019	Legea nr. 221/2019 (modifică Legea 1/2011)	Lege – modificare majoră	Definește oficial „ <i>violența psihologică – bullying</i> ”, o interzice explicit în școli și introduce obligativitatea formării cadrelor didactice	Construiește direct peste Legea 1/2011	NAȘTEREA cadrului juridic anti-bullying în România
2020	Ordinul Ministerului Educației nr. 4.343/2020	Normă metodologică (în aplicarea Legii 221/2019)	Operationalizează prevenirea bullying-ului: Grup anti-bullying, Plan anual, mecanism anonim de sesizare, formarea personalului	Normă metodologică pentru Legea 221/2019	Prima structură instituțională anti-bullying în școli
2023 (iulie)	Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar	Noua lege generală a educației	Consolidează obligația școlilor de a asigura climat sigur, introduce <i>Planul național de combatere a violenței școlare și siguranța școlară ca responsabilitate instituțională</i> , reglementează proceduri și roluri în protecția elevilor	Înlocuiește Legea 1/2011; preia prevederile anti-violență introduse în 2019	Reactualizează cadrul general și îl centerază pe protecția copilului
2023 (sept.)	Ordinul Ministerului Educației nr. 6.235/2023	Procedură metodologică integrată (aplică Lg. 198/2023 + Lg.221/2019 + Lg. 272/2004)	Introduce procedura națională obligatorie pentru managementul cazurilor: raportare, evaluare, intervenție, monitorizare, închidere. Standardizează fișele oficiale	Operaționalizează cadrul legal consolidat (198/2023 + 221/2019 + 272/2004)	Devine documentul central al intervențiilor anti-violență
2023 (dec.)	Ordinul Ministerului Educației nr. 6.467/2023	Normă de completare	Simplifică formularele, clarifică atribuțiile echipei de intervenție, reduce birocrăția	Corectează și completează Ordinul 6.235/2023	Asigură aplicabilitatea reală în școli
2004 – actualizată	Legea nr. 272/2004 privind protecția și promov. dr. copilului	Lege-cadru protecția copilului	Obligă instituțiile să intervină imediat la orice formă de violență / suspiciune de abuz, definește interesul superior al copilului	Cadru transversal, obligatoriu pentru orice instituție ce lucrează cu minori	Lege fundamentală în colaborarea școală – DGASPC – Poliție
Cod Penal	Articole privind violența, hărțuirea, incitarea la ură etc.	Legislație penală	Sanctionează formele grave de violență: loviri, amenințare, șantaj, hărțuire, instigare la ură, determinarea sinuciderii	Aplicabil în cazurile grave raportate de școală	Asigură protecție penală copiilor și personalului

Tabel sintetic:

Perioadă	Document normativ	Tip de abordare	Noutate principală
2011	Legea Educației Naționale	Generală	Introducerea principiului <i>protecției împotriva violenței</i>
2019	Legea nr. 221/2019 (de modificare a Legii educației)	Definitorie și formativă	Introducerea conceptului de „ <i>violență psihologică – bullying</i> ”, definirea detaliată în anexă și obligativitatea formării cadrelor didactice
2020	Ordinul 4.343/2020	Preventivă	Apariția <i>grupurilor anti-bullying</i> și a <i>planurilor anuale</i>
2023	Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar	Sistemică	Reconfigurarea cadrului general al învățământului preuniversitar; capitole distincte privind siguranța școlară, cooperarea interinstituțională și <i>Planul național de combatere a violenței școlare</i>
2023	Ordinul 6.235/2023	Procedurală	Standardizarea intervenției și a fișelor oficiale
2023 (dec.)	Ordinul 6.467/2023	Corectivă	Simplificarea procedurilor și clarificarea responsabilităților

◆ **Comentariu analitic:** această succesiune arată o **maturizare legislativă**, de la principii generale la instrumente operaționale. Legea 221/2019 reprezintă pivotul care face trecerea de la recunoașterea generică a violenței la definirea explicită a *bullying-ului* și la instituționalizarea formării cadrelor didactice în acest domeniu. România se aliniază astfel statelor europene care tratează violența școlară ca **problemă sistemică**, nu individuală.

Cadrul legal actual este complet, coerent și centrat pe copil. Provocarea majoră nu mai este lipsa legislației, ci **implementarea efectivă** în fiecare școală. **Pentru aceasta, cadrele didactice trebuie:**

- formate continuu în domeniul juridico-educational,
- sprijinite prin consiliere instituțională,
- integrate într-un **ecosistem interinstituțional funcțional**.

Ghidul oferă instrumentele practice prin care prevederile legale pot deveni **acțiuni reale în viața copiilor**.

Capitolul III

Prevenirea violenței și bullying-ului în școală

3.1 Introducere – De la reacție la prevenție

Prevenirea violenței școlare înseamnă **formarea unui climat de siguranță emoțională** în care copiii se simt respectați, ascultați și conectați. În literatura de specialitate (Olweus, 1993; Goleman, 1995; Durlak et al., 2011), prevenția eficientă este considerată **un proces educațional continuu**, integrat în viața școlii, și nu ca o succesiune de acțiuni punctuale.

O școală preventivă:

- încurajează **comunicarea empatică** între elevi și profesori
- cultivă **competențele socio-emoționale** ale copiilor
- recunoaște semnele timpurii ale excluderii și umilirii
- ține cont de opinia elevului **și participare reală a acestuia** în decizii
- aplică consecvent regulile, dar cu accent pe restaurare, nu pe pedeapsă.

Din această perspectivă, prevenirea violenței devine parte a **misiunii educaționale** a școlii, nu o „sarcină suplimentară”: formarea academică și formarea socio-emoțională sunt inseparabile.

3.2 Modelul piramidal de prevenție

Prevenția violenței se bazează pe un **model piramidal**, inspirat din psihologia educațională și din abordarea „Whole School Approach” (UNESCO, 2021)²:

Nivel	Obiectiv	Tip de intervenție	Exemple
Universal (toți elevii)	Promovarea unei culturi a respectului și incluziunii	Campanii, jocuri de rol, ateliere de teatru forum, ore de dirigenție tematice	Ziua Respectului, campanii „Stop bullying!”
Selectiv (grupuri la risc)	Prevenirea escaladării comportamentelor conflictuale	Consiliere de grup, mediere, cluburi de suport	Grupul „Prietenii care ascultă”
Țintit (cazuri individuale)	Intervenție timpurie și reabilitare	Plan personalizat, consiliere individuală, implicarea familiei	Contract comportamental, mentorat

² Conceptul de „Whole School Approach” (Abordarea integrată la nivelul întregii școli), promovat de UNESCO în 2021, reprezintă o metodologie holistică prin care întreaga comunitate educațională – elevi, profesori, părinți, personal administrativ și parteneri externi – este implicată activ în promovarea unui mediu sigur, incluziv și empatic. Această abordare presupune că prevenirea violenței și dezvoltarea competențelor socio-emoționale nu pot fi atinse doar prin activități izolate, ci trebuie integrate în întregul climat al școlii:

- ⇒ în cultura organizațională (prin valori, reguli și modele pozitive de comportament)
- ⇒ în curriculum și activitățile didactice
- ⇒ în relațiile dintre elevi, profesori și familie
- ⇒ și în parteneriatele cu instituțiile locale (autorități, ONG-uri, experți, comunitate).

UNESCO subliniază că „școala întreagă” devine un ecosistem de sprijin și prevenire, în care fiecare actor are un rol clar în asigurarea bunăstării emoționale și siguranței copiilor. Prin această viziune, bullying-ul și violența nu sunt tratate punctual, ci printr-un proces constant de educație, reflecție și intervenție colaborativă.

◇ *Interpretare pedagogică:*

Această structură permite profesorilor să abordeze violența înainte ca ea să se manifeste, recunoscând semne subtile precum izolare, tăcere, glume repetitive, scăderea bruscă a randamentului școlar, retragere din activitățile de grup.

3.3 Rolul culturii organizaționale în prevenție

Cultura școlii determină comportamentele elevilor mai mult decât regulamentele scrise. O cultură protectivă se bazează pe patru piloni fundamentali:

1. **Comunicare** – limbaj non-violent, ascultare activă, exprimare asertivă
2. **Coerență** – reguli clare, aplicate unitar, fără favoritisme
3. **Cooperare** – activități de grup care promovează încrederea reciprocă
4. **Compasiune** – reacții bazate pe înțelegerea emoțiilor celuilalt, nu pe judecată.

◇ *Citat de cadru didactic (atelier 2025): „Copiii învață din felul în care îi privim. Dacă ne văd calmi și empatici, încep să se privească și ei altfel.”*

Cultura organizațională preventivă se reflectă și în **documentele școlii** (Regulament intern, Statutul elevului la nivel de unitate, Planul de dezvoltare instituțională), în care sunt integrate explicit principiile anti-bullying și procedurile de raportare.

3.4 Atelierele de teatru forum – metodă educațională de prevenție

◆ 3.4.1 Concept și fundament

Metoda teatrului forum, inspirată din **Teatrul Opresaților** al lui Augusto Boal (1979)³, oferă elevilor posibilitatea de a **experimenta, analiza și transforma** situațiile de violență prin joc de rol și reflecție colectivă.

Principiul central: „*Fiecare spectator poate deveni actor al schimbării.*”

Prin această metodă, elevii sunt **participanți activi** care propun soluții și explorează emoțiile implicate.

◆ 3.4.2 Etapele unui atelier tipic

1. **Introducere și încălzire** – jocuri de încredere și comunicare
2. **Crearea scenariului** – identificarea unei situații reale de bullying

³ Metoda *teatrului forum* își are rădăcinile în „**Teatrul Opresaților**”, creat în anii '70 de **regizorul și pedagogul brazilian Augusto Boal**. Inspirat de filozofia educațională a lui **Paulo Freire** („Pedagogia celor oprimați”), Boal a conceput teatrul nu ca formă de divertisment, ci ca **instrument de conștientizare socială și transformare personală**. Scopul său era ca oamenii – în special cei marginalizați sau vulnerabili – să nu mai fie doar spectatori ai propriei vieți, ci „**spect-actori**” (*spect-actors*): persoane care pot interveni, acționa și schimba realitatea prin jocul scenic. Metoda sa are mai multe forme (teatru-forum, teatru-imagie, teatru-invizibil, teatrul legislativ), dar esența comună este participarea activă și reflecția colectivă.

În teatrul forum, **conflictele reale ale comunității sunt aduse pe scenă**, iar publicul este invitat să propună soluții, oprind scena și schimbând cursul acțiunii. Această abordare transformă teatrul într-un **laborator de empatie și învățare emoțională**, în care elevii pot explora rolurile de victimă, agresor sau martor fără teamă de judecată, dezvoltând în același timp **competențe morale, civice și socio-emoționale**.

Aplicată în mediul școlar, metoda lui Boal susține:

- ⇒ conștientizarea propriilor reacții în situații de tensiune;
- ⇒ dezvoltarea empatiei și a curajului moral;
- ⇒ exersarea comportamentelor non-violente într-un cadru sigur;
- ⇒ învățarea prin experiență directă, nu prin predare teoretică.

De aceea, **teatrul forum** este astăzi considerat de UNESCO, UNICEF și Consiliul Europei una dintre cele mai eficiente metode nonformale de **educație emoțională și prevenire a violenței** în școală.

3. **Reprezentarea scenei** – interpretarea rolurilor victimă–agresor–martor
4. **Forumul interactiv** – spectatorii pot opri scena și propune alternative
5. **Reflecția finală** – discuție ghidată despre emoții și soluții.

◆ 3.4.3 Impact educațional

Rezultatele observate în proiect:

- creșterea empatiei și a înțelegerii reciproce
- scăderea frecvenței glumelor agresive
- identificarea timpurie a liderilor pozitivi din clasă
- consolidarea sentimentului de apartenență

◆ *Citat elev (atelier, mai 2025): „Am înțeles că și tăcerea doare. Nu trebuie să fii agresor ca să faci rău.”*

3.5 Exemple narrative utilizate în prevenirea violenței (Teatru forum & intervenții educaționale)

Versiune narativa:

● **Povestea 1 – Andrei, 12 ani:** „Mi-au pus o poreclă și toată clasa râdea” La început, părea o glumă. Colegii îl strigau „Robotul” pentru că vorbea rar și se bâlbâia. După câteva săptămâni, Andrei a început să refuze să mai citească în fața clasei. Atelierul de teatru forum a abordat chiar această situație, iar elevii au reinterpretat scena, încercând variante de reacție: un coleg care îl apără, o profesoară care oprește râsetele, o discuție după oră. După activitate, Andrei a spus: „Când am văzut că și ceilalți simt ce simțeam eu, parcă am respirat din nou.”

◆ *Analiză educațională:* atelierul a funcționat ca un cadru de empatie colectivă, unde clasa a înțeles impactul excluderii. În următoarele luni, profesorii au observat creșterea participării și a implicării lui Andrei la ore.

● **Povestea 2 – Mara, 14 ani:** „Glumele din grupul de WhatsApp nu mai erau amuzante” Mara era victima unui grup online în care se distribuiau meme-uri cu poze editate ale colegilor. Inițial, ea a tăcut, dar când au început să apară imagini cu ea, a cerut ajutor dirigintelui. Echipa anti-bullying a organizat o sesiune specială despre siguranța digitală, folosind teatrul forum pentru a reprezenta scena din chat. „Am jucat rolul agresorului și am înțeles cât de ușor poți răni fără să vrei.” – coleg participant

◆ *Analiză psihopedagogică:* cazul a fost un exemplu de reabilitare prin experiență artistică. Elevii au devenit mai conștienți de consecințele acțiunilor lor online, iar clasa a creat propriul „Cod de respect digital”.

● **Povestea 3 – „Tăcerea din pauză”** Într-o școală rurală, o elevă de etnie romă era evitată de colegi. În timpul unui atelier, scena s-a transformat într-un moment de reflecție colectivă: elevii au recunoscut rușinea de a fi martori pasivi. „N-am zis nimic atunci, dar acum aș face-o. Nu vreau să tac dacă cineva e singur.”

◆ *Analiză educațională:* această activitate a produs o transformare atitudinală autentică. Elevii au solicitat ca următoarea oră de dirigentie să fie dedicată diversității și respectului.

Pentru a ilustra modul în care prevenția devine un proces educațional integrat și nu o intervenție punctuală, prezentăm mai jos trei situații reale întâlnite în timpul proiectului. Exemplele sunt sintetizate într-un tabel comparativ pentru a evidenția relația dintre context, intervenție și efectele asupra climatului socio-emoțional al clasei.

Nr. crt.	Poveste / Situație	Descriere succintă a cazului	Intervenție realizată	Rezultat educațional
1	Andrei, 12 ani „Mi-au pus o poreclă și toată clasa râdea”	Elev retras, ridiculizat verbal („Robotul”), evită lectura în fața clasei	Atelier de teatru forum: reconstituire scenă, alternative de reacție, sprijin colegial	Creșterea empatiei colective; reintegrare socio-emoțională; participare crescută la ore
2	Mara, 14 ani – „Glumele din grupul de WhatsApp nu mai erau amuzante”	Cyberbullying prin meme-uri editate; stigmatizare online	Sesiune de siguranță digitală + teatru forum; elaborarea „Codului de respect digital”	Dezvoltarea responsabilității digitale; reducerea incidentelor online; conștientizare asupra consecințelor
3	Elevă de etnie rromă „Tăcerea din pauză”	Excludere socială sistematică; colegii evită interacțiunea	Atelier de reflecție colectivă; discuții despre diversitate, incluziune, stereotipuri	Transformare atitudinală; asumarea rolului de „martor activ”; cerere explicită pentru ore dedicate diversității

Aceste trei situații sunt descrise în continuare în forma lor narativă, astfel încât să surprindem dinamica emoțională și relațională din spatele fiecărui caz, precum și mecanismele subtile prin care teatrul forum a favorizat învățarea transformativă.

3.5.1. Copiii cu dizabilități – protejarea celor mai vulnerabili

Copiii cu dizabilități reprezintă una dintre cele mai vulnerabile categorii în fața violenței și bullying-ului școlar. Ei pot fi marginalizați, ridiculizați sau izolați din cauza diferențelor:

- vizibile (dizabilități motorii, de vorbire, senzoriale) sau
- invizibile (tulburări de învățare, anxietate, autism, deficit de atenție).

În multe cazuri, bullying-ul la adresa lor nu este intenționat, ci rezultă din necunoaștere, lipsă de empatie și absența unei educații incluzive autentice.

◆ Dificultăți specifice

Copiii cu dizabilități se confruntă adesea cu:

- dificultăți în exprimarea emoțiilor sau în comunicarea disconfortului
- reacții exagerate la stres, interpretate greșit de colegi
- dependență crescută de adult, ceea ce le limitează șansele de a se apăra
- lipsa de reprezentare în activitățile școlare de grup

Pentru acești copii, **lipsa comunicării devine o formă de apărare**, dar și o sursă de vulnerabilitate. De aceea, prevenția violenței trebuie să includă o dimensiune **de recunoaștere și sprijin diferențiat**, nu doar de sancționare a comportamentelor agresive.

◆ Rolul profesorului și al consilierului școlar

Profesorul are un rol esențial în construirea unui climat incluziv. El trebuie să observe semne subtile precum retragerea, evitarea contactului vizual, refuzul participării la activități comune sau reacțiile disproporționate la glume ori corecții.

Consilierul școlar, la rândul său, are datoria de a:

- identifica riscul de bullying asupra elevilor cu nevoi speciale
- asigura consiliere individuală adaptată nivelului cognitiv și emoțional
- lucra împreună cu profesorii de sprijin, familia și specialiștii DGASPC pentru un plan integrat de intervenție

◆ Prevenirea excluderii prin educație emoțională

Prevenirea violenței împotriva copiilor cu dizabilități presupune **educarea colectivului clasei** în spiritul empatiei și acceptării diferențelor. Activitățile de teatru forum, desen, jocuri de rol sau povestire pot fi adaptate astfel încât toți elevii să participe activ. Un copil cu deficiență de auz, de exemplu, poate exprima emoțiile prin mimică și gest, în timp ce colegii învață **comunicarea nonverbală** și înțelegerea prin expresie, nu prin cuvânt.

„Incluziunea nu înseamnă doar prezența copilului cu dizabilitate în clasă, ci participarea lui deplină, cu voce și rol.” (Cadru didactic, atelier de formare, 2025)

◆ Colaborarea interinstituțională

Intervenția eficientă în cazurile de violență asupra copiilor cu dizabilități necesită cooperarea dintre:

- **școală** – care asigură mediul educațional adaptat
- **familie** – care oferă informații despre nevoile specifice ale copilului
- **CJRAE și DGASPC** – care furnizează evaluarea psihopedagogică și sprijinul de specialitate
- **ONG-uri și autorități locale** – care pot contribui la consiliere, terapie și activități de integrare

Această rețea trebuie să funcționeze **reactiv**, după apariția incidentelor, și **preventiv** – prin întâlniri regulate și planuri comune de sprijin. Incluziunea autentică este cea mai eficientă formă de prevenție – pentru că acolo unde există empatie, violența nu mai are spațiu să crească.

3.6 Strategii practice de prevenție

1. Reguli de aur în clasă

- „Fără glume care dor.”
- „Ascultăm înainte să răspundem.”
- „Dacă vezi, nu ignora.”

2. Jurnalul clasei – elevii notează situații pozitive de sprijin reciproc

3. Ziua lunară a recunoștinței – fiecare elev scrie un mesaj de apreciere anonim

4. Colțul emoțiilor – un spațiu vizual unde elevii pot marca cum se simt zilnic

5. Rolul elevului-mediator – un coleg instruit să faciliteze dialogul între alți elevi

6. Campanii vizuale – postere, benzi desenate și afișe create de copii pentru copii

7. Parteneriate cu ONG-uri – pentru ateliere tematice (siguranță digitală, empatie, comunicare).

◆ *Exemplu de bună practică:* Într-o școală participantă, profesorii au introdus „Minutul de recunoștință” la finalul orei. După două luni, observațiile consilierului au arătat o scădere a conflictelor verbale cu 40%.

3.7 Implicarea familiei și comunității

Prevenirea eficientă depinde de **consecvența valorilor** între școală și familie.

Strategii recomandate:

- organizarea lunară a unei „**Cafenele a părinților**”, unde se discută despre emoții, reguli și bullying
- implicarea părinților în **activitățile artistice și teatrale**
- colaborarea cu **biserica, poliția locală, ONG-uri și mass-media comunitară** pentru promovarea mesajelor de non-violență.

Implicarea comunității crește legitimitatea mesajelor educaționale și transformă prevenirea violenței într-un **proiect comunitar**, nu doar într-o inițiativă a școlii.

3.8 Evaluarea impactului preventiv

Evaluarea nu se reduce la chestionare, ci presupune **observație sistematică, reflecție și feedback autentic**.

Indicatori recomandați:

- scăderea numărului de incidente raportate
- creșterea participării elevilor la activități de grup
- îmbunătățirea scorului de siguranță percepută (prin chestionare anonime)
- implicarea mai activă a părinților
- reducerea situațiilor de excludere și izolare.

◆ *Instrumente utile:*

- *Fișa de autoevaluare a climatului clasei*
- *Chestionarul de percepție a siguranței* (versiune elev / profesor)
- *Jurnalul de observație al consilierului școlar*

3.9 Concluzie

Prevenirea violenței nu este un eveniment, ci **o cultură care se construiește zilnic**. Atunci când elevii sunt ascultați, când pot exprima ce simt fără teamă și când adulții reacționează cu empatie, violența pierde teren.

„Dacă școala ar fi un loc unde putem fi noi înșine, n-ar mai fi nevoie să ne apărăm.” -

Elevă la finalul unui atelier de teatru forum

Capitolul IV

Procedura unificată de identificare, raportare, intervenție și monitorizare în cazurile de violență școlară

4.1 Introducere – logica intervenției integrate

Fenomenul *violentei în mediul școlar* rămâne, în România, atât o problemă comportamentală individuală, cât și expresia unor deficite sistemice de protecție, generate de necorelarea responsabilităților instituționale. Deși cadrul legislativ actual – Legea nr. 198/2023, Legea nr. 221/2019, Planul Național Cadru de Acțiune privind siguranța școlară și Procedura privind managementul cazurilor de violență (OM 6.235/2023) – este complex și aliniat standardelor europene, numeroase situații recente arată că aplicarea acestuia este inconsistentă. Aceste instrumente normative sunt elaborate în aplicarea art. 63–65 din Legea nr. 198/2023 și stabilesc explicit responsabilități partajate între unitatea de învățământ, autoritățile locale, poliție, jandarmerie, SPAS/DGASPC și structurile județene ale ministerului.

Cazurile grave mediatizate în ultimii ani evidențiază un tipar îngrijorător: **bullying instituționalizat prin omisiune**, adică situații în care mecanismele de prevenire, supraveghere, raportare și intervenție nu funcționează, sunt aplicate parțial sau sunt ignorate. Lipsa unei reacții instituționale adecvate nu doar că perpetuează riscurile, dar creează un climat de neîncredere și nesiguranță pentru copii, părinți și cadre didactice.

Analizele juridice și pedagogice arată că violența școlară nu poate fi redusă la sancționarea elevului agresor. Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza *Kayak c. Turcia*), școala are obligația pozitivă de a proteja elevii, iar neîndeplinirea acestei obligații poate constitui o încălcare a dreptului la viață și integritate. Responsabilitatea nu aparține, așadar, întregului ecosistem educațional: conducerea școlii, personalul didactic, consilierii școlari, autoritățile locale, poliția, DGASPC.

Cercetările Consiliului Europei evidențiază că un comportament violent al unui elev reflectă aproape întotdeauna expunerea anterioară la violență, neglijare sau traumă. În lipsa intervenției timpurii și a consilierii, sancțiunile izolate nu produc schimbare, ci cresc riscul de recidivă și revictimizare. **Cea mai gravă consecință a acestor disfuncționalități este pierderea încrederii copiilor în școală.** Mesaje de tipul „Nu se poate întâmpla așa ceva aici” sau „Numai lui i se întâmplă” sunt forme de invalidare care amplifică trauma, descurajează raportarea și normalizează violența. În astfel de contexte, bullying-ul devine un fenomen tolerat sau chiar întreținut de culturi organizaționale nepregătite emoțional și instituțional.

În acest context, orice act de violență, indiferent de intensitate, afectează starea de siguranță psihologică a copilului, climatul clasei și credibilitatea instituției. Intervenția promptă și documentată este o obligație legală și un indicator al maturității culturii organizaționale.

Procedura descrisă mai jos se bazează pe principiile managementului de caz în psihologia educațională și pe reglementările în vigoare, urmărind:

- reacție imediată
- protejarea copilului
- documentarea riguroasă a fiecărui pas
- colaborare interinstituțională
- intervenție educativă, nu doar sancționatorie

◇ **Notă pedagogică:** procesul nu trebuie perceput ca o anchetă punitivă, ci ca un cadru educațional și terapeutic. Scopul este repararea relațiilor, restabilirea încrederii și cultivarea empatiei, nu etichetarea copiilor drept „victimă” sau „agresor” pe termen lung.

4.2 Baza juridică și tipologia situațiilor reglementate

Procedura privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolarilor, preșcolarilor, elevilor și personalului unității de învățământ, aprobată prin **OM 6.235/2023**, operationalizează la nivel instituțional obligațiile prevăzute de **Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar**, corelate cu **Legea nr. 272/2004** și cu prevederile Codului penal. Ea instituie un cadru unitar, interinstituțional și multidisciplinar de intervenție, care trebuie corelat cu procedura internă descrisă în acest ghid.

Intervenția eficientă în cazurile de violență și bullying urmărește restaurarea siguranței emoționale și reconstruirea relațiilor din comunitatea școlară și nu se limitează la sancționarea comportamentului agresiv. Profesorul, consilierul școlar și conducerea instituției au roluri complementare, unite prin același scop: protejarea copilului și transformarea școlii într-un mediu în care fiecare elev este respectat și ascultat.

Principii de bază:

- reacție imediată – comportamentele agresive nu sunt ignorate
- neutralitate – cadrul didactic ascultă toate părțile fără etichetare
- siguranță – prioritatea absolută este protejarea victimei și a martorilor vulnerabili
- documentare clară – fiecare incident este consemnat și raportat
- colaborare – se implică echipa școlii, familia și instituțiile competente

4.2.1. Tipuri de situații avute în vedere

Procedura distinge explicit mai multe categorii de situații, fiecare având o schemă specifică de management:

- violență ușoară între antepreșcolari / preșcolari / elevi, produsă în mediul școlar
- violență gravă între preșcolari / elevi, produsă în mediul școlar
- violență asupra antepreșcolarilor / preșcolarilor / elevilor, săvârșită de membri ai personalului unității de învățământ
- violență asupra personalului unității de învățământ, săvârșită de elevi
- suspiciune de violență asupra copilului produsă în afara mediului școlar
- suspiciune de consum de substanțe psihoactive în rândul elevilor
- suspiciune de port sau folosire, fără drept, de obiecte periculoase ori suspiciunea săvârșirii unei infracțiuni de către elevi în mediul școlar

Această tipologie obligă școala să gândească intervenția nu doar în termenii „elev–elev”, ci și în relația elev–adult, elev–instituție și copil–mediu extrașcolar. Pentru fiecare categorie, Ministerul Educației a publicat **scheme grafice de management**, care pot fi folosite ca instrument vizual în formările interne ale cadrelor didactice și ale comisiei CPEV.

4.2.2. Modalități de raportare și protecția sesizorilor

Cazurile de violență pot fi raportate:

- de către elevi, părinți / reprezentanți legali sau cadre didactice și personal auxiliar
- verbal sau în scris, oricărui membru al personalului școlii
- prin canale confidențiale (cutia cu sesizări, adrese de e-mail dedicate, platforme digitale interne).

Unitatea de învățământ are obligația de a proteja persoanele care sesizează (elevi, părinți, profesori) împotriva oricărei forme de intimidare, discriminare sau represalii. Raportarea devine astfel un **drept funcțional**, nu doar formal.

4.2.3. Obligațiile imediate ale personalului

Orice membru al personalului care este martor sau primește o sesizare privind o situație de violență are următoarele obligații imediate:

- să elimine, pe cât posibil, riscurile imediate și să reducă expunerea copilului la pericol
- să asigure un cadru securizant pentru copil (siguranță fizică și emoțională)
- să informeze fără întârziere conducerea unității și consilierul școlar / psihologul
- să evite interogarea repetată a copilului, pentru a preveni revictimizarea
- să apeleze numărul unic de urgență **112** în situațiile care pun în pericol viața, integritatea sau siguranța fizică a copiilor

4.2.4. Actori instituționali cheie

Directorul unității de învățământ

- coordonează răspunsul instituțional la nivelul unității de învățământ
- dispune constituirea echipei de intervenție și **desemnează persoana responsabilă de managementul cazului** (de regulă, dirigintele / învățătorul / cadrul didactic desemnat, cu sprijinul consilierului școlar)
- **asigură comunicarea instituțională** cu părinții/reprezentanții legali, în limitele legii
- sesizează Poliția, DGASPC sau alte autorități competente **în cazurile grave, cu caracter penal sau de risc major**, conform procedurii
- se asigură că documentele sunt completate, transmise și arhivate conform prevederilor legale, **fără a avea obligația de a completa personal Fișa de management a cazului.**

Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței (CPEV)

- înregistrează și arhivează cazurile de violență
- analizează factorii școlari care au contribuit la incident
- actualizează Planul de prevenire și reducere a violenței
- elaborează raportul anual privind siguranța școlară.

Consilierul școlar / psihologul

- evaluează emoțional copiii implicați
- propune măsuri de sprijin
- participă la mediere și la elaborarea planului de intervenție.

Partenerii externi

- DGASPC, SPAS, Poliție, Parchet, servicii de sănătate mintală – intervin conform competențelor legale, în special în cazurile grave sau care depășesc sfera educațională.

Pentru o aplicare consecventă, se recomandă ca aceste responsabilități să fie incluse explicit în Regulamentul intern al unității și în fișa postului, acolo unde este posibil.

4.3 Etapele intervenției – flux operațional

În acord cu OM 6.235/2023, intervenția în cazurile de violență școlară urmează un **flux de management de caz** structurat în șase etape:

Etapă procedurală	Ce se întâmplă concret?	Document obligatoriu	Cine completează?	Termen legal
1. Identificare	Incidentul este observat sau raportat de elev, părinte, profesor, personal auxiliar	(nu există document la această etapă)	Observatorul direct	<i>Imediat</i>
2. Raportare inițială	Se comunică oficial situația către conducere și consilier	<i>Fișa de semnalare a incidentului</i>	Profesor / martor / personal auxiliar	Max. 24 ore
3. Evaluare gravitate (ușor / mediu / grav)	Echipa de intervenție analizează situația	<i>Fișa de management – secțiunea A (Evaluare)</i>	Director + Consilier + Diriginte	În 24–48 ore după semnalare
4. Intervenție educațională / legală	Se stabilesc și aplică măsuri de sprijin, sancțiuni, notificări	<i>Fișa de management – secțiunea B (Intervenție)</i>	Echipa de intervenție	În funcție de nivelul cazului
5. Monitorizare	Urmărirea evoluției copiilor implicați	<i>Fișa de management – secțiunea C (Monitorizare)</i>	Consilier + Diriginte	Min. 30 zile pentru mediu / grav
6. Raportare finală și arhivare	Cazul este închis și transmis instituțiilor competente	<i>Fișa de finalizare a cazului</i>	Director + Consilier	Max. 5 zile după finalizarea monitorizării

4.4 Niveluri de gravitate și intervenții asociate

Intervenția trebuie să fie **proporțională cu gravitatea cazului**, respectând principiile *legalității, echității și interesului superior al copilului*. Incadrarea în aceste niveluri se realizează în concordanță cu schemele de management prevăzute în Procedura aprobată prin OM 6.235/2023 (violență ușoară / gravă, situații corelate) și cu art. 63–64 din Legea nr. 198/2023.

Nivel 1 – Cazuri ușoare

Exemple: tachinări, glume neinspirate, neînțelegeri ocazionale, replici jignitoare fără intenție de rănire.

Intervenție recomandată

- mediere între elevi în prezența consilierului școlar
- discuție individuală pentru reflecție asupra comportamentului
- implicarea părinților (informare telefonică sau verbală)
- activități educative tematice (exemplu: „Cuvintele pot răni”).

Durata intervenției: 1–2 săptămâni.

Monitorizare: discuții săptămânale cu elevii implicați.

♦ *Notă psihologică:* la acest nivel, comportamentele pot fi **corectate prin învățare socială**. Este importantă o abordare non-punitivă, axată pe reflecție și empatie.

Nivel 2 – Cazuri medii

Exemple: excludere socială repetată, umilire verbală, agresiune verbală continuă, intimidare indirectă, bullying online intermitent.

Intervenție recomandată:

- întâlnire formală cu părinții ambelor părți
- consiliere psiho-pedagogică repetată (cel puțin 3 sesiuni)
- activități de grup privind comunicarea non-violentă
- reconfigurarea dinamicii clasei (de exemplu, schimbarea perechilor de lucru)
- măsuri educative disciplinare (contract educațional).

Durata intervenției: 30 de zile.

Monitorizare: evaluare periodică de progres.

♦ *Notă aplicată:* cazurile de nivel mediu sunt **cele mai frecvente** și cele mai sensibile. Succesul depinde de capacitatea dirigintilor și a consilierilor de a menține echilibrul între sancțiuni și sprijin emoțional.

Nivel 3 – Cazuri grave

Exemple: violență fizică, hărțuire sexuală, amenințări grave, cyberbullying sistematic, șantaj, distribuire de imagini indecente, comportamente antisociale.

Intervenție recomandată:

- protejarea imediată a victimei (mutare temporară de clasă, supraveghere, spațiu sigur)
- notificarea **DGASPC, Poliției, ISJ** – în maximum 24 de ore
- consiliere psihologică individuală pentru victimă și agresor
- anchetă internă și externă, în limitele competențelor
- aplicarea sancțiunilor disciplinare (până la suspendare / exmatriculare, conform legii);
- coordonarea cu instituțiile externe până la închiderea oficială a cazului.

Durata intervenției: minimum 30 de zile + reevaluare.

♦ *Observație profesională:* cazurile grave nu se gestionează exclusiv la nivel de școală. Rolul echipei interne este de **coordonare educațională și sprijin emoțional**, nu de anchetă penală. În situațiile încadrabile ca *infracțiuni*, se aplică cumulativ prevederile Codului penal, ale Legii nr. 272/2004 și ale Legii nr. 198/2023, școala având obligația de a coopera cu organele de urmărire penală fără a substitui atribuțiile acestora.

4.5 Echipa de intervenție

4.5.1 Componenta echipei variază în funcție de gravitatea cazului:

Tip de caz	Componentă minimă	Posibili parteneri externi
Ușor	Diriginte, Consilier școlar	–
Mediu	Director, Diriginte, Consilier	CJRAE, Părinți
Grav	Director, Consilier, Reprezentant ISJ	DGASPC, Poliție, SPAS, Parchet

♦ *Notă de implementare:* echipa trebuie să acționeze unitar, sub coordonarea directorului, și să documenteze toate deciziile. Comunicarea internă se face prin **procese-verbale** și **fișe semnate**.

4.5.2 Responsabilități instituționale în procesul de intervenție

Rol	Responsabilitate principală	Competențe cheie
Profesor / Diriginte / Învățător	Observă și semnalează situațiile de violență; oferă sprijin educațional elevilor implicați; poate fi desemnat de director coordonator al intervenției la nivelul clasei/unității	Observație empatică, comunicare non-violentă, documentare a cazului, colaborare în echipă
Consilier școlar / Psiholog	Evaluează emoțional copiii implicați; oferă consiliere de specialitate; formulează recomandări pentru planul de intervenție ; participă la mediere și monitorizare	Evaluare psihologică, consiliere individuală și de grup, mediere, suport emoțional
Director	Coordonează răspunsul instituțional al școlii; desemnează coordonatorul/responsabilul de caz la nivelul unității de învățământ ; aprobă planul de intervenție; notifică instituțiile externe în cazurile prevăzute de lege	Management instituțional, leadership educațional, decizie administrativă
Părinți / Tutori legali	Colaborează cu școala; susțin implementarea măsurilor stabilite și participarea copilului la consiliere	Cooperare, comunicare cu instituția, suport emoțional
Personal auxiliar	Observă și semnalează incidentele în spațiile comune; sprijină aplicarea măsurilor de siguranță	Vigilență, raportare, intervenție non-confrunțională

Managerul de caz este desemnat exclusiv de DGASPC, în situațiile de violență gravă, abuz, neglijare sau suspiciune de infracțiune, conform Legii nr. 272/2004.

La nivelul unității de învățământ, coordonarea intervenției este asigurată de un **responsabil/coordonator de caz desemnat de director**, fără a avea atribuțiile legale ale managerului de caz DGASPC.

4.6 Exemple aplicate expuse tabelar - Plan de intervenție

Nivel caz	Context	Măsuri	Rezultat
 Caz ușor – tăcinări între colegi	Elevul A face glume repetitive la adresa colegii B.	Mediere facilitată de consilier; ex.activitate educativă „ <i>Respectul în cuvinte</i> ”; informare părinți; monitorizare 14 zile.	Conflict aplanat, creștere a coeziunii de grup.
 Caz mediu – excludere socială	Grup de fete marginalizează o colegă pe rețelele sociale.	Ședință cu părinții; consiliere psihologică (4 sesiuni); introducerea activității de teatru forum în clasă.	Reechilibrare emoțională; reducerea conflictelor în grup.
 Caz grav – hărțuire online	Elevul C postează pe o platformă online un videoclip în care colega sa este ridiculizată și expusă public , prin utilizarea unor expresii denigratoare, ironice sau umilitoare, care vizează aspectul fizic, comportamentul sau statutul social al acesteia, fără consimțământul persoanei vizate.	Sesizare Poliție și DGASPC; consiliere victimă și agresor; comisie de disciplină; plan de reabilitare comportamentală.	Agresorul intră în consiliere comportamentală; victimă protejată, reintegrată în colectiv.

4.7 Comunicarea cu victimele, agresorii și martorii

Comunicarea este nucleul oricărei intervenții reușite. **Modul în care adultul formulează întrebările și reacționează la răspunsuri poate facilita vindecarea sau poate produce o revictimizare.** Limbajul trebuie adaptat vârstei, nivelului de dezvoltare și contextului emoțional al fiecărui copil.

Pentru victime:

- „Știu că ți-e greu să vorbești despre asta, dar te rog să-mi spui ce s-a întâmplat.”
- „Aș vrea să îmi povestești, cu propriile tale cuvinte, ce s-a întâmplat, atât cât te simți pregătit(ă) să spui.”
- „Poate nu vrei să-i spui bullying, dar poți să-mi spui cum te simți la școală?”

Pentru agresori:

- „Ajută-mă să înțeleg ce s-a întâmplat.”
- „Dacă cineva ți-ar face ție asta, cum ai reacționa?”
- „Cum crezi că se simte colegul tău în acest moment?”

Mesaje de validare:

- „Este normal să te simți speriat/trist/furios.”
- „Ai fost curajos că ai cerut ajutor.”
- „Nimeni nu merită să fie tratat în felul acesta.”
- „Suntem aici să te protejăm și să ne asigurăm că nu se mai repetă.”

Scopul conversației:

- ⇒ **NU** este identificarea „vinovaților”
- ⇒ **ESTE** înțelegerea trăirilor copiilor și a nevoilor lor de siguranță.

4.8. Evaluarea siguranței copilului

Întrebări utile:

- „Cum te simți când te gândești la mersul la școală?”
- „Cum ai descrie ce se întâmplă acum, comparativ cu perioada de dinainte?”
- „Unde te simți în siguranță?”
- „Cui poți spune dacă se mai întâmplă ceva?”

Întrebări de evitat (care revictimizează):

- „De ce nu te-ai apărat?”
- „Nu e chiar atât de grav.”
- „Nu se va mai întâmpla niciodată.” (promisiune imposibil de garantat)

4.9 Evaluarea și documentarea incidentelor

După discuția inițială, cadrul didactic responsabil (de regulă dirigintele sau profesorul care a constatat fapta) documentează obiectiv situația:

- data, ora, locul incidentului
- elevii implicați și martorii

- descrierea comportamentelor observate / relatate
- măsurile imediate luate (separarea părților, anunțarea conducerii etc.)
- transmiterea informațiilor către consilierul școlar și director.

Documentarea corectă previne neînțelegerile, asigură coerență în intervenție și permite trasabilitatea deciziilor la nivel instituțional și interinstituțional.

Fișa de semnalare, Fișa de management și, după caz, Fișa de finalizare a cazului se întocmesc conform modelelor anexate la Procedura OM 6.235/2023 și se arhivează la Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței, cu respectarea normelor de protecție a datelor cu caracter personal.

4.10 Colaborarea interinstituțională pentru protejarea copiilor vulnerabili

Bullying-ul sever sau repetitiv, violența gravă sau suspiciunea de abuz în familie depășesc uneori competențele exclusiv educaționale ale școlii și necesită sprijin extern.

Echipa școlii colaborează, după caz, cu:

- **DGASPC / SPAS** – în cazuri de abuz, neglijare, exploatare, trafic, violență gravă sau lipsă de sprijin familial;
 - sesizarea la **119**
 - intervenția echipei mobile DGASPC (în maximum o oră, pentru urgențe: abuz sexual, trafic, muncă intolerabilă, copil care refuză să meargă acasă)
 - evaluarea inițială realizată de SPAS în maximum 72 de ore, pentru situațiile non-urgente
 - desemnarea unui **manager de caz DGASPC** și constituirea unei echipe multidisciplinare (asistent social, psiholog, cadru medical, polițist, jurist, cadru didactic)
 - elaborarea și monitorizarea **Planului de reabilitare și reintegrare socială** a copilului
- **Poliție / Parchet** – când faptele au natură penală (amenințări, loviri, șantaj, distribuire de imagini indecente, port de obiecte periculoase etc.), prin structurile de siguranță școlară și unitățile teritoriale, care pot:
 - efectua control corporal și al bagajelor, conform legii
 - conserva probe
 - audia autori, victime și martori
 - aplica sancțiuni contravenționale
 - realiza analize post-eveniment
- **Servicii de sănătate mintală** – pentru situații de stres post-traumatic, tulburări grave de comportament, anxietate severă, tentative suicidare etc.
- **ONG-uri și servicii comunitare** – pentru suport psihologic, consiliere, mediere sau activități educaționale suplimentare.

Colaborarea interinstituțională este esențială mai ales pentru copiii aflați în situații de vulnerabilitate (sistem de protecție socială, dizabilitate, excluziune socială), pentru care riscul de victimizare și recidivă este semnificativ crescut. Acest cadru confirmă că școala nu este singură în gestionarea cazurilor grave, ci funcționează într-un **ecosistem de protecție**.

4.11 Rolul profesorului în situațiile de violență și bullying

Profesorul este adesea:

- primul observator
- primul protector
- primul model de comportament.

Rolul său include: raportarea, prevenirea, intervenția promptă și urmărirea cazului până la restabilirea echilibrului în clasă.

□Prevenirea fenomenului

- construirea unui climat pozitiv: respect, empatie, cooperare
- stabilirea regulilor anti-bullying, formulate împreună cu elevii
- activități de team-building și educație socio-emoțională
- implicarea părinților și a comunității școlare
- campanii vizuale și proiecte „*Stop bullying!*”.

□Intervenția în caz de bullying

- oprirea imediată a comportamentului agresiv
- ascultarea separată a părților implicate, fără acuzații
- documentarea incidentului
- anunțarea dirigintei, consilierului și conducerii
- colaborarea cu părinții ambelor părți
- aplicarea măsurilor educative, nu exclusiv punitive – accent pe reparație și responsabilizare.

□Urmărirea post-intervenție

- monitorizarea relațiilor din clasă
- sprijin psihologic pentru victimă
- consiliere comportamentală pentru agresor
- evaluarea periodică a climatului școlar.

□Valorile profesorului

- empatie și neutralitate
- ascultare activă și calm
- fermitate în aplicarea regulilor
- cooperare cu elevii, părinții și consilierii.

● Studiu de caz: clasa care a învățat să spună „*Stop bullying!*”

Într-o clasă de gimnaziu, profesorul Andrei a observat câteva glume aparent nevinovate între elevi. Cu timpul, acestea s-au transformat în hărțuire sistematică asupra unui elev – Radu. Colegii îl tachinau zilnic, îi ascundeau ghiozdanul și postau poze cu el pe grupul clasei.

Profesorul a înțeles că nu era vorba de un simplu conflict, ci de un act de *bullying*. A intervenit imediat, a separat elevii implicați, i-a ascultat pe rând, a informat consilierul și conducerea școlii. Împreună, au stabilit măsuri educative: consiliere pentru agresori, activități de empatie și un „*Cod al clasei: Nicio glumă care doare.*” După câteva săptămâni, climatul s-a schimbat. Radu a revenit la școală, iar colegii au început să-și asume rolul de protectori. Clasa a devenit un model pentru întreaga școală.

4.12 Durata și dinamica intervenției

- **Inițiere:** în maximum 24 de ore de la sesizare
- **Durata intervenției:** proporțională cu gravitatea, între 2 și 30 de zile
- **Monitorizare:** minim 30 de zile pentru cazurile medii și grave
- **Raportare finală:** în maximum 5 zile de la închiderea monitorizării.

♦ *Notă metodologică:* monitorizarea nu este o formalitate. Ea implică **observație continuă, feedback de la elevi, profesori și părinți**, precum și evaluarea emoțională periodică a copiilor implicați.

4.13 Rolul personalului auxiliar și administrativ

Personalul non-didactic (paznici, îngrijitoare, secretari, portari etc.) este parte activă a ecosistemului de siguranță școlară și poate fi, în anumite situații, primul care observă un incident sau un comportament cu potențial de risc. În acest sens, personalul auxiliar are următoarele responsabilități:

- să **observe și să semnaleze imediat** orice comportament violent, periculos sau suspect către personalul didactic, conducerea unității sau consilierul școlar
- să **completeze Fișa de semnalare simplificată**, conform procedurii interne
- să **intervină prompt pentru separarea copiilor și limitarea escaladării situației**, fără utilizarea forței fizice, respectând siguranța proprie și a copiilor implicați
- să **asigure supravegherea și protecția copiilor** până la preluarea situației de către personalul didactic, consilierul școlar sau conducerea unității
- să fie **instruiți periodic** cu privire la procedurile legale și interne privind prevenirea și gestionarea situațiilor de violență.

♦ *Notă aplicată:* prevenirea eficientă presupune „**ochi peste tot**”. Un personal auxiliar informat poate opri escaladarea unui incident înainte de a deveni caz de *violență*.

4.14 Principiul intervenției educaționale. Gestionarea unui caz de violență în școală trebuie să combine:

- **rigoarea juridică** (fișe, raportări, termene)
- **compasiunea educativă** (înțelegerea emoțiilor și nevoilor copilului).

Scopul final este **reabilitarea relației copilului cu școala și cu sine**. După cum arată Olweus (1993), „*prevenirea violenței începe în momentul în care copilul se simte ascultat și înțeles*”. Intervenția într-un caz de violență nu se încheie odată cu oprirea comportamentului agresiv. Adevărata schimbare apare atunci când copiii învață să repare, să ierte și să reconstruiască relațiile. Etapa post-incident, detaliată în prezentul ghid, reprezintă o continuare educativă în care accentul se mută de la pedeapsă la restaurare, de la control la încredere și de la rușine la responsabilitate. Aceasta este esența **educației relaționale și a justiției restaurative** – o abordare care transformă conflictul într-o lecție de viață.

4.14.1. Măsuri de sprijin

Aflate în centrul unei abordări restaurative, ele includ:

- consiliere individuală și de grup
- grupuri tematice de suport
- activități de dezvoltare a competențelor socio-emoționale și a strategiilor de autoreglare
- trimitere către servicii specializate de psihoterapie
- servicii de tip *shadow* (terapeut / însoțitor care asistă copilul pe o perioadă determinată)
- activități de combatere a discursului instigator la ură, discriminării și marginalizării
- activități de mediere a conflictelor și intervenții restaurative (cu excepția victimelor violenței de gen, pentru care medierea nu este recomandată)
- transferul la altă clasă / formațiune de studiu pentru elevii-victimă, la solicitarea părinților / reprezentanților legali, atunci când siguranța psihologică nu poate fi restabilită altfel.

4.14.2. Sancțiuni disciplinare

Stabilite de **Legea nr. 198/2023**, aplicabile elevilor în funcție de gravitatea faptei:

- observație individuală
- muștrare scrisă
- retragerea temporară a burselor
- mutare disciplinară la altă clasă
- suspendare pe o durată limitată
- preaviz de exmatriculare
- exmatriculare cu drept de reînscrisere în anul următor, în aceeași sau în altă unitate
- exmatriculare fără drept de reînscrisere (pentru învățământul postliceal).

În aplicarea sancțiunilor, unitatea trebuie să se asigure că, în paralel, sunt prevăzute măsuri de sprijin pentru reintegrarea elevului și prevenirea etichetării pe termen lung.

Studiu de caz

Violență fizică/verbală/psihologică /Nume si prenume: MDM / Anul nasterii: 2004

M., elev în clasa a XI-a, în vârstă de 17 ani la un liceu teoretic, provine dintr-o familie stabilă, cu ambii părinți cadre medicale și o soră geamănă alături de care locuiește. Mediul familial este echilibrat, condițiile materiale foarte bune, iar părinții se implică constant în educația copiilor, fiind preocupați de dezvoltarea lor emoțională și școlară. Problemele au început să apară îndată ce, în anul școlar precedent, în clasă a fost transferat un elev nou, D., cunoscut pentru antecedente disciplinare și pentru comportamente agresive. La scurt timp după integrarea lui D. în clasă, au apărut insulte, tachinări, amenințări și chiar acte de agresiune fizică, direcționate atât asupra lui M., cât și asupra altor colegi. Atmosfera în clasă s-a deteriorat, iar M., deși un elev conștiincios și disciplinat, a devenit ținta preferată a colegului agresor. Profesorii îl descriu pe M. ca fiind un *adolescent serios, respectuos și implicat în activitățile școlare, cu rezultate bune și cu dorința clară de a urma o carieră în medicină*. În contrast, D. se remarcă prin atitudine ostilă, limbaj nepotrivit și lipsă de respect față de colegi și profesori. Agresiunile repetate au avut impact asupra stării emoționale a lui M. Deși nu au apărut probleme grave de sănătate sau tulburări vizibile, el a început să manifeste neliniște și teamă în prezența colegului său. Profilul său psihologic evidențiază o nevoie crescută de afecțiune și siguranță, o stimă de sine moderată și o tendință de a evita conflictele. Toate acestea îl fac vulnerabil în fața comportamentelor de tip bullying. Psihologul a identificat o formă de abuz emoțional și a recomandat consiliere pentru a-l sprijini să-și întărească încrederea în sine, să gestioneze mai bine emoțiile și să facă față situațiilor stresante. Familia nu a rămas indiferentă. Părinții lui M. au sesizat școala, au depus plângere la poliție și au cerut sprijinul instituțiilor competente. Pentru că D. este major, răspunderea juridică a revenit exclusiv acestuia. În cazul lui M. nu s-a impus nicio măsură de protecție specială, întrucât familia își exercită corespunzător responsabilitățile parentale și îi oferă sprijin constant. Cu toate acestea, riscul ca abuzul să se repete rămânea ridicat, întrucât agresorul și victima împart același mediu școlar. Experții au atras atenția că, dacă fenomenul nu este stopat, abuzul emoțional se poate transforma într-un abuz psihologic cu efecte negative de durată asupra dezvoltării minorului. În acest context, am discutat cu doamna profesor despre modificările aduse **Legii educației naționale nr. 1/2011** și despre **Normele metodologice de aplicare privind violența psihologică – bullying**, intrate în vigoare în mai 2020. Obiectivul principal al acestor reglementări este de a facilita crearea unui climat sigur și pozitiv în unitățile de învățământ, bazat pe respectarea persoanei, nediscriminare, motivarea pentru învățare și asigurarea stării de bine a elevilor. Totodată, cadrul legislativ oferă profesioniștilor din educație instrumente clare pentru a preveni și combate situațiile de bullying. În urma discuției mi s-a comunicat că, la nivelul liceului, au fost deja organizate activități de informare pe această temă, iar cazul elevilor menționați se află în atenția comisiei de disciplină, care urmează să decidă măsurile de sancționare a comportamentului agresiv.

Concluzia cazului M. arată cu claritate cum bullying-ul poate produce efecte emoționale semnificative chiar și în situațiile în care victima beneficiază de un mediu familial stabil și suportiv. Sprijinul părinților și implicarea școlii sunt esențiale, dar nu întotdeauna suficiente pentru a preveni impactul negativ al comportamentelor agresive asupra unui adolescent aflat în plin proces de formare. Bullying-ul, indiferent de forma sa – verbală, fizică sau emoțională – lasă urme care se pot transforma, în lipsa unei intervenții rapide, într-un abuz psihologic cu efecte de lungă durată asupra stimei de sine, motivației și dezvoltării personale.

✓ TABEL COMPARATIV - Managementul cazului M.D.M. în 6 PAȘI

Procedură reală vs. Procedura corectă legal

1. IDENTIFICAREA CAZULUI

Element	Cum s-a făcut (gresit)	Cum trebuia făcut (corect legal)	Cine?	Termen legal
Observarea comportamentului violent	Profesorii și dirigintele știau „de luni de zile”. Nu au documentat nimic.	Orice profesor/diriginte observă → completează rapid o Fișă de semnalare inițială	Diriginte / orice cadru didactic	Imediat sau max. 24h de la observare (OM 6235 art. 6)

2. RAPORTAREA FAPTELOR

Element	Cum s-a făcut (gresit)	Procedura corectă	Cine?	Termen
Raportarea internă	Nu s-a completat nicio fișă. S-au făcut discuții informale.	Se completează Fișă de semnalare → transmisă directorului + consilierului	Diriginte / profesor	24h
Informarea părinților	Discuție online ocazională, fără măsuri.	Părinții ambelor părți sunt convocați oficial , semnează proces-verbal	Director / Diriginte	24–48h

3. EVALUAREA GRAVITĂȚII

Element	Cum s-a făcut (gresit)	Procedura corectă	Cine?	Termen
Stabilirea nivelului	Nu s-a făcut.	CPEV / Echipa de intervenție (diriginte, consilier, director) stabilește gravitate: MEDIU sau GRAV (agresiuni repetate)	CPEV / Echipa de intervenție a unității	48h
Documentare	Nu există document oficial.	Se finalizează Secțiunile A–D din Fișa de management.	Diriginte + consilier	5 zile

4. INTERVENȚIA

Element	Cum s-a făcut (gresit)	Procedura corectă	Cine?	Termen
Protejarea victimei	Nu s-a instituit nicio măsură	Separare spațială, supraveghere la intrare și în pauze	Director + profesorii de serviciu	Imediat
Consilierea victimă / agresor	O singură ședință formală, fără plan	Consiliere structurată min. 6–8 ședințe ambele părți	Consilier școlar	în max. 7 zile
Sanționarea agresorului	Doar discuție informală cu părinții	Avertisment scris, contract educațional, sancțiune disciplinară conform ROFUIP	Director + Comisia de disciplină	max. 10 zile
Sesizare poliție / DGASPC	Doar părintele victimei a sesizat. Școala — NU	Școala SESIZEAZĂ: Poliția (agresiune fizică) și DGASPC 119 și/sau sesizare scrisă oficial (violență repetată)	Director	În aceeași zi

5. MONITORIZAREA CAZULUI

Element	Cum s-a făcut (greșit)	Procedura corectă	Cine?	Termen
Monitorizare elev victimă	Inexistentă.	Observare zilnică + consiliere săptămânală + raport progres	Diriginte + consilier	30 zile
Monitorizare agresor	Inexistentă.	Supraveghere comportamentală + consiliere specifică	Diriginte / consilier	30 zile
Actualizarea fișei	Nu există fișă.	Se completează Secțiunea G – măsuri aplicate și progres	Diriginte	max. 30 zile

6. RAPORTAREA FINALĂ ȘI ÎNCHIDEREA

Element	Cum s-a făcut (greșit)	Procedura corectă	Cine?	Termen
Concluzii de caz	Nu există document oficial.	Se completează Secțiunea I – Închiderea cazului	Director + CPEV	max. 45 zile
Comunicarea instituțională	DGASPC a cerut detalii, școala nu le-a oferit.	Școala transmite oficial fișa completă + măsuri + dovezi	Director	fără întârziere
Evaluarea efectelor	Nu există.	Raport clar: comportamente, relații, reducerea riscului	CPEV / Echipa de intervenție a unității	final

CONCLUZIE EDUCAȚIONALĂ

In acest caz, școala **NU** a aplicat nicio etapă obligatorie din procedura legală, iar violența a continuat **din cauza neintervenției instituționale.**

Structura FIȘEI DE MANAGEMENT a cazurilor de violență în școală (după OM 6.235/2023 – lit. A–I)

Lit	Denumirea secțiunii	Ce conține, pe scurt (tip de informație)	Cine completează	Termen de completare	Observații importante
A	Date generale (UIP)	Date de identificare ale școlii: numele unității, cod SIRUES, localitate, județ, mediul (rural/urban), localizare (centru/periferie), tip unitate (creșă, grădiniță, școală gimnazială, profesională, liceu), coordonate de contact (tel/fax, e-mail, adresă), numele reprezentantului legal al școlii (director), numele președintelui CPEV, numele persoanei care completează fișa.	Persoana desemnată de conducerea școlii (de reg. diriginte/ membru echipă multidisciplinară)	În max. 5 zile de la săvârșirea faptelor	Se completează o singură dată pentru fiecare caz. Datele se verifică de director și CPEV
B	Date generale privind cazul înregistrat	Informații despre <i>faptă</i> : data/perioada comiterii faptelor; cine a sesizat (prof., educator, diriginte, elev, părinte, alte persoane); tipul faptei (violență între elevi, violență elev–cadru didactic, violență cadru–elev, suspiciune de violență în afara școlii, altă situație); forma specifică (de ex. bullying); contextul (în timpul orelor, în pauză, la activ. extrașcolare, în afara școlii etc.); locul (clasă, curte, hol, grup sanitar, online, în afara perimetrului școlii etc.); frecvența; nr. pers. implicate; descrierea pe scurt a faptelor; consecințe; alte obs.	Persoana desemnată în echipa multidisciplinară / educator / profesor pentru învățământ primar / diriginte, cu asistența consilierului școlar	În max. 5 zile de la săvârșirea faptelor	Este „ <i>fotografia</i> ” inițială a cazului. Pentru profesor este secțiunea cea mai importantă la început: descrie clar ce s-a întâmplat și în ce condiții
C	Date despre autor / autori	Numărul de autori; pt.fiecare autor: sex (M/F); statut (elev, cadru didactic, personal auxiliar/nedidactic, părinte, persoană din afara școlii, autor necunoscut); clasa (dacă e elev); numele educatorului/învățătorului/dirigintelui (dacă e cazul); vârsta; existența antecedentelor de violență în ultimii 2 ani școlari (da – forme ușoare / grave, câte cazuri; nu); alte obs.	Persoana desemnată în echipa multidisciplinară / diriginte / consilier, după caz	În max. 5 zile de la săvârșirea faptelor	Dacă sunt mai mulți autori, se repetă secțiunea C pentru fiecare , pe rând
D	Date despre victimă / victime	Nr. de victime; pt fiecare victimă: sex (M/F); statut (antepreșcolar, preșcolar/elev al UIP, cadru didactic, pers.auxiliar/nedidactic); clasa (dacă e elev); numele educatorului/ învățătorului/dirigintelui (dacă e cazul); vârsta; alte obs.	Persoana desemnată în echipa multidisciplinară / diriginte / consilier	În max. 5 zile de la săvârșirea faptelor	Dacă sunt mai multe victime, se repetă secț. D pentru fiecare . Varianta „ <i>nu este cazul</i> ” se bifează doar în sit. speciale (infracțiune fără victimă identificabilă)
E	Date privind colaborarea cu autoritățile competente	Se consemnează dacă personalul de conducere a sesizat alte autorități; ce instituții au fost anunțate (112/UPU, poliție/structuri de siguranță școlară, SPAS/DAS, 119/DGASPC, CPECA, CR-ANITP, altele); măsurile luate de aceste instituții; numele și datele de contact ale managerului de caz DGASPC, ale lucrătorului de poliție, ale managerului de caz CPECA (dacă este cazul); dacă a fost depusă plângere la poliție/parchet și de	Directorul sau persoana desemnată de director (membru al echipei multidisciplinare) în consultare cu consilierul școlar	În max. 5 zile de la săvârșirea faptelor	Important pentru cazurile medii și grave. Arată dacă școala și-a îndeplinit obligația de sesizare către 112, Poliție, DGASPC etc.

Lit	Denumirea secțiunii	Ce conține, pe scurt (tip de informație)	Cine completează	Termen de completare	Observații importante
		către cine (elev, părinte, cadru didactic, alte persoane/instituții); alte observații.			
F	Analiza cazului	Analiza pedagogică și psihosocială a situației: cauzele faptelor; efectele asupra victimei/victimelor; efectele asupra autorului/autorilor; efectele asupra climatului unității; nevoile educaționale, relaționale, sociale și psihologice ale victimelor și autorilor la nivelul școlii; alte informații relevante primite de la instituțiile partenere (DGASPC, poliție etc.); factorii școlari care au favorizat actul de violență (această parte se completează de CPEV).	Persoana desemnată în echipa multidisciplinară / educator / profesor pentru învățământ primar / diriginte, cu asistență din partea consilierului școlar ; rubrica „factori școlari” – de CPEV	În max. 30 de zile de la sesizarea faptelor	Este „ <i>diagnosticul</i> ” cazului. Nu se completează la cald, ci după ce s-au adunat date, s-au avut discuții cu copii, părinți, instituții.
G	Măsurile de sprijin și sancțiuni stabilite la nivelul școlii	Pentru fiecare autor/victimă, într-un tabel: data deciziei; măsura de sprijin / sancțiunea (consiliere, mediere, activități educative, sancțiuni disciplinare etc.); persoana responsabilă; perioada/durata; rezultatele după 3 luni; rezultatele după 6 luni (pentru cazurile grave).	Persoana desemnată în echipa multidisciplinară / educator / profesor pentru învățământ primar / diriginte, cu sprijinul consilierului școlar	În max. 30 de zile de la sesizarea faptelor; se actualizează pe parcurs	Se completează pentru fiecare autor și pentru fiecare victimă , acolo unde este cazul. Pt.cazurile grave, măsurile se comunică DGASPC și intră în Planul de reabilitare/reintegrare
H	Activități de prevenire și reducere a fenomenului violenței în școală	Tabel cu: data deciziei; măsura de prevenire/reducere (ex.: teatru forum, campanii, reglarea regulilor de clasă, formare profesori); responsabil; perioada/durata; rezultate după 3/6 luni	CPEV (Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței)	În max. 30 de zile de la sesizarea faptelor	Arată cum învață școala din caz: ce face pentru a preveni situații similare la nivel de clasă/școală. Util la raportările anuale de siguranță.
I	Închiderea cazului	Numele și prenumele directorului și ale președintelui CPEV; data încheierii planului; descrierea rezultatelor/progreselor înregistrate (comportamentul victimelor/autorilor, relațiile dintre elevi, relația elevi–personal); modalit. de evaluare a rezultatelor (interviuri, chestionare, observație etc.); cine își dă acordul pentru închiderea cazului (elev, părinți, cadre didactice implicate, consilier școlar, manager de caz DGASPC); la decizia cui se încheie cazul (director UIP / manager de caz DGASPC); spațiu pentru obiecții/motivații, dacă nu există acordul tuturor.	Persoana desemnată în echipa multidisciplinară / educator / profesor pentru învățământ primar / diriginte, cu asistență consilierului școlar ; se semnează de director și președinte CPEV	După perioada de monitorizare (de regulă după min. 3 luni)	Închiderea cazului se face doar după analizarea evoluției și, dacă au fost implicate și alte instituții, se atașează rapoartele acestora. Fișa poate fi transmisă, la cerere, ISJ/ISMB și DGASPC.

■ CAPITOLUL V

Intervenția educațională post-incident și reabilitarea relațională

5.1 Introducere – de la sancțiune la restaurare

După încheierea formală a unui caz de violență, **procesul educativ nu se oprește**. De fapt, perioada post-incident este momentul în care se decide dacă elevii implicați vor **învața din experiență** sau vor repeta comportamentul. Scopul intervenției post-incident este dublu:

1. **vindecarea emoțională** a copiilor implicați
2. **restabilirea echilibrului comunitar** în clasă și în școală.

Această etapă se bazează pe principiile **justiției restaurative** (Zehr, 2002), care propune trecerea de la „*cine e vinovat?*” la „*cum putem repara relația?*”. Intervenția post-incident reprezintă, totodată, **continuarea firească a obligațiilor instituționale** prevăzute de Ordinul nr. 6.235/2023 (monitorizarea cazurilor de violență) și de Legea nr. 272/2004 *privind protecția și promovarea drepturilor copilului*, care impun școlii atât sancționarea faptelor, cât și **asigurarea serviciilor de sprijin, consiliere și reintegrare**.

5.2 Principiile intervenției post-incident

1. **Interesul superior al copilului** – toate acțiunile trebuie să urmărească protecția, nu pedeapsa
2. **Participarea activă** – fiecare copil implicat trebuie să aibă ocazia să-și exprime emoțiile și perspectivele
3. **Reparație și reconciliere** – accentul se pune pe refacerea relației, nu pe izolare
4. **Colaborare interdisciplinară** – profesor, consilier, familie, parteneri externi
5. **Confidențialitate și demnitate** – informațiile despre caz sunt gestionate responsabil
6. **Proportionalitate și echitate** – măsurile educaționale și sancționatorii sunt calibrate la gravitatea faptei, la vârsta copilului și la istoricul său comportamental, evitând atât minimalizarea, cât și supra-reacția
7. **Continuitate** – intervenția post-incident se conectează explicit cu măsurile aplicate în faza acută (Capitolul IV), asigurând un **traseu coerent de la intervenție de criză la reabilitare**
8. **Participare informată** – copiii și părinții sunt informați, într-un limbaj accesibil, despre etapele, limitele și obiectivele intervenției, inclusiv despre drepturile și responsabilitățile lor.

5.3 Etapele intervenției educaționale post-incident

Etapă	Obiectiv	Actori implicați	Durată orientativă
1. Reevaluarea emoțională	Analizarea efectelor psihologice ale incidentului	Consilier, profesor diriginte	1–2 săptămâni
2. Consilierea individuală	Sprijin emoțional, reconectare și autoreglare	Consilier, elev implicat	2–4 ședințe
3. Medierea restaurativă	Dialog ghidat între părți pentru recunoaștere și reparație	Consilier, mediator, părinți	1–2 întâlniri
4. Planul de reabilitare educațională	Măsuri concrete de reintegrare și comportament pozitiv	Diriginte, profesor, elev	30 zile
5. Monitorizare și feedback	Evaluarea progresului și a climatului de grup	Echipa de intervenție	30–60 zile

◇ **Corelare cu nivelul de gravitate:** pentru cazurile încadrate la nivel mediu și grav (conform Capitolului IV și Ordinului nr. 6.235/2023), parcurgerea tuturor etapelor devine **obligatorie**, iar monitorizarea poate depăși 60 de zile, în corelare cu recomandările DGASPC sau ale serviciilor de sănătate mintală.

5.4 Reevaluarea emoțională

După orice incident, consilierul școlar are datoria de a evalua starea emoțională a:

- ⇒ copilului-victimă
- ⇒ copilului-agresor
- ⇒ martorilor direcți

◇ *Instrumente utile:*

- Chestionar de stres post-eveniment
- Interviu semi-structurat (*Ce ai simțit? Ce ți-a fost cel mai greu? Ce ai fi avut nevoie?*)
- Observație comportamentală la clasă

Pentru o abordare riguroasă, se pot utiliza **instrumente standardizate de screening emoțional** (chestionare de anxietate, depresie, stres post-traumatic adaptate vârstei), cu respectarea regulilor etice și a confidențialității. În cazurile în care scorurile depășesc pragurile de risc, consilierul are obligația profesională de a recomanda **evaluare psihologică/psihiatrică de specialitate** și de a informa familia și conducerea școlii.

◆ *Exemplu practic:* după un incident de excludere, consilierul a remarcat că un martor al conflictului manifesta anxietate și tăcere prelungită. Intervenția preventivă timpurie a evitat transformarea martorului în „victimă secundară”.

5.5 Consilierea individuală și de grup

Categorie	Intervenții recomandate	Exercițiu practic (ușor de aplicat)
Copilul-victimă	- Validarea emoțiilor („Ai dreptul să te simți rănit”) - Recâștigarea încrederii și a sentimentului de control - Activități de auto-afirmare (roluri pozitive, proiecte artistice)	„Căsuța siguranței” (5 min) – Elevul desenează o căsuță cu 3 camere: <i>Ce simt, Ce mă ajută, De ce am nevoie</i> . Profesorul îl ghidează verbal și normalizează emoțiile
Copilul-agresor	- Identificarea nevoilor neexprimate - Conștientizarea consecințelor (empatie prin joc de rol) - Stabilirea de obiective comportamentale realiste	„Pauza de gândire ghidată” (5–7 min) – Profesorul oferă 3 întrebări scrise: <i>Ce s-a întâmplat?, Ce a simțit celălalt?, Ce pot face diferit data viitoare?</i> Elevul răspunde individual și apoi discută cu profesorul
Grupul de martori	- Discuții despre responsabilitate colectivă - Scenarii alternative („Ce ai fi putut face altfel?”) - Consolidarea normelor pozitive	„Semaforul alegerilor” (activitate de grup) – Profesorul prezintă 3 cartonașe: Roșu = reacție greșită, Galben = reacție neutră, Verde = reacție bună. Elevii discută pentru fiecare situație cum ar putea acționa „pe verde” data viitoare

Din perspectivă psihologică, consilierea se poate structura pe modelul **învățării socio-emoționale (SEL)**:

- identificarea și denumirea emoțiilor
- dezvoltarea empatiei cognitive („Cum crezi că gândește celălalt?”)
- antrenarea abilităților de autoreglare (respirație controlată, pauză de reflecție) și
- exersarea rezolvării colaborative a problemelor.

Pentru agresori, se recomandă tehnici cognitiv-comportamentale (restructurarea credințelor de tip „merita să fie umilit”) și activități de **reparare prosocială** (implicare în proiecte de ajutor reciproc).

5.6 Medierea restaurativă

Medierea are scopul de a transforma conflictul într-o **lecție de empatie și responsabilitate**. Se desfășoară în prezența consilierului sau a unui mediator format și presupune:

1. Ascultarea fiecărei părți fără întrerupere
2. Recunoașterea faptelor și a emoțiilor trăite
3. Formularea nevoilor („*Am nevoie să mă simt în siguranță*”; „*Am nevoie să fiu iertat*”)
4. Identificarea unei reparații simbolice (scuze, ajutor, implicare pozitivă)
5. Semnarea unui **acord educațional restaurativ**.

◇ Condiții de siguranță pentru mediere:

- nu se realizează mediere față în față în cazurile cu **risc ridicat de re-traumatizare** (de ex. violență sexuală, tentative de suicid, violență fizică severă);
- se obține **acordul informat** al copiilor și al părinților/tutorilor;
- mediatorul are rol de **facilitator neutru**, nu de anchetator, iar discuțiile nu substituie procedurile penale sau cele ale DGASPC.

Acordul restaurativ trebuie să conțină atât elemente simbolice (scuze, recunoașterea responsabilității), cât și **comportamente concrete** (sprijin acordat victimei, implicarea în activități prosociale, respectarea unui set de reguli agreeate).

◆ *Exemplu real (atelier 2025):* Doi elevi implicați într-un conflict fizic au convenit să colaboreze la o activitate artistică pentru școală. „*Ne-am certat, dar am făcut împreună un afiș despre respect.*”

5.7 Planul de reabilitare educațională

Este un document intern care conține:

- obiective comportamentale (ex. „evit exprimarea jignirilor”)
- activități de sprijin (consiliere, mentorat, activități prosociale)
- responsabilități clare (profesor, elev, părinte)
- termene și indicatori de progres

Principiul 3R: ■ Recunoaștere – ■ Reparație – ■ Reintegrare

Fiecare pas al planului trebuie să conducă la refacerea relației și a sentimentului de apartenență.

5.8 Reabilitarea relațională la nivelul clasei

Restaurarea încrederii între elevi este un proces colectiv.

Activități recomandate:

- **Cercul de reflecție** – întâlnire ghidată în care clasa discută despre emoțiile trăite, fără a numi persoane
- **Jurnalul clasei după incident** – elevii notează ce au învățat din situație
- **Proiect de grup „Din nou împreună”** – activitate colaborativă artistică sau sportivă
- **Teatru forum de follow-up** – reprezentarea cazului rezolvat pentru a învăța colectiv.

Se recomandă ca aceste activități să fie integrate în **orele de dirigenție, consiliere și dezvoltare personală**, astfel încât mesajul restaurativ să devină parte a curriculumului, nu doar o intervenție punctuală. Profesorul diriginte are rolul de **reglator al climatului de grup**, urmărind indicatori precum: frecvența conflictelor minore, gradul de participare, modul de distribuire a rolurilor în activitățile de grup.

5.9 Rolul profesorilor în perioada post-incident

Profesorul devine **mentorul procesului de reabilitare**.

El are misiunea de a:

- menține echilibrul emoțional al clasei
- încuraja reintegrarea treptată a elevilor implicați
- monitoriza semnele de recidivă sau retragere
- oferi modele de comportament etic și empatic

◆ *Ghid de atitudine pentru cadre didactice:*

- Evită ironia sau etichetarea („*E băiatul care a bătut pe cineva*”)
- Nu repeta detaliile incidentului în fața clasei
- Laudă comportamentele pozitive și implicarea post-incident
- Caută echilibrul între fermitate și sprijin

De asemenea, profesorul are responsabilitatea de a **semnala prompt orice recidivă** către consilier și conducerea școlii și de a utiliza **instrumente simple de monitorizare** (fișe de observație, note reflexive după ore, mini-chestionare de climat) pentru a documenta evoluția clasei. Formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul gestionării conflictelor și al justiției restaurative devine o condiție esențială pentru eficiența acestui rol.

5.10 Implicarea părinților în procesul de reabilitare

Părinții sunt parteneri direcți ai procesului restaurativ.

Recomandări:

- întâlniri lunare/bilunare cu consilierul pentru actualizarea progresului
- implicarea copilului în activități comune părinte-școală
- participarea la „*Cafenelele empatiei*” – întâlniri educaționale despre iertare și responsabilitate
- consolidarea mesajului comun: „*E greșeală, nu etichetă*”.

În cazurile în care familia prezintă **factori de risc** (conflicte intense, violență domestică, abuz de alcool/substanțe, dificultăți psihice), școala are obligația de a colabora cu **DGASPC, serviciile de asistență socială (SPAS) și serviciile de sănătate mintală**, pentru a asigura protecția copilului și a nu lăsa întreaga responsabilitate pe umerii părinților.

5.11 Monitorizarea și închiderea cazului

După aplicarea planului educațional, echipa de intervenție:

- reevaluează comportamentele observate
- discută cu profesorii și părinții implicați
- decide închiderea cazului prin **Fișa de finalizare**
- propune măsuri de prevenție pentru viitor (activități, ateliere, ore de consiliere)

◆ *Notă instituțională:* închiderea unui caz nu înseamnă uitare, ci **asumarea lecțiilor învățate**. Fiecare incident devine o sursă de învățare pentru întreaga comunitate școlară.

Se recomandă definirea unor **indicatori de rezultat**, precum:

- absența recidivei într-un interval de 6–12 luni
- creșterea scorului de siguranță percepută de elevi (chestionare anonime)
- creșterea participării școlare și scăderea absenteismului în rândul copiilor implicați
- feedback pozitiv din partea părinților și a cadrelor didactice.

Datele colectate pot alimenta **raportul anual al școlii privind violența și clima școlară**, contribuind la ajustarea planului de prevenție (Capitolul IV).

5.12 Concluzie

Reabilitarea este o etapă umană și pedagogică, nu administrativă.

Când copilul primește o a doua șansă, el învață responsabilitatea.

Când profesorul oferă sprijin în loc de etichetă, el devine **model de reziliență**.

Din perspectivă sistemică, intervenția post-incident este **veriga de legătură** între cadrul legal (Capitolul II), procedura de intervenție (Capitolul IV) și strategiile de prevenție (Capitolul III). Numai atunci când aceste componente funcționează unitar, școala devine un adevărat **ecosistem de protecție și dezvoltare socio-emoțională**, în care fiecare incident de violență este transformat într-o oportunitate de învățare individuală și instituțională.

“A greși e omeneste. Dar să te ierte cineva te face să vrei să fii mai bun.” -

Elev într-un atelier al proiectului

■ Capitolul VI

Rolurile instituționale și colaborarea intersectorială în prevenirea și intervenția cazurilor de violență asupra copilului

6.1 Introducere

Protecția copilului în mediul școlar este o **responsabilitate partajată** între mai multe instituții, care trebuie să acționeze coordonat și prompt. Nicio instituție nu poate gestiona singură complexitatea unui caz de violență. De aceea, legislația actuală propune un **model de cooperare intersectorială** între:

- școală
- familie
- structuri educaționale de suport (CJRAE, ISJ)
- servicii sociale (SPAS, DGASPC)
- autorități publice (Poliție, Parchet)
- ONG-uri și organizații comunitare.

◆ *Principiul central: „Fiecare copil este responsabilitatea tuturor.”*

6.2 Rolul unității de învățământ

Școala este **punctul zero al identificării și semnalării** cazurilor de violență. Ea are o dublă misiune:

- **educațională** – formarea comportamentelor non-violente
- **de protecție** – identificarea și intervenția promptă în cazurile de abuz

Responsabilități principale:

1. Înființarea și funcționarea **Echipei de intervenție / Grupului anti-bullying**
2. Implementarea **Planului anual de prevenire**
3. Instruirea personalului didactic și auxiliar
4. Asigurarea unui **mecanism confidențial de sesizare**
5. Documentarea și raportarea incidentelor către ISJ / DGASPC
6. Organizarea de activități de educație emoțională și civică.

◆ *Notă aplicată:* directorul are rol de **coordonator strategic**, iar dirigintele și consilierul sunt **agenți direcți ai intervenției educaționale**. În aplicarea procedurilor prevăzute de Ordinul nr. 6.235/2023, directorul nu exercită atribuții de intervenție directă asupra cazului, ci are rol de coordonare instituțională, desemnare a responsabililor interni și asigurare a relației cu instituțiile externe competente. Intervenția educațională și monitorizarea cazului se realizează prin personalul desemnat, în cadrul echipei de intervenție.

Exemple de bune practici:

- Implementarea „**Colțului siguranței**” – cutie anonimă de sesizare a bullying-ului
- Realizarea „**Panoului respectului**” – afiș public cu regulile de comportament pozitiv
- Crearea unui **Club al elevilor ambasadori pentru non-violență**

Bună practică	Ce înseamnă concret	Cum se implementează (pași simpli)	Resurse necesare	Impact / Rezultate așteptate
„Colțul siguranței” – Cutie anonimă de sesizare a bullyingului	Un spațiu fizic (cutie + afiș) unde elevii pot raporta anonim situații de bullying, excludere, frică, tensiuni	1. Se alege un loc vizibil, dar discret 2. Se pune o cutie securizată + formular simplu de sesizare 3. Dirigintele/consilierul verifică săptămânal cutia 4. Cazurile se notează confidențial și se discută cu elevii vizati 5. Se oferă feedback general clasei („Am primit sesizări, iată ce vom îmbunătăți”)	• Cutie cu lacăt • Formulare simple • Suportul consilierului	• Crește raportarea timpurie a incidentelor • Reduce frica de represalii • Oferă elevilor curajul de a cere ajutor • Îmbunătățește comunicarea elev–adult
„Panoul respectului” – regulile pozitive afișate vizibil	Un panou colorat, creat împreună cu elevii, cu 5–10 reguli pozitive pentru clasă/școală (ex. „Aici vorbim cu respect”, „Ne ascultăm”)	1. Profesorul inițiază o discuție despre cum vrem să fie clasa noastră 2. Elevii propun reguli pozitive (fără formulări punitive) 3. Se creează panoul (cartoane, desene, stickere) 4. Se revizuieste lunar – elevii pot adăuga/ajusta reguli 5. Panoul se folosește la nevoie („Care regulă nu e respectată acum?”)	• Cartoane, hârtie colorată • Markere • Spațiu vizibil	• Clarificarea normelor de comportament • Creșterea coeziunii de grup • Responsabilitate colectivă, nu impusă • Scăderea conflictelor minore
Clubul elevilor ambasadori pentru non-violență	Grup de 5–15 elevi (voluntari) care promovează comportamente pozitive: peer-support, campanii, mediere între colegi	1. Profesorul/dirigintele selectează voluntari + 1 coordonator adult 2. Se stabilește rolul: observare, raportare, inițiativă pozitivă 3. Se organizează întâlniri lunare cu consilierul 4. Elevii ambasadori facilitează mici activități în pauze/ore 5. Se prezintă progresul lunar în fața clasei/școlii	• Cadru didactic coordonator • Spațiu de întâlnire • Materiale pentru activități	• Elevii devin modele pentru colegi • Creșterea empatiei și responsabilității • Reducerea conflictelor în pauze • Comunitate școlară mai implicată

6.3 Rolul consilierului școlar și al CJRAE

Consilierul școlar este **specialistul-cheie în evaluarea psihologică și emoțională** a cazurilor. El este „vocea echilibrului” între copil, familie și instituție.

Responsabilități ale consilierului școlar:

- Evaluează emoțional copiii implicați în incidente
- Oferă consiliere individuală și de grup
- Participă la echipa de intervenție
- Redactează rapoarte de observație și formulează recomandări de specialitate care fundamentează planul de intervenție educațională
- Propune activități preventive integrate în orar
- Colaborează cu psihologii CJRAE în cazurile complexe.

Consilierul școlar nu are atribuții exclusive de elaborare, aprobare sau coordonare a planului de intervenție, rolul său fiind unul de expertiză psihologică și suport profesional în cadrul echipei de intervenție.

Rolul CJRAE (Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională):

- Coordonează și supervizează activitatea consilierilor din școli
- Asigură **formarea continuă** a personalului didactic privind prevenirea violenței
- Intervine direct în cazurile de violență gravă la solicitarea ISJ / DGASPC
- Oferă expertiză psihopedagogică pentru copii cu dificultăți de comportament.

♦ *Exemplu practic:* într-un caz de agresiune verbală repetată, CJRAE a facilitat un **grup de dezvoltare socio-emoțională** pentru elevii din clasa respectivă, reducând tensiunile și restabilind climatul pozitiv.

6.4 Rolul Inspectoratului Școlar Județean (ISJ)

ISJ este **autoritatea educațională de supraveghere și coordonare. Responsabilități:**

- Monitorizează aplicarea Ordinului 6.235/2023 la nivelul tuturor unităților
- Primește și analizează raportările de cazuri de violență
- Sprijină directorii în interpretarea corectă a procedurilor
- Dispune măsuri de remediere sau control atunci când școlile nu respectă obligațiile legale
- Colaborează cu DGASPC și CJRAE pentru gestionarea integrată a cazurilor grave
- Promovează **programe județene de formare și prevenție**.

♦ *Exemplu de colaborare eficientă:* ISJ, împreună cu CJRAE și Poliția de proximitate, pot organiza **caravane educaționale anti-violență**, vizitând școlile cu incidență ridicată de conflicte.

6.5 Rolul DGASPC (Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului)

DGASPC este instituția cu atribuții legale în protecția copilului, intervenind în toate situațiile de **abuz, neglijare, exploatare sau violență gravă**. Un caz poate ajunge la DGASPC **prin orice tip de sesizare**, inclusiv anonimă sau prin autosesizare. Semnalarea poate veni de la școală, părinți, rude, vecini, poliție, spitale, specialiști comunitari sau din alte servicii interne ale DGASPC (Telefonul Copilului, SEI, SMCC).

Odată înregistrat cazul în cadrul serviciului specializat (CCCAN–E), acesta devine obiect de **evaluare profesională**. Șeful centrului desemnează un **manager de caz** și o **echipă multidisciplinară** (asistent social, psiholog, medic, consilier juridic). DGASPC realizează atât evaluarea inițială, cât și evaluarea detaliată a

copilului și familiei, prin interviuri, vizite la domiciliu, consultări instituționale și analiză documentară. Pe baza evaluării se elaborează **Planul de reabilitare și/sau reintegrare**, însoțit de un **contract de furnizare servicii sociale**, serviciile fiind gratuite. DGASPC asigură consiliere psihologică specializată, intervenție emoțională post-traumă, suport pentru familie, programe de reabilitare comportamentală și, dacă este necesar, poate dispune **măsuri de protecție specială** conform Legii 272/2004.

⇒ Pe durata intervenției, DGASPC colaborează permanent cu:

- școala (pentru monitorizarea copilului)
- SPAS (pentru intervenția comunitară)
- poliția și unitățile medicale (în cazurile grave)
- familia și/sau reprezentantul legal

Întregul proces este documentat în **dosarul personal** și **dosarul de servicii**, gestionate cu strictețe și confidențialitate. La finalul intervenției, cazurile sunt monitorizate și arhivate conform procedurilor interne.

☒ Tabel simplificat pentru profesori și pentru formare interinstituțională

Aspect	Descriere pe scurt	Ce trebuie să știe profesorii / DGASPC
Cum ajunge un caz în atenția DGASPC	Sesizare de la: școală, poliție, spital, familie, orice persoană; sesizare anonimă; autosesizare DGASPC	Profesorul are obligația legală să sesizeze dacă există <i>suspiciune rezonabilă</i> , nu dovezi. DGASPC decide gravitatea, nu școala
Cine preia cazul	Serviciul specializat al DGASPC	Cazul este înregistrat oficial și devine prioritate de evaluare
Echipa DGASPC	Manager de caz + echipă multidisciplinară (asistent social, psiholog, medic, consilier juridic)	Echipa coordonează evaluarea și comunicarea cu școala / familia
Etapele intervenției	1) Înregistrare 2) Evaluare inițială 3) Evaluare detaliată 4) Plan de reabilitare/reintegrare 5) Contract de servicii 6) Implementare 7) Monitorizare	Profesorul poate fi solicitat pentru informații sau pentru sprijin educațional
Servicii oferite	Consiliere psihologică, suport emoțional, evaluare socială, terapie, intervenție familială, monitorizare	Toate serviciile sunt gratuite și adaptate vârstei și nevoilor copilului
Măsuri legale posibile	Măsuri de monitorizare/protecție specială	DGASPC poate lua măsuri chiar dacă părintele nu este cooperant
Rolul școlii în relația cu DGASPC	Informare, colaborare, oferire de date, monitorizare educațională	Școala nu investighează; doar semnalează și sprijină procesul educativ ulterior
Tipuri de beneficiari	Copii victime, copii în risc, copii cu părinți plecați, copii repatriați, părinți protectori, agresori, reprezentant legal	DGASPC intervenție extinsă – nu doar pentru copil (victima sau agresor), ci și pentru familie și persoana de îngrijire
Confidențialitate	Dosarele sunt păstrate strict, acces limitat, arhivare conform legii	Profesorii pot primi doar informațiile necesare pentru siguranța copilului

6.6 Rolul SPAS DGAS (Serviciul Public de Asistență Socială Locală)

Serviciul Public de Asistență Socială (SPAS) este instituția responsabilă cu **prevenirea situațiilor de risc** în familie și cu **sprijinirea copilului pentru a rămâne în mediul familial**, conform Legii 272/2004. Rolul său este complementar școlii și DGASPC și vizează în special **prevenția separării copilului de părinți, intervenția timpurie și consilierea familială**.

SPAS intervine atunci când există semnale privind:

- comportamente abuzive ale părinților
- neglijare emoțională, educațională sau fizică
- condiții locative precare
- sărăcie severă
- dificultăți parentale
- risc de abandon școlar
- violență în familie

Intervenția SPAS include:

- ⇒ **vizitare la domiciliu** pentru a evalua situația familiei (art. 41 din Legea 272/2004)
- ⇒ **evaluare inițială și întocmirea Planului de Servicii** (art. 40)
- ⇒ **consiliere parentală** pentru îmbunătățirea competențelor parentale
- ⇒ **informare, orientare și conectare la servicii sociale** (prestații financiare, sprijin material, servicii medicale, psihologice etc.)
- ⇒ **măsuri concrete pentru menținerea copilului în familie** (sprijin material, hrană, rechizite, tichete sociale, trimitere către ONG-uri etc.)
- ⇒ **transmiterea către DGASPC** a solicitării de protecție specială, dacă după intervenția SPAS copilul tot nu poate fi menținut în familie (art. 40 alin. 5)

Dacă SPAS constată că **dezvoltarea copilului este primejduită**, are obligația **de a informa imediat DGASPC** (art. 41 alin. 2). SPAS nu aplică sancțiuni și nu anchetează copii sau părinți.

Rolul său este **strict de prevenție, sprijin și consiliere**, fiind „prima linie” în comunitate.

Tabel simplificat – Rolul SPAS în colaborarea cu școala

Aspect	Responsabilități SPAS (condensate după Legea 272/2004)	Ce înseamnă concret pentru școală
Prevenirea riscului	Depistează situațiile de risc, comportamente abuzive, violență în familie (Art. 39)	Școala transmite SPAS orice suspiciune de vulnerabilitate sau <i>neglijare</i>
Evaluarea familiei	Vizitează copilul la domiciliu și evaluează condițiile de viață (Art. 41)	SPAS revine către școală cu informații generale (fără date sensibile) pentru ajustarea intervenției educaționale
Planul de Servicii	Întocmește Planul de Servicii pentru prevenirea abuzului și menținerea copilului în familie (Art. 40)	Dirigintele/consilierul școlar participă la implementarea măsurilor educaționale
Consilierea părinților	Oferă consiliere parentală, mediere, informare (Art. 39 alin. 2)	Școala beneficiază de părinți mai cooperanți și de reducerea tensiunilor familiale

Aspect	Responsabilități SPAS (condensate după Legea 272/2004)	Ce înseamnă concret pentru școală
Suport material/servicii	Oferă prestații sociale, tichete, ajutor de urgență, sprijin în natură (Art. 48)	Elevul are acces la resurse materiale necesare pentru a rămâne în școală (hrană, rechizite, transport)
Sprijin pentru reintegrare școlară	Sprijină copilul să continue sau să revină la educație (Art. 52)	SPAS și școala construiesc un plan de reintegrare (program după școală, sprijin educațional, colaborare cu consilierul)
Sesizarea DGASPC	Obligația de a informa DGASPC dacă viața copilului este în pericol (Art. 41 alin. 2)	SPAS preia presiunea procedurală de pe umerii școlii în cazurile grave
Colaborare comunitară	Conectează familia la servicii medicale, psihologice, sociale (Art. 46–50)	Profesorii au un partener local pentru intervențiile „dincolo de școală”

6.7 Rolul Poliției și al Parchetului

Poliția are competență **de intervenție penală** în cazurile grave de violență fizică, hărțuire, șantaj, amenințare sau abuz sexual.

Responsabilități:

- intervin la sesizarea școlii sau a părinților
- investighează faptele penale conform Codului Penal
- cooperează cu DGASPC pentru protejarea minorului
- pot dispune măsuri de protecție (ordin de restricție, escortă, etc.).

◆ *Recomandare pentru cadrele didactice:* **profesorii nu investighează, ci raportează.** Este esențial să transmită informațiile exacte, fără interpretări, și să evite contactul direct cu părinții agresivi sau potențial violenți.

6.8 Rolul părinților și al familiei

Familia este **primul factor de protecție emoțională** și partener direct al școlii.

Responsabilități:

- colaborarea constantă cu școala și consilierul
- participarea la programe de educație parentală
- implicarea copilului în activități de prevenție
- susținerea planului educațional post-incident
- comunicarea deschisă cu copilul, fără vinovățire.

◆ *Exemplu pozitiv:* o mamă implicată activ în consilierea post-incident a devenit voluntar în campania „Părinți pentru respect”, ajutând la promovarea mesajelor anti-volență în comunitate.

6.9 Rolul ONG-urilor și al partenerilor comunitari

Organizațiile neguvernamentale completează intervenția instituțională prin expertiză de specialitate, resurse și metode inovatoare, având un **rol de suport și consolidare** a eforturilor școlii în prevenirea și gestionarea fenomenelor de bullying și violență școlară. Acestea dispun, de regulă, de specialiști formați specific în domenii precum psihologie, asistență socială, educație non-formală, managementul conflictelor, facilitare comunitară sau intervenție în situații de criză.

Spre deosebire de cadrele didactice, a căror responsabilitate principală este actul educațional și care funcționează într-un cadru instituțional rigid și cu resurse de timp limitate, profesioniștii din ONG-uri pot oferi **intervenții punctuale, focalizate și aprofundate**, orientate spre dimensiunea socio-emoțională, relațională și comunitară a violenței școlare.

Contribuții tipice ale ONG-urilor:

- ⇒ organizarea de ateliere de teatru forum, jocuri de rol și programe de educație emoțională
- ⇒ facilitarea accesului la servicii de consiliere specializată, complementare celor existente în școală
- ⇒ dezvoltarea de materiale educaționale și campanii de conștientizare
- ⇒ susținerea formării cadrelor didactice în abordări non-violente și comunicare empatică
- ⇒ implicarea copiilor și adolescenților în programe de leadership pozitiv și participare civică
- ⇒ sprijinirea creării de parteneriate între școală, familie și comunitatea locală

ONG-urile nu substituie responsabilitățile legale ale unităților de învățământ și ale instituțiilor publice, însă pot avea un **rol important de sprijin în programele de prevenire**, contribuind la identificarea factorilor de risc, la reducerea vulnerabilităților și la creșterea nivelului de conștientizare în comunitatea școlară. Intervențiile ONG-urilor au caracter complementar și punctual și se realizează exclusiv în baza parteneriatelor cu unitățile de învățământ sau autoritățile publice competente, cu respectarea cadrului legal și a principiului interesului superior al copilului.

Prin intervențiile lor **sporadice, dar specializate**, ONG-urile pot semnaliza anumite dinamici relaționale sau comportamente problematice care pot scăpa uneori observației interne, fără a avea însă atribuții de monitorizare permanentă sau detectare sistematică a cazurilor. În acest sens, ele funcționează ca **resursă externă de expertiză și reflecție**, sprijinind școala în dezvoltarea unor practici preventive mai eficiente și mai sensibile la nevoile copiilor.

◆ *Exemplu practic:* în cadrul proiectului „Fără bariere într-o lume fără frontiere”, Asociația Pro Diaconissa a facilitat **7 ateliere de teatru forum**, în urma cărora 80% dintre elevi au declarat că au înțeles mai bine cum să reacționeze ca martori ai violenței.

6.10 Mecanismul colaborării interinstituționale

Pentru o intervenție eficientă, este necesară o **rețea funcțională de colaborare**.

Structura de coordonare recomandată:

Nivel	Actori principali	Instrumente de colaborare	Frecvență
Școală	Director, Consilier, Diriginți	Fișe de caz, ședințe interne	Săptămânal
Comunitate locală	SPAS, Poliție, ONG-uri, Părinți	Acorduri de parteneriat, planuri comune	Lunar
Județean / Regional	ISJ, CJRAE, DGASPC	Protocoale, rapoarte, rețele de formare	Trimestrial

♦ *Nota metodologică.* Cooperarea reală înseamnă **comunicare bidirecțională** și încredere. Este esențial ca instituțiile să evite transferul de responsabilitate („*nu e competența noastră*”) și să acționeze sincronizat, cu obiectiv comun: **siguranța copilului**.

6.11 Principii ale colaborării eficiente

1. **Transparență** – fiecare actor cunoaște responsabilitățile și procedurile celorlalți
2. **Confidențialitate** – protejarea identității copilului și a informațiilor sensibile
3. **Promptitudine** – reacția imediată în primele 24 de ore
4. **Responsabilitate comună** – niciun caz nu se încheie unilateral
5. **Evaluare continuă** – analiza periodică a cooperării și a impactului

6.12 Concluzie

Colaborarea interinstituțională este coloana vertebrală a protecției copilului. Fiecare instituție deține o piesă din puzzle-ul siguranței, dar, doar împreună pot forma imaginea completă a unei școli fără violență. După cum arată și experiența Proiectului *Fără bariere într-o lume fără frontiere*, atunci când școala, comunitatea și familia lucrează împreună, **copiii învață că nu sunt singuri și că protecția este o promisiune reală, nu o formalitate.**

Capitolul VII

Monitorizarea sistemului de siguranță școlară, evaluarea impactului și sustenabilitatea programului

7.1. Introducere – Rolul monitorizării într-un ecosistem de siguranță școlară

Un sistem de prevenire și intervenție devine funcțional doar în măsura în care este monitorizat, evaluat și ajustat continuu. Monitorizarea nu reprezintă un exercițiu birocratic, ci o practică reflexivă, centrată pe învățare organizațională și pe îmbunătățirea permanentă a intervențiilor. Ea permite identificarea timpurie a riscurilor, corectarea etapelor procedurale, documentarea progresului și fundamentarea deciziilor.

Principiul care guvernează întregul proces poate fi sintetizat astfel: „*Nu putem îmbunătăți ceea ce nu măsurăm.*”

7.2. Obiectivele monitorizării instituționale

Monitorizarea urmărește:

1. aplicarea coerentă a procedurilor anti-vioență
2. evaluarea implementării *Planului anual de prevenire și combatere a violenței*
3. analiza impactului activităților preventive și restaurative asupra climatului școlar
4. colectarea datelor necesare raportărilor județene și naționale
5. identificarea nevoilor de formare și a resurselor suplimentare
6. ajustarea periodică a planului și procedurilor
7. continuitatea intervențiilor după închiderea proiectelor externe.

7.3. Structura sistemului de monitorizare

Monitorizarea se realizează la patru niveluri interdependente: școlar, comunitar, județean și național. Pentru eficiență, se recomandă desemnarea unui *responsabil de monitorizare* în fiecare unitate de învățământ.

7.4. Indicatori de evaluare

Indicatori cantitativi

- activități preventive organizate
- cadre didactice instruite
- parteneriate funcționale
- intervenții restaurative implementate
- variația numărului de incidente raportate

Indicatori calitativi

- percepția elevilor privind siguranța
- calitatea relațiilor elev–educatori
- empatia colectivă
- implicarea părinților
- feedback-ul cadrelor didactice

7.5. Instrumente de monitorizare

- jurnalul de monitorizare instituțională
- chestionare pentru elevi, profesori și părinți

- rapoarte narative și statistice
- observații structurate
- sinteze ale întâlnirilor interinstituționale
- analize longitudinale ale datelor

7.6. Monitorizarea interinstituțională (nivel comunitar)

Include colaborarea cu:

- SPAS pentru cazurile vulnerabile
- Poliția – Biroul Siguranță Școlară
- ONG-uri specializate
- rețelele comunitare pentru prevenție
- analize ale situațiilor recurente din zona școlii

7.7. Monitorizarea județeană

ISJ, CJRAE și DGASPC:

- centralizează datele transmise de școli
- identifică tendințe județene
- dezvoltă programe de formare
- acordă sprijin școlilor cu risc
- formulează recomandări strategice

7.8. Monitorizarea națională

Ministerul Educației:

- corelează datele județene și analizele SIIIR
- actualizează metodologiile anti-violență
- stabilește priorități de formare;
- formulează politici publice
- raportează către organisme internaționale

7.9. Evaluarea impactului programului

Impactul nu se evaluează la nivelul cazurilor individuale, ci al ecosistemului. Metodologia recomandată:

- chestionare (cantitativ)
- interviuri/focus-grupuri (calitativ)
- observații
- analize statistice (longitudinale)

7.10. Feedback și învățare instituțională

Reflectarea semestrială asupra activităților permite:

- identificarea bunelor practici
- ajustarea procedurilor
- îmbunătățirea intervențiilor restaurative
- optimizarea colaborării între actori

7.11. Sustenabilitatea programului

Sustenabilitatea se construiește prin:

- integrarea activităților anti-violență în PDS
- formare anuală pentru profesori
- menținerea parteneriatelor comunitare
- rețele de profesori-resursă
- continuitatea atelierelor de teatru forum
- actualizare anuală a Planului anti-violență

7.12. Impactul Proiectului „Fără bariere într-o lume fără frontiere”

Principalele efecte observate:

1. Participare crescută a elevilor

- 1.000 de participanți în ateliere
- creșterea sentimentului de siguranță
- inițiative autonome ale elevilor

2. Îmbunătățirea climatului școlar

- reducerea tensiunilor verbale
- mai multe comportamente pro sociale
- scăderea anxietății în rândul elevilor vulnerabili

3. Colaborare consolidată profesor–consilier–părinte

- intervenții mai coerente
- părinți mai implicați
- mai multe cazuri rezolvate prin dialog

4. Model replicabil

- metoda „teatru forum”
- mecanisme de feedback integrabile în PDS
- cadrul restaurativ utilizabil în formările CJRAE/ISJ

7.13. Concluzie

Monitorizarea este fundamentul unui ecosistem educațional sănătos. Ea transformă prevenția dintr-o serie de activități izolate într-o **cultură instituțională bazată pe responsabilitate, coerență și învățare continuă.**

Proiectul „Fără bariere într-o lume fără frontiere” demonstrează că schimbarea durabilă devine posibilă atunci când elevii sunt ascultați, cadrele didactice sunt sprijinite, iar comunitatea se implică. Impactul său este în egală măsură statistic și profund uman.

Tabel de sinteză – Structura și funcțiile monitorizării sistemului de siguranță școlară

Dimensiune	Descriere academică	Actori responsabili	Instrumente	Rezultate așteptate
Fundament teoretic	Monitorizarea este procesul sistematic de colectare și analiză a datelor privind prevenția și intervenția în cazurile de violență; permite ajustarea continuă a acțiunilor	Echipa de siguranță școlară	Rapoarte, observații, chestionare	Învățare organizațională, decizii informate
Obiective	Asigurarea coerenței procedurale, evaluarea implementării planului anti-violență, analiza impactului activităților	Director, consilier, responsabili de date	Planul anual, fișe, rapoarte	Practici îmbunătățite, intervenții mai rapide
Nivelul 1 – Școală	Monitorizare operațională: activități, cazuri, climat școlar, colaborarea cu părinții	Echipa de intervenție	Rapoarte lunare, jurnal instituțional	Detectarea timpurie a riscurilor, ajustări imediate
Nivelul 2 – Comunitate	Monitorizarea integrată pentru copiii vulnerabili și cazurile complexe	SPAS, Poliție, ONG-uri	Minute, sinteze	Răspuns comunitar coordonat
Nivelul 3 – Județ	Analiza tendințelor și coordonarea formării cadrelor	ISJ, CJRAE, DGASPC	Rapoarte semestriale	Identificarea școlilor cu risc, alocare de resurse
Nivelul 4 – Național	Corelarea datelor cu politicile publice, actualizarea metodologiilor	Ministerul Educației	SIIR, rapoarte județene	Politici bazate pe date, standardizare
Indicatori cantitativi	Număr de activități, cazuri, parteneriate, cadre instruite, intervenții restaurative.	Școală, ISJ	Baze de date, tabele	Măsurarea progresului
Indicatori calitativi	Percepția elevilor, climat relațional, nivelul de empatie, implicarea elevilor	CJRAE, consilieri	Chestionare, interviuri	Înțelegerea fenomenului din perspectiva copiilor
Evaluarea impactului	Triangularea datelor: chestionare + interviuri + observații	Echipa de proiect, ISJ	Metodologie M&E	Validarea rezultatelor proiectului
Feedback & învățare instituțională	Reflectarea periodică asupra rezultatelor și ajustarea mecanismelor	Echipa antibullying	Ședințe semestriale	Cultură organizațională reflexivă
Sustenabilitate	Integrarea mecanismelor anti-violență în rutina școlii după proiect	Director, echipa de siguranță	Plan anual, PDS	Practici durabile, continuitate
Impactul proiectului	Rezultate privind participarea elevilor, climatul școlar, colaborarea profesor-părinte-consilier	Echipa de monitorizare	Rapoarte, focus-grup	Model replicabil județean și național

■ Capitolul VIII

Mărturii autentice: cum se simte violența în școală

în cadrul Proiectului „Fără bariere într-o lume fără frontiere”

Acest ghid a fost creat pentru a oferi cadrelor didactice, consilierilor, părinților și comunității educaționale un instrument concret de prevenire, intervenție și reabilitare în cazurile de violență și bullying din mediul școlar. El s-a născut dintr-un proiect care a pus copilul în centrul educației, nu ca beneficiar pasiv, ci ca **partener activ și de reflecție**.

Acest capitol reunește cele mai relevante mesaje, experiențe și reflecții culese de la elevi, părinți și cadre didactice în cadrul proiectului „Fără bariere într-o lume fără frontiere”. Mărturiile sunt autentice, colectate în timpul atelierelor de teatru forum, al activităților de consiliere, al campaniilor educaționale și al sesiunilor de reflecție. Ele reprezintă o sursă de date calitativă esențială pentru înțelegerea climatului socio-emoțional din școlile participante.

Secțiunea contribuie atât la fundamentarea empirică a recomandărilor ghidului, cât și la înțelegerea directă a modului în care violența, bullyingul și lipsa de intervenție afectează viața copiilor.

Mesajele au fost colectate și sunt prezentate, anonim, iar exemplele sunt reproduse fidel, pentru a nu altera autenticitatea vocilor copiilor și familiilor lor.

♦ 8.1 Ce ne spun copiii

Copiii vorbesc cu sinceritate atunci când li se oferă un mediu sigur, iar mesajele lor relevă dimensiuni emoționale, relaționale și instituționale ale violenței școlare. În mod constant, aceștia diferențiază clar între pedeapsă și protecție: nu cer sancțiuni dure, ci validare, apărare, ascultare și coerență din partea adulților iar majoritatea indică faptul că rușinea socială are un impact emoțional mai puternic decât agresiunea fizică.

Cele mai frecvente teme identificate în mesajele lor sunt:

- **Violența verbală și excluderea:** majoritatea copiilor au menționat că „râsul clasei”, poreclele și glumele care dor sunt mai grele decât o palmă
- **Bullying-ul digital:** în special în mediul urban, elevii au semnalat distribuirea de fotografii și comentarii jignitoare pe grupurile de WhatsApp sau TikTok
- **Nevoia de ascultare și protecție:** cei mai mulți copii nu cer pedeapsă, ci siguranță și atenție
- **Violența fizică** este mai prezentă în mediul rural, dar adesea minimalizată de elevi.

Redăm mai jos, o parte dintre cele mai sugestive mărturii anonime ale elevilor care au participat la atelierelor de teatru creativ sustinute în cadrul proiectului *Fără bariere într-o lume fără frontiere*:

„Mă doare mai tare când râd de mine, decât când mă împing.”
„Când râd toți, mă simt mic și aș vrea să nu mai vin la școală.”

„Au făcut un grup doar ca să râdă de mine.”
„Mi-au pus poza cu filtre și au râs toți. N-am mai vrut să ies din casă.”

„Aș vrea ca doamna să mă creadă când spun că m-au jignit.”
„Să nu mai zică că sunt ‘plângăcios’. Eu doar vreau liniște.”

„Ne mai împingem, dar așa fac toți.”
„Când m-a lovit, n-a zis nimeni nimic, doar s-a râs.”

Un zâmbet vindecă mai mult decât o rană poate ascunde.

Pentru mine, bullyingul înseamnă o foaie de hârtie pe care o îndoi până ajunge o bucată mototolită. Chiar dacă vrei să-ți ceri scuze, foaia va rămâne cu urme adânci.

Curajul înseamnă să fii bun, nu crud. Un elev râde de alt coleg din cauza hainelor mai vechi, îl poreclește în fața altora și îi încurajează și pe ceilalți să nu stea cu el. Dacă jignești un alt om doar pentru că ție ți se pare amuzant, ține minte că toate faptele au consecințe, iar uneori ți se pot întoarce.

Fără violență! Puterea stă în tine.

Mesaj: Ai încredere în tine — curajul nu întârzie să apară.

Nu te costă nimic să fii bun cu ceilalți.

Azi, la școală, i-am făcut bullying unui băiețel în ora de matematică. L-am lovit peste mâini pentru că mă tot înjura. A intervenit doamna învățătoare și a oprit totul. Trebuia să mă gândesc la alt mod de a îi spune doamnei, fiindcă el mi-a dat primul bullying cu înjurăturile. Mi-am cerut iertare și ne-am împăcat respectuos.

Fii vocea care oprește tăcerea. Spune NU bullyingului. Respectul și bunătatea schimbă vieți.

Mi-aș dori ca în școala noastră să nu mai fie copii în durere fizică sau psihică. Nu mi s-a întâmplat niciodată să primesc sau să fac bullying. Dar dacă i s-ar întâmpla ceva unui prieten, aș interveni și nu l-aș lăsa singur.

Fii curajos, spune NU bullyingului. Respectă, ascultă, sprijină.

„Fii prieten, nu agresor.”

Am fost victimă când o prietenă a aflat că părinții mei au certuri. A început să facă glume și s-a auzit peste tot că eu am o familie cu probleme. Când i-am spus să învețe, m-a amenințat cu bătaia.

Bullyingul apare atunci când agresorul obligă victima să facă un lucru nepotrivit sau ilegal. Și când un copil este hărțuit online. Și când cineva este jignit pentru situația financiară a familiei. Eu aș propune disciplinarea agresorilor, ca să vadă consecințele reale ale faptelor lor.

Fii empatic și nu uita că nici tu n-ai vrea să fii în postura lui. Violența naște violență!

Violența distruge, nu unește!

*Nu încuraja bullyingul! Dar pentru ca aceste acte să nu mai existe în școli sau oriunde, **voi, adulții, trebuie să ne ajutați.** Profesorii ar trebui să ne fie prieteni, nu cei care ne judecă și ne umilesc în fața clasei. Mulți copii nu au cu cine vorbi și se închid în ei, iar asta duce la furie și bullying. Spuneți STOP bullying! În loc să criticați, ajutați copiii care au nevoie de voi.*

Violența nu rezolvă conflictele, ci le adâncește. Alege să asculți, să înțelegi și să construiești punți, nu ziduri. Respectul și empatia sunt armele oamenilor puternici.

Am fost victima bullyingului timp de patru ani în școala generală. Mi-am făcut curaj abia în ultimul an să vorbesc despre asta. Aveam porecle, eram umilită și batjocorită. Nu voiam să merg la școală. Ei erau ocupați să mă umilească, eu am învățat să ignor și m-am concentrat pe învățat. Am luat examenul și am intrat la liceul dorit. Și la liceu am fost umilită pentru că am avut încredere în persoane greșite.

 Observație sociologică: copiii din urban vorbesc mai mult despre hărțuirea online și rușinea publică, în timp ce copiii din rural evocă mai des umilirea directă și excluderea de grup. În ambele contexte, sentimentul comun este **singurătatea**.

Mesajele părinților reflectă o **îngrijorare profundă** și adesea o **neputință** în fața fenomenului:

- mulți părinți declară că **nu știu cum să reacționeze** când află că propriul copil este agresat sau, uneori, agresor
- în mediul rural, părinții menționează adesea **lipsa consilierului școlar** și a comunicării cu profesorii.
- în urban, părinții subliniază **presiunea socială și competiția**:

„Mi-a spus că nu mai vrea la școală. Am crezut că exagerează.”

„N-am știut cum să-l ajut fără să-l fac de râs.”

„La noi nu e consilier, și doamna zice că ‘se rezolvă între ei’.”

„Copiii învață că trebuie să fie cei mai buni, nu cei mai buni prieteni.”

“Sunt profesori care nu vin la ore sau stau pe telefon în timpul orelor, iar acesta nu este un exemplu demn de urmat pentru copiii noștri. Ei observă și reproduc neglijența și dezinteresul. Părinții au, la rândul lor, un rol esențial în educația copiilor. Au existat situații, la clasele mai mari, în care ușile au fost smulse din toc, dar camerele de supraveghere nu au putut identifica autorul, iar toți copiii din clasă s-au ales cu media scăzută la purtare. Au existat cazuri de copii jigniți, înjurați, cu lucrurile personale aruncate pe jos în clasă, copii care au stat acasă de teamă că agresorul va afla că au povestit acasă și i-ar putea pedepsi. Copilul agresat a tăcut luni întregi, până când, într-o zi, a spus că nu mai vrea să meargă la școală. Nimeni din acea clasă — colegi sau diriginte — nu a intervenit. Eu, ca părinte, am aflat adevărul abia când copilul meu a refuzat să mai meargă la ore. Nepăsarea celor din jur doare foarte tare. Reacția cadrelor didactice este extrem de importantă în astfel de situații, la fel ca și sancțiunile care ar trebui aplicate agresorilor.”

“Din păcate, fetița mea a fost agresată verbal și, implicit, profesional de către o doamnă profesoară. Nu mi se pare normal ca un profesor să profite de statutul său și să își permită să ignore nevoile și sensibilitatea unui copil. Vorbim despre o agresare verbală petrecută în fața altor elevi, iar subiectul avea legătură cu mine.”

“Copilul meu a aflat că este adoptat într-un mod extrem de agresiv. O altă dată a fost numit „negricios” de către un coleg, deoarece are un ten mai închis. Toate aceste situații erau cunoscute de cadrele didactice, dar nu s-a luat nicio măsură, probabil și pentru că, în calitate de părinte, „nu eram cineva important”.

“Adesea este săcâit la școală, iar chiar și atunci când pare o glumă, copilul este afectat. Bullyingul poate fi prezent și atunci când un profesor jignește elevii cu apelative precum „dobitoc” sau „idiot”. Adoptarea atitudinii de „ignore” față de bullying poate fi percepută ca slăbiciune. Așteptăm și educație de acasă; altfel, atitudinile copiilor rămân la fel și la școală.”

“Experiențele copiilor includ marginalizarea celor care nu acceptă comportamentul grupului. Copiii îi tratează cu dispreț pe colegii care nu sunt favoriții unui anumit cadru didactic. Bunul-simț devine uneori motiv de batjocură. Vocabularul agresiv și gesturile obscene au ajuns o normalitate, iar cei care nu adoptă același comportament sunt marginalizați și agresați.”

“Ne pare rău, ca părinți, că uneori nu putem interveni în astfel de conflicte, deoarece există nepotisme. Ajungem chiar noi, adulții, să fim ținta bullyingului. Totul pornește de acasă și ar fi necesară introducerea unor programe de consiliere și educație la orele de clasă.”

“Nu cred că există persoană care să nu fi fost victima bullyingului la un moment dat. Situațiile sunt variate: la școală, dacă înveți bine sau nu, dacă ești îmbrăcat modern sau nu; la locul de muncă, dacă ești competent sau dacă ești bine văzut de șefi.”

“Gânduri cu care plec după acest workshop: noi, oamenii, ar trebui să ne concentrăm pe lucrurile care ne apropie, pe ceea ce avem în comun, pentru a ne conecta și a crea relații sănătoase. În schimb, de multe ori suntem atrași de aspectele care ne separă. În clasa a IV-a, fiica mea a fost victima bullyingului chiar din partea dascălului de la clasă. Totul s-a petrecut treptat, în timp, prin fapte repetate de intimidare și devalorizare. Concret, fiica mea era discutată în fața clasei, uneori în lipsa ei, alteori chiar de față, de către doamna învățătoare, împreună cu ceilalți elevi. Li se cerea copiilor părerea despre ea — de exemplu, atunci când lipsea din motive medicale, întrebându-i dacă ei cred că spune adevărul sau minte. Era discreditată constant, din diferite motive. Totul a culminat la banchetul de final de clasă a IV-a, când telefonul i-a fost ascuns în cameră de către câțiva colegi, iar învățătoarea a acuzat-o din nou că este „mincinoasă” și că ar fi înscenat totul, spunând acest lucru în autocar, în fața tuturor copiilor. Fiica mea s-a simțit profund umilită.

Am discutat direct cu doamna învățătoare și i-am spus că ceea ce a făcut reprezintă bullying în formă continuată. Am informat și conducerea școlii despre situație. În paralel, am vorbit cu fiica mea, am sprijinit-o emoțional și am ajutat-o să depășească această experiență. Astfel de comportamente nu trebuie trecute cu vederea; ele trebuie discutate și făcute cunoscute, pentru că bullyingul este un fenomen extrem de serios, cu repercusiuni profunde și pe termen lung asupra copiilor. Apreciez inițiativa acestui workshop și consider că astfel de activități ar trebui organizate cât mai des și la scară cât mai largă.”

■ Tendință generală: părinții cer mai multă **colaborare cu școala** și **sprijin emoțional**, nu doar sancțiuni. Ei percep fenomenul de bullying ca pe o suferință comună — a copilului și a familiei.

◆ 8.3 Ce spun profesorii

Profesorii descriu o realitate complexă, în care **timpul, lipsa de resurse și presiunea birocratică** fac dificilă gestionarea cazurilor. Totuși, opinia lor este una empatică și realistă:

“Atelierul de teatru de la liceu a restabilit armonia printre elevii noștri și a readus, în mod interactiv și creativ, în atenția tuturor o realitate adesea ignorată, dar cu efect direct asupra stării de bine: violența verbală, fizică și bullyingul din mediul școlar.

Mesajul transmis prin teatru este unul al reconectării, al refacerii legăturilor interumane pierdute, despre prietenie și armonie. Bullyingul a fost abordat din mai multe perspective, cu exemple oferite de elevii noștri cu inocență, dar și cu realism izvorât din experiențe personale: ignoranța care doare, atribuirea de porecle denigrante, violența verbală și fizică, toate cu efect asupra stimei de sine.

A fost o experiență memorabilă pentru toți cei prezenți, un pas înainte spre vindecarea noastră prin armonizare cu ceilalți, prin recunoaștere și refacere a legăturilor interumane!”

„Copiii vin la școală cu multe bagaje emoționale. Și noi trebuie să le ducem pe ale lor, pe ale noastre, și să zâmbim.”

„Uneori e greu să intervii fără să pari că acuzi.”

„Am învățat că și tăcerea profesorului e o formă de răspuns.”

„Bullyingul este cu siguranță unul dintre fenomenele tot mai răspândite în toate structurile societății, însă cu efectele cele mai îngrijorătoare în rândul elevilor. Teama, înjosirea și complicitatea impusă contribuie la formarea unui mediu social vulnerabil, în care relațiile dintre persoane sunt compromise. În urma activității

„Fără bariere într-o lume fără frontiere” derulat de Asociația Pro Diaconissa și finanțat prin Programul Save am descoperit cu emoție și încântare că prin teatru creativ putem aborda într-un mod eficient tema bullyingului. Personal consider că am avut parte de o lecție de empatie, sensibilitate, solidaritate, informație juridică care îmi va fi utilă pe viitor.

O reacție pozitivă a venit și din partea părinților care au participat la activitate. Ei au apreciat modul în care elevii au fost implicați în teatrul creativ, empatia elevilor implicați și credibilitatea situațiilor prezentate și interpretate de copii. Cu siguranță a fost o activitate memorabilă, atât pentru elevi și profesori, dar și pentru părinți.”

*„Profesionalism, entuziasm, dedicare, implicare sunt doar câteva dintre cuvintele cu care descriu momentele petrecute la workshop-ul de teatru creativ din cadrul proiectului „Fără bariere într-o lume fără frontiere”. Ați adus milioane de zâmbete și multă voce bună, atât în inimile elevilor, cât și ale adulților din sală, părinți, cadre didactice, invitați.
Felicitări!”*

Recent, am avut bucuria de a participa la o activitate deosebită desfășurată la Ișalnița. Punctul culminant a fost captarea și transmiterea copiilor și părinților prezenți, mesaje puternice de empatie, respect și consecințele comportamentelor negative, facilitând un dialog deschis între generații.

■ Profesorii din mediul rural vorbesc despre **comunități mici, unde toată lumea se cunoaște** și unde e greu să intervii fără să deranjezi familiile.

■ Cei din mediul urban menționează **oboseala psihică și numărul mare de cazuri de cyberbullying**.

*„Elevii știu legi și aplicații, dar nu știu cum se simte un om când e rănit.”
„Am văzut copii care se apără prin ironie, pentru că altfel ar plânge.”*

◇ 8.4 Concluzii interpretative

- **Violența se manifestă atât fizic, cât și prin umilire, excludere, rușine publică și presiune online**
- **Copiii cer ascultare, nu pedeapsă**
- **Părinții cer sprijin, nu judecată**
- **Profesorii cer timp și instrumente**

Fenomenul are forme diferite, dar rădăcina este comună: **lipsa dialogului emoțional autentic**. Acolo unde școala creează spațiu pentru ascultare, empatie și reflecție colectivă, violența scade.

„Când ne-au ascultat fără să ne certe, parcă s-a oprit furtuna.” — elev anonim

◇ 8.5 Recomandări pedagogice rezultate din analiza mesajelor

1. **Spații de ascultare** – ore dedicate dialogului emoțional, fără note și fără judecată
2. **Formare continuă** pentru cadre didactice în comunicare non-violentă
3. **Campanii de vizibilizare** a poveștilor pozitive din școli („Așa se oprește bullyingul”)
4. **Echipe de intervenție interdisciplinare** active, nu doar pe hârtie
5. **Jurnale emoționale și colțuri de reflecție** în fiecare clasă

Copiii nu cer sancțiuni, ci **siguranță și empatie**.

Părinții nu cer vinovați, ci **parteneri în educație**.

Profesorii nu cer ordine, ci **sprijin real și timp pentru relație**.

Atunci când aceste voci se întâlnesc într-o comunitate educațională bazată pe încredere, școala devine cu adevărat un loc al vindecării și al creșterii.

„Dacă ne-am asculta mai mult, n-am mai avea cui să cerem iertare.”

(elev gimnaziu)

Capitolul IX

Concluzii și Recomandări

Prevenirea și diminuarea violenței în mediul școlar se conturează, în lumina reglementărilor recente și a rezultatelor proiectului „*Fără bariere într-o lume fără frontiere*”, ca un proces complex, multidimensional și profund contextualizat. Analiza datelor empirice colectate în cadrul proiectului, corelată cu literatura de specialitate și cu prevederile cadrului legislativ actual (Legea nr. 198/2023; OMEC nr. 6.235/2023), evidențiază necesitatea abordării violenței școlare ca fenomen episodic, și ca expresie a unor vulnerabilități relaționale, organizaționale și socio-emoționale.

▣ 1. Violența școlară – un fenomen sistemic și contextual

Literatura internațională (UNESCO, 2021; OECD, 2023) subliniază natura sistemică a violenței în instituțiile educaționale, argumentând că manifestările agresive sunt rezultatul unei combinații de factori: vulnerabilități individuale, dinamici de grup, deficite de competențe socio-emoționale, climat organizațional precar și absența unor practici educaționale coerente. Datele colectate în proiect confirmă această perspectivă: violența nu derivă din „incidente izolate”, ci dintr-o rețea de condiționări: afective, relaționale și instituționale.

În acest sens, orice intervenție punctuală rămâne insuficientă în absența unui cadru comprehensiv, integrator, care să vizeze simultan dimensiunea personală, relațională și instituțională.

▣ 2. Relația pedagogică: determinantul principal al eficienței intervenției

Analizele calitative realizate în proiect demonstrează că eficacitatea intervențiilor anti-violență depinde în mod decisiv de calitatea relației pedagogice. Procedurile, deși obligatorii și esențiale pentru conformitatea legală, își dobândesc valoarea operațională doar atunci când sunt aplicate într-un climat emoțional securizant, caracterizat prin predictibilitate, acceptare necondiționată, ascultare activă și coerență normativă.

Această constatare este congruentă cu teoriile învățării experiențiale (Kolb, 1984), cu modelele de disciplină restaurativă (Zehr, 2002) și cu cercetările privind reziliența socio-emoțională (Masten, 2014). În absența unui cadru relațional pozitiv, interdicțiile, sancțiunile și procedurile tehnice își pierd caracterul transformativ.

Elevii intervievați au evidențiat constant nevoia de a fi întâlniți de adulți într-o manieră non-punitivă, lipsită de prejudecată și orientată spre înțelegere, și nu spre sancționare. Aceste rezultate confirmă faptul că dezvoltarea socio-emoțională a elevilor este strâns dependentă de atitudinea cadrelor didactice și de calitatea comunicării profesor–elev.

▣ 3. Valențele formative ale practicilor restaurative

Implementarea atelierelor de teatru forum și a metodelor restaurative utilizate în proiect a evidențiat un potențial formativ substanțial. Conform teoriilor lui Boal (1979), învățarea prin performativitate stimulează reflexivitatea, empatia și dezvoltarea capacității de analiză critică a situațiilor conflictuale. Elevii au demonstrat o capacitate crescută de autoreglare emoțională și de asumare a perspectivei celuilalt în contextul acestor metode, ceea ce validează recomandările formulate în rapoartele UNESCO privind eficiența intervențiilor participative în reducerea comportamentelor agresive.

Metodele restaurative se aliniază și noilor norme din OMEC nr. 6.235/2023, care promovează explicit medierea, reconcilierea și reparația simbolică drept instrumente de intervenție educațională recomandate în cazurile de violență ușoară și medie.

▣ 4. Necesitatea unei cooperări interinstituționale robuste

Reglementările actuale (Legea nr. 198/2023; OMEC nr. 6.235/2023) conturează explicit caracterul interinstituțional al managementului cazurilor de violență. Rezultatele proiectului confirmă faptul că eficiența soluționării cazurilor crește substanțial în situațiile în care școala menține un dialog constant și proceduralizat cu:

- **DGASPC / SPAS** – pentru evaluarea socială și managementul integrat
- **CJRAE** – pentru intervenția psihopedagogică și formarea personalului
- **poliție** – pentru situațiile cu relevanță penală sau risc iminent.

Școlile care au operat în logica acestui parteneriat extins au înregistrat timpi de reacție mai scurți, intervenții mai coerente și reducerea semnificativă a recidivei comportamentelor agresive.

▣ 5. Implicarea familiei – predictor al sustenabilității intervenției

Proiectul a demonstrat că implicarea reală a familiei reprezintă un factor de protecție determinant. Părinții care au fost informați, însoțiți și sprijiniți au contribuit activ la stabilizarea comportamentelor copiilor și la consolidarea relațiilor educaționale. În schimb, familiile dezangajate au generat întârzieri în progresul copiilor, ceea ce confirmă concluziile studiilor europene privind rolul familiei în prevenirea riscului comportamental.

▣ 6. Orientări strategice pentru politica educațională școlară

Datele proiectului impun câteva direcții strategice esențiale:

1. **instituționalizarea culturii restaurative** ca mod de funcționare, nu doar ca tehnică de intervenție
2. **consolidarea competențelor socio-emoționale** pe întreg parcursul școlarității
3. **formarea continuă a cadrelor didactice** privind managementul relațiilor dificile și prevenția violenței
4. **întărirea rolului CPEV** ca entitate funcțională, nu formală, în arhitectura siguranței școlare
5. **monitorizarea sistematică a incidenței violenței**, cu rapoarte semestriale și corelarea acestora cu planificarea strategică din PDS.

▣ 7. Concluzie generală – spre o cultură organizațională reflexivă

Analiza proiectului indică faptul că prevenirea violenței nu reprezintă un rezultat finit, ci un **proces continuu**, dependent de dinamica instituțională și de capacitatea școlii de a funcționa ca o **comunitate reflexivă**. O școală sigură este una în care:

- regulile sunt clare, predictibile și consecvente
- adulții sunt disponibili emoțional și relațional
- intervențiile sunt coerente, bine documentate și interdisciplinare
- vocea elevilor este integrată în procesele decizionale
- colaborarea cu familia și cu instituțiile comunitare este constantă.

Concluzionand, prevenirea violenței nu se reduce la conformitate procedurală, ci presupune dezvoltarea unei **culturi instituționale orientate spre empatie, responsabilitate, dialog și transformare relațională**. Acest demers nu se încheie odată cu finalizarea ghidului, ci continuă în fiecare practică pedagogică, în fiecare intervenție și în fiecare relație educațională în care adultul alege să privilegieze dezvoltarea integrală a copilului în detrimentul unei abordări punitive.

Anexele cuprinse în această secțiune au rolul de a operaționaliza cadrul legislativ actual privind prevenirea și managementul cazurilor de violență școlară, așa cum este definit de **Legea nr. 198/2023, OMEC nr.**

6.235/2023 și Planul Național-Cadru de Acțiune pentru siguranța școlară

În conformitate cu aceste acte normative, **două documente sunt obligatorii** în toate unitățile de învățământ:

1. ***Fișa de management al cazurilor de violență în școală*** (model oficial OM 6.235/2023);
2. ***Planul anual de prevenire și reducere a violenței în mediul școlar***, elaborat de CPEV (Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și a discriminării în mediul școlar și pentru promovarea interculturalității) și aprobat de Consiliul de Administrație.

Legislația nu oferă un format-tip pentru *Planul anual anti-violență* și nici pentru integrarea siguranței școlare în ***Planul de Dezvoltare a Școlii (PDS)***; prin urmare, unitățile de învățământ au libertatea de a stabili structura acestor documente, cu respectarea cerințelor obligatorii:

- definirea obiectivelor anuale privind prevenirea și reducerea violenței
- precizarea acțiunilor, responsabililor și perioadelor
- indicarea resurselor și indicatorilor
- stabilirea modalităților de evaluare
- corelarea cu PDS și cu procedura internă anti-violență.

Modelul tabelar inclus în acest ghid respectă toate cerințele legale și oferă un cadru de lucru clar, facil de implementat și monitorizat. Documentul poate fi adaptat anual, în funcție de contextul școlii, de analiza incidentelor și de recomandările ISJ/CJRAE. În continuare sunt prezentate **anexe operaționale recomandate (modele)** care nu sunt prevăzute explicit de legislație, dar care completează procedura oficială, sprijinind:

- trasabilitatea intervențiilor,
- coerența deciziilor,
- calitatea comunicării cu părinții,
- monitorizarea evoluției elevilor,
- funcționarea echipelor multidisciplinare.

Acestea pot fi utilizate ca atare sau adaptate prin decizia Consiliului de Administrație.

Cuprinsul anexelor:

◇ Documente obligatorii cu structură dată de lege (conform OM 6.235/2023 și Legii 198/2023):

1. Fișa de management al cazurilor de violență în școală (model oficial Anexa 5 la OM 6235/2023)
2. Planul anual de prevenire și reducere a violenței în mediul școlar (model tabelar adaptabil)
3. Secțiunea privind siguranța școlară din Planul de Dezvoltare a Școlii (PDȘ)

◇ Anexe operaționale recomandate (modele), cu structură aplicată:

4. Anexa 1 – Fișa de semnalare a unui caz de violență / bullying
5. Anexa 2 – Fișa de evaluare și încadrare a gravității cazului
6. Anexa 3 – Plan de intervenție educațională
7. Anexa 4 – Acord educațional restaurativ
8. Anexa 5 – Fișa de monitorizare post-intervenție
9. Anexa 6 – Chestionar pentru cadre didactice: climatul școlar și siguranța elevilor
10. Anexa 7 – Acord de colaborare interinstituțională (model-cadru)
11. Anexa 8 – Raport anual de evaluare a siguranței școlare
12. Anexa 9 – Fișa de închidere a cazului de violență / bullying
13. Anexa 10 – Protocol de răspuns în situații urgente
14. Anexa 11 – Flux procedural anti-violență (schemă etapizată)
15. Anexa 12 – Modele de comunicare cu părinții

FIȘA DE MANAGEMENT AL CAZURILOR DE VIOLENȚĂ ÎN ȘCOALĂ

A. Date generale

Informațiile de la prezenta literă se completează în termen de 5 de zile de la săvârșirea faptelor.

Unitatea de învățământ:	Cod SIRUES
Localitate	
Județ	
Mediu de rezidență	1. Rural; 2. Urban
Localizare	1. Centru; 2. Periferie
Tip unitate	1. Creșă 2. Grădiniță; 3. Școala gimnazială; 4. Școală profesională 5. Liceu.
Coordonate școală	Tel/fax, e-mail, adresă
Reprezentant legal școală (nume și prenume)	
Președinte Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității (nume și prenume)	
Numele persoanei care a completat fișa	

B. Date generale privind cazul înregistrat

Informațiile de la prezenta literă se completează în termen de 5 de zile de la săvârșirea faptelor, de către persoana desemnată în echipa multidisciplinară/educator/profesor pentru învățământ primar/profesor diriginte, cu asistență din partea consilierului școlar.

Data/Perioada comiterii faptelor	
Statutul persoanei/persoanelor care au sesizat incidentul (bifați una sau mai multe opțiuni)	☐ Profesor; ☐ Educator; ☐ Învățător; ☐ Diriginte; ☐ Elev; ☐ Părinte; ☐ Alte persoane. Cine:.....
Tipul faptei/faptelor (bifați una sau mai multe opțiuni)	☐ violență (cazuri ușoare și grave) între antepreșcolari/preșcolari/elevi, săvârșite în mediul școlar; ☐ violență asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor, săvârșite de membri ai personalului unității de învățământ, în mediul școlar; ☐ violență asupra personalului unității de învățământ, săvârșită de elevi, în mediul școlar; ☐ suspiciune de violență asupra copilului, comisă în afara mediului școlar. ☐ Altă situație (care)
Forma specifică de violență (ex. bullying)	
În ce context a avut loc fapta/faptele (bifați una sau mai multe opțiuni)	☐ în timpul orelor de curs; ☐ în timpul orelor de instruire practică; ☐ în timpul activităților extrașcolare; ☐ în pauză; ☐ în afara mediului școlar ☐ alt moment (are).....
Unde a avut loc fapta/faptele (bifați una sau mai multe opțiuni)	☐ în sala de clasă; ☐ în alte spații școlare (holul UIP, grup sanitar); ☐ în curtea UIP;

	☐ în mediul online; ☐ în afara perimetrului școlii; ☐ în afara mediului școlar; ☐ alt loc (care)
Frecvența faptei:	
Număr persoane implicate:	
Descrierea pe scurt a faptei/faptelor:	
Consecințele faptei/ faptelor:	
Alte observații:	

C. Date despre autor/autori

Informațiile de la prezenta literă se completează în termen de 5 de zile de la săvârșirea faptelor.

Număr autori	
--------------	--

Dacă actul de violență a fost comis de mai mulți autori, informațiile de la punctul C se completează pentru fiecare autor, separat.

Sex	☐ M ☐ F
Statut	☐ Preșcolar/Elev al UIP; ☐ Cadru didactic; ☐ Personal didactic auxiliar; ☐ Personal nedidactic; ☐ Părinte; ☐ Persoană din afara UIP; ☐ Autor necunoscut.
Clasa (dacă este cazul)	
Nume și prenume educator/profesor pentru învățământ primar/diriginte (dacă este cazul)	
Vârstă în ani împliniți	
Antecedente acte de violență, în ultimii doi ani școlari	☐ Da, forme ușoare; (număr de cazuri) ☐ Da, forme grave; (număr de cazuri) ☐ Nu.
Alte observații:	

D. Date despre victimă/victime

Informațiile de la prezenta literă se completează în termen de 5 de zile de la săvârșirea faptelor.

Număr victime	☐ ☐ Nu este cazul.
---------------	---

Dacă actul de violență a fost comis asupra mai multor victime, informațiile de la punctul D. se completează pentru fiecare victimă, separat.

Sex	☐ M ☐ F
Statut	☐ Antepreșcolar al UIP; ☐ Preșcolar/Elev al UIP; ☐ Cadru didactic; ☐ Personal didactic auxiliar; ☐ Personal nedidactic.
Clasa (dacă este cazul)	
Nume și prenume educator/profesor pentru învățământ primar/ diriginte (dacă este cazul)	
Vârstă în ani împliniți	

Alte observații:	
------------------	--

E. Date privind colaborarea cu autoritățile competente

Informațiile de la prezenta literă se completează în termen de 5 de zile de la săvârșirea faptelor.

Personalul de conducere a sesizat alte autorități?	☐ Da ☐ Nu
Dacă da, care?	☐ 112/UPU ☐ Dispeceratul poliției/SSS/BSS ☐ SPAS/DAS ☐ 119/DGASPC ☐ CPECA ☐ CR-ANITP ☐ Alta (altele):
Măsurile luate de instituțiile abilitate (dacă este cazul)	
Numele cadrului didactic desemnat în echipa multidisciplinară și interinstituțională coordonată de DGASPC (dacă este cazul)	
Numele și datele de contact ale managerului de caz desemnat de DGASPC (dacă este cazul)	
Numele și datele de contact ale managerului de caz desemnat de CPECA (dacă este cazul)	
Numele și datele de contact ale lucrătorului de poliție (dacă este cazul)	
A fost depusă o plângere la poliție/parchet?	☐ Da ☐ Nu
Dacă da, de către cine?	☐ Elev; ☐ Părinte; ☐ Cadru didactic; ☐ Alte persoane din școală; ☐ Alte instituții.
Alte observații:	

F. Analiza cazului (se completează de persoana desemnată în echipa multidisciplinară/educatori/profesor pentru învățământ primar/profesor diriginte, cu asistență din partea consilierului școlar)

Informațiile de la prezenta literă se completează în termen de 30 de zile de la sesizarea faptelor.

Cauzele faptei/faptelor	
Efectele faptei/faptelor asupra victimei/victimelor	
Efectele faptei/faptelor asupra autorului/autorilor	
Efectele faptei/faptelor asupra climatului UIP	
Nevoile educaționale, relaționale, sociale și psihologice ale victimei/victimelor, la nivelul UIP	
Nevoile educaționale, relaționale, sociale și psihologice ale autorului/autorilor, la nivelul UIP	
Alte informații relevante, de la autoritățile competente (DGASPC, poliție etc.)	
Factorii școlari care au favorizat actul de violență (se completează de CPEV)	

G. Măsuri de sprijin și sancțiuni stabilite la nivelul UIP (se completează de persoana desemnată în echipa multidisciplinară/educatori/profesor pentru învățământ primar/profesor diriginte, cu asistență din partea consilierului școlar)

Informațiile de la prezenta literă se completează în termen de 30 de zile de la sesizarea faptelor pentru fiecare autor/victimă și se reactualizează în funcție de progresul și rezultatele deciziilor inițiale. În cazul formelor

grave de violență care implică copii, aceste măsuri de sprijin și sancțiuni sunt comunicate DGASPC și sunt incluse în Planul de reabilitare și/sau reintegrare socială.

Data deciziei	Măsură de sprijin/ sancțiuni	Responsabil	Perioadă, durată	Rezultate înregistrate după primele 3 luni	Rezultate înregistrate după primele 6 luni (pentru cazurile grave de violență)

H. Activități de prevenire și reducere a fenomenului violenței în școală (se completează de CPEV)

Informațiile de la prezenta literă se completează în termen de 30 de zile de la sesizarea faptelor.

Data deciziei	Măsură de prevenire și reducere	Responsabil	Perioadă, durată	Rezultate înregistrate după primele 3 luni	Rezultate înregistrate după primele 6 luni

I. Închiderea cazului (se completează de persoana desemnată în echipa multidisciplinară/educatori/ profesor pentru învățământ primar/profesor diriginte, cu asistență din partea consilierului școlar)

Nume și prenume director UIP:	
Nume și prenume președinte CPEV:	
Data încheierii planului	
Rezultatele/progresele înregistrate în ceea ce privește comportamentul persoanelor implicate (victime/autori), relația dintre elevi, relația dintre elevi și personalul școlii (se completează de persoana desemnată în echipa multidisciplinară/educator/profesor pentru învățământ primar/profesor diriginte, cu asistență din partea consilierului școlar)	
Modalitatea de evaluare a rezultatelor/progresului	
Încheierea cazului s-a făcut cu acordul*: * Dacă nu se există acordul celor implicați, vor fi notate obiecții/motivație în fișă.	☐ Preșcolarului/Elevului ☐ Părinților/Reprezentanților legali; ☐ Cadrelor didactice implicate; ☐ Consilierului școlar; ☐ Managerului de caz DGASPC.
Încheierea cazului s-a făcut la decizia:	☐ Director UIP ☐ Manager de caz DGASPC

NOTĂ:

1. La cel mult 3 luni de la stabilirea planului de măsuri, se va consemna evoluția cazului și eventualele măsuri suplimentare.
2. Închiderea cazului se va consemna în finalul fișei. În cazul în care au fost implicate și alte instituții, se vor atașa rapoartele acestora.
3. La cerere, fișa de management este transmisă reprezentanților ISJ/ISMB, DGASPC.
4. Prin intermediul acestei fișe poate fi sesizată inclusiv suspiciunea de consum de substanțe psihoactive în rândul elevilor.
5. La litera D, varianta „nu este cazul” se va completa doar în cazul săvârșirii de infracțiuni.

Model de Plan Anual Anti-Violență (format tabelar)

Obiectiv anual	Activități/Acțiuni	Responsabil(i)	Perioada	Resurse necesare	Indicatori	Modalitate de evaluare
Prevenirea violenței verbale și emoționale	Ateliere de dezvoltare socio-emoțională pentru clasele V–VIII	Diriginți, consilier școlar	Oct.–Dec.	Materiale didactice	nr. de ateliere; nr. elevi particip.	chestionare elevi; observații
Consolidarea culturii restaurative	Introducerea „cercurilor de dialog” în fiecare clasă	Diriginți	Sept.–Iun.	Formare diriginți	nr. cercuri realizate	jurnalul școlii; feedback elevi
Îmbunătățirea colaborării cu părinții	Ședințe tematice: bullying, siguranță online	Diriginți + consilier	Oct., Feb.	Prezentări, ghiduri	nr. părinți participanți	chestionare părinți
Intervenție eficientă în cazuri	Operaționalizarea procedurii interne anti-violență	Echipa antibullying	Permanent	Procedură, formulare	timp mediu de intervenție	raport intern
Monitorizare și raportare	Centralizarea datelor și raport semestrial	Responsabil monitorizare	Dec., Iun.	Baze de date	acuratețea datelor	raport CA / ISJ

Model de secțiune PDS referitoare la siguranța școlară

Obiectiv strategic PDS: Creșterea siguranței fizice, emoționale și relaționale în unitatea de învățământ

Direcție strategică	Acțiuni pe termen lung	Indicatori strategici	Resurse	Responsabili
Prevenirea violenței și bullying-ului	Implementarea unui sistem anti-violență; dezvoltarea culturii non-violente	scăderea incidentelor cu 20% în 3 ani; creșterea percepției de siguranță	CJRAE, parteneriate, formări	Director, echipa antibullying
Dezvoltarea socio-emoțională	Programe SE pentru toate ciclurile	programe implementate în 100% clase	manuale SE, formări	Diriginți + consilier
Învățare restaurativă	Introducerea metodelor restaurative la nivel instituțional	creșterea rezolvării cazurilor prin dialog	formări, ghiduri	Consilier, echipa antibullying
Parteneriat comunitar	Consolidarea colaborării cu SPAS, Poliție, ONG-uri	nr. de parteneriate funcționale	protocoale de lucru	Director

Relația dintre Planul Anual și PDS

Document	Orizont de timp	Funcție	Cine îl elaborează	Cine îl aprobă
PDS	3–5 ani	Direcție strategică	Director + Comisia de evaluare și dezvoltare instituțională	Consiliul de Administrație
Plan anual anti-violență	1 an	Operaționalizare	Echipa de siguranță școlară / Echipa antibullying	Consiliul de Administrație

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: _____

DATA: ____ / ____ / ____

NUMELE PERSOANEI CARE RAPORTEAZĂ: _____

CALITATEA: ☐ Profesor ☐ Elev ☐ Părinte ☐ Personal auxiliar ☐ Altul

1. Descrierea incidentului

- **Locul:** _____
- **Data și ora:** _____
- **Persoanele implicate:** Victimă – _____ / Agresor – _____
- **Tipul de violență:**
☐ Fizică ☐ Verbală ☐ Emoțională ☐ Socială ☐ Digitală ☐ Altele
- **Descriere succintă a situației:**

2. Măsuri imediate aplicate

- ☐ Separarea copiilor implicați
- ☐ Informarea dirigintelui
- ☐ Notificarea consilierului școlar
- ☐ Anunțarea conducerii școlii

3. Observații suplimentare:

Semnătura persoanei care raportează: _____

Data transmiterii către director / consilier: _____

 Anexa 2 – Fișa de evaluare și încadrare a gravității cazului

Criteriu	Descriere	Nivel de gravitate
Frecvența comportamentului	Izolată / Repetată / Sistematică	☐ Ușor ☐ Mediu ☐ Grav
Tipul de impact asupra victimei	Emoțional / Fizic / Social	☐ Ușor ☐ Mediu ☐ Grav
Context familial / vulnerabilități	Prezența factorilor de risc	☐ Da ☐ Nu
Necesitatea intervenției externe	DGASPC / Poliție	☐ Da ☐ Nu

- ◆ **Recomandare:** evaluarea se face în echipă (diriginte, consilier, director), pentru obiectivitate și coerență.

Nume elev: _____

Clasa: _____ Data: _____

Tipul incidentului: _____

Nivelul de gravitate: ☐ Ușor ☐ Mediu ☐ Grav

1. Obiective comportamentale

- _____

2. Măsuri educaționale aplicate

- Consiliere individuală / de grup
- Mediere între părți
- Activitate de responsabilitate pozitivă
- Implicare în activități comunitare

3. Implicarea familiei

- Întâlniri de consiliere parentală
- Activități comune părinte-copil
- Semnarea acordului educațional

4. Monitorizare

Responsabil: _____

Durata: _____

Instrumente: jurnal de observație, discuții periodice, fișe de progres.

Semnături:

Elev _____ Părinte _____ Profesor / Diriginte _____ Consilier _____ Director _____

 Anexa 4 – Model de acord educațional restaurativ

Prin prezentul acord, subsemnații _____ (nume elev / părinți / profesori), recunoaștem că a avut loc un incident de natură violentă între elevii _____ și _____, și ne angajăm să colaborăm pentru refacerea relației și prevenirea unor situații similare.

Ne angajăm să:

1. Respectăm regulile stabilite în planul educațional
2. Participăm la activitățile de consiliere
3. Comunicăm respectuos și fără violență
4. Promovăm comportamente pozitive în grupul clasei.

Data: _____

Semnături: _____

◆ *Notă:* Acordul are valoare educațională, nu juridică. Se arhivează în portofoliul consilierului.

Anexa 5 – Fișa de monitorizare post-intervenție

Perioada **Observații privind comportamentul** **Implicare la ore** **Relații cu colegii** **Recomandări**

Săptămâna 1

Săptămâna 2

Săptămâna 3

Responsabil monitorizare: _____

Semnătură: _____

Anexa 6 – Chestionar pentru cadre didactice: climatul școlar și siguranța elevilor

Instrucțiune: Bifați varianta care descrie cel mai bine situația din școala dumneavoastră.

Item	DA	PARȚIAL	NU
1. Există un plan anti-bullying activ	☐	☐	☐
2. Toți profesorii cunosc procedura de raportare	☐	☐	☐
3. Colaborarea cu consilierul școlar este eficientă	☐	☐	☐
4. Am participat la formări privind violența școlară	☐	☐	☐
5. Elevii știu unde pot semnala incidentele	☐	☐	☐
6. Atmosfera generală din școală este una de siguranță	☐	☐	☐
7. Părinții sunt implicați activ în activitățile preventive	☐	☐	☐

- ◆ *Scop:* identificarea punctelor forte și a nevoilor de formare continuă.

Anexa 7 – Acord de colaborare interinstituțională (model-cadru)

Părțile semnatare:

1. Unitatea de învățământ _____
2. Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului _____
3. Serviciul Public de Asistență Socială _____
4. Inspectoratul Școlar Județean _____
5. Poliția Municipiului / Comunei _____
6. ONG / Partener comunitar _____

Obiectul acordului: Cooperarea pentru prevenirea și intervenția integrată în cazurile de violență asupra copilului.

Durata: 12 luni, cu posibilitatea de prelungire.

Angajamente:

- schimb de informații conform legislației
- participare la grupuri de lucru comune
- colaborare în formarea personalului
- raportare semestrială comună.

Semnături și ștampile: _____

ȘCOALA: _____
PERIOADA EVALUATĂ: _____

I. Situația incidentelor

- Nr. total cazuri raportate: _____
- Tipuri de violență (fizică/verbală/digitală): _____
- Cazuri soluționate: _____
- Cazuri în curs: _____

II. Activități preventive

- Nr. activități derulate: _____
- Nr. elevi implicați: _____
- Parteneri: _____

III. Evaluarea impactului

- Gradul de siguranță perceput (scor mediu chestionar): _____
- Observații privind climatul emoțional: _____

IV. Concluzii și propuneri pentru anul următor

Director: _____ **Consilier școlar:** _____

ANEXA 9 – Fișa de închidere a cazului de violență / bullying

(OBLIGATORIE – completează circuitul: semnalare → evaluare → intervenție → închidere caz)

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: _____

Cod caz (număr de înregistrare): _____

Data deschiderii cazului: ____ / ____ / ____

Data închiderii cazului: ____ / ____ / ____

1. Rezumatul intervenției realizate

- Activități educaționale aplicate:

- Consiliere individuală / de grup:

- Activități restaurative (mediere, acord, reparație simbolică):

- Implicarea familiei (număr întâlniri, recomandări):

- Intervenții externe (DGASPC / SPAS / Poliție – dacă au fost implicate):

2. Evaluarea evoluției comportamentale

Evoluție:

- ☐ Favorabilă – comportament îmbunătățit, fără incidente
- ☐ Parțial favorabilă – unele îmbunătățiri, recomandare monitorizare
- ☐ Ne semnificativă – necesare măsuri suplimentare

Observații:

3. Starea relațională dintre elevii implicați

- ☐ Relația s-a ameliorat vizibil
- ☐ Relația este stabilă, fără risc imediat
- ☐ Relația rămâne tensionată – recomandat follow-up
- ☐ Elevii sunt separați pentru siguranță

4. Recomandări post-intervenție

- ☐ Continuarea consilierii
- ☐ Activități educative suplimentare
- ☐ Monitorizare 30 zile
- ☐ Monitorizare 60 zile
- ☐ Nu se impune monitorizare suplimentară

5. Decizia finală

- ☐ Caz închis complet
- ☐ Caz închis cu monitorizare
- ☐ Caz transferat către instituții externe (DGASPC / Poliție)

Motivare: _____

Semnături:

Diriginte _____

Consilier _____

Director _____

◇ *Notă: Fișa se arhivează în registrul de siguranță școlară și în portofoliul consilierului.*

ANEXA 10 – Protocol de răspuns în situații urgente

(RECOMANDAT – cerut frecvent la inspecții, clarifică procedura pas cu pas)

Situațiile urgente sunt cele în care există risc imediat pentru siguranța fizică sau emoțională a copilului.

Protocolul se aplică în cazuri precum: violență fizică, agresiune severă, tentative de auto-vătămare, abuz sexual, amenințări grave, comportamente periculoase.

1. Identificarea situației

Persoana care observă incidentul:

- ☐ Profesor ☐ Elev ☐ Părinte ☐ Personal auxiliar

Trebuie să:

- ✓ oprească incidentul dacă este posibil fără risc
- ✓ asigure protecția copilului
- ✓ anunțe directorul și consilierul școlar imediat

2. Măsuri imediate (primele 10 minute)

- ✓ Separarea copiilor implicați
- ✓ Verificarea stării fizice a victimei
- ✓ Notificarea directorului
- ✓ Notificarea consilierului școlar
- ✓ Evitarea discuțiilor cu clasa despre detalii

3. Documentarea imediată a situației

Profesorul completează **Fișa de semnalare** în maximum 24 ore.

Directorul o înregistrează și declanșează procedura de evaluare.

4. Informarea părinților (în aceeași zi)

Se contactează părinții tuturor elevilor implicați.

Mesajul trebuie să fie: factual, neutru, fără acuze premature.

5. Evaluarea gravității

Echipa: **diriginte + consilier + director** completează **Fișa de încadrare**.

Dacă există risc major →

✓ DGASPC este anunțat imediat

✓ Poliția – dacă există pericol fizic sau suspiciune de infracțiune

6. Aplicarea măsurilor educaționale

Conform nivelului de gravitate:

- consiliere
- mediere
- informarea colectivului
- plan educațional
- măsuri disciplinare **doar dacă sunt proporționale**

7. Monitorizarea cazului

Durata recomandată:

- 30 zile – cazuri ușoare
- 60 zile – cazuri medii
- > 60 zile – cazuri grave

8. Închiderea oficială a cazului

Se completează **Fișa de închidere**, cu concluzii și recomandări.

ANEXA 11 – Flux procedural anti-violență

1. Semnalare

2. Înregistrare incident (director)

3. Evaluare gravitate (diriginte + consilier + director)

4. Informare părinți

5. Aplicarea măsurilor imediate

6. Elaborarea planului de intervenție educațională

7. Implementare + consiliere + restaurare relațională

8. Monitorizare 30–60 zile

9. Închiderea cazului

10. Raportare semestrială către ISJ / CJRAE

A. Model de informare inițială către părinte

„Vă informăm că astăzi, //__, copilul dvs. a fost implicat într-o situație care necesită evaluare educațională. Copilul este în siguranță.
Vom reveni cu detalii după aplicarea procedurii. Vă invităm la o discuție în aceeași zi / următoarea zi lucrătoare.”

B. Model de convocare la mediere

„Școala vă invită la o întâlnire de tip mediere restaurativă pentru a sprijini soluționarea conflictului dintre elevi, în spiritul siguranței și colaborării.”

C. Model de comunicare la închiderea cazului

„Vă informăm că intervenția educațională privind situația din data //__ a fost finalizată. Comportamentele s-au ameliorat, iar relația dintre elevi a fost stabilizată. Se recomandă monitorizare / nu se recomandă monitorizare.”

Extras - Procedura oficială de management al cazurilor de violență (OM 6.235/2023 și Legea 198/2023)

Procedura privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolarilor, preșcolarilor, elevilor și personalului unității de învățământ, aprobată prin Ordinul ministrului educației nr. 6.235/2023, operationalizează la nivel instituțional obligațiile prevăzute de Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar. Ea instituie un **cadru unitar, interinstituțional și multidisciplinar** de intervenție, care trebuie corelat cu procedura internă descrisă în acest ghid.

Tipologia situațiilor reglementate

Procedura distinge explicit mai multe categorii de situații, fiecare având o schemă specifică de management:

- violență **ușoară** între antepreșcolari / preșcolari / elevi, produsă în mediul școlar
- violență **gravă** între preșcolari / elevi, produsă în mediul școlar
- violență **asupra** antepreșcolarilor / preșcolarilor / elevilor, săvârșită de membri ai personalului unității de învățământ
- violență **asupra** personalului unității de învățământ, săvârșită de elevi
- **suspiciune de violență asupra** copilului produsă **în afara mediului școlar**
- suspiciune de consum de substanțe psihoactive în rândul elevilor
- suspiciune de port sau folosire, fără drept, de obiecte periculoase ori suspiciunea săvârșirii unei infracțiuni de către elevi în mediul școlar.

Această tipologie obligă școala să gândească intervenția nu doar în termenii „elev–elev”, ci și în relația elev–adult, elev–instituție și copil–mediu extrașcolar.

Pentru fiecare categorie, Ministerul Educației a publicat scheme grafice de management, care pot fi utilizate ca instrument vizual de lucru în formările interne ale cadrelor didactice și ale comisiei CPEV.

Modalități de raportare și protecția sesizorilor

Cazurile de violență pot fi raportate:

- de către elevi, părinți / reprezentanți legali sau cadre didactice și personal auxiliar

- **verbal sau în scris**, oricărui membru al personalului școlii
- prin canale confidențiale (cutia cu sesizări, adrese dedicate, platforme digitale interne).

Unitatea de învățământ are obligația de a **proteja persoanele care sesizează** (elevi, părinți, profesori) împotriva oricărei forme de intimidare, discriminare sau represalii, ceea ce transformă raportarea într-un drept funcțional, nu doar formal.

Obligațiile imediate ale personalului școlii

Orice membru al personalului care este martor sau primește o sesizare privind o situație de violență are următoarele obligații imediate:

- să elimine, pe cât posibil, riscurile imediate și să reducă expunerea copilului la pericol
- să apeleze **numărul unic de urgență 112** în situațiile care pun în pericol viața, integritatea sau siguranța fizică a copiilor
- să asigure un **cadru securizant** pentru copil (siguranță fizică și emoțională)
- să informeze fără întârziere conducerea unității și consilierul școlar / psihologul
- să evite interogarea repetată a copilului, pentru a preveni revictimizarea.

Aceste obligații se integrează în etapele de „*identificare și reacție inițială*” descrise în fluxul procedural unificat al ghidului.

Rolul directorului și obligațiile de sesizare externă

În situațiile de **violență gravă** sau în cazurile care îmbracă forma unei infracțiuni, directorul unității de învățământ are responsabilități precise:

- sesizează **poliția** în toate cazurile în care fapta poate constitui infracțiune
- sesizează **linia de urgență 119 – DGASPC** în cazurile de violență gravă asupra minorilor (indiferent dacă autorul este elev sau adult din școală)
- asigură comunicarea cu părinții / reprezentanții legali **în absența copilului**, în prezența consilierului școlar / mediatorului școlar, într-un spațiu care garantează confidențialitatea
- coordonează, împreună cu echipa de intervenție și cu Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței, deciziile privind măsurile de sprijin și, după caz, sancțiunile.

În plus, directorul se asigură că ***Fișa de management a cazurilor de violență*** este completată corect și transmisă spre înregistrare comisiei competente.

Confidențialitate și prevenirea revictimizării

Procedura impune reguli stricte de lucru cu victimele:

- interviewarea copilului se realizează de personal instruit, într-un cadru securizant, o singură dată, cu minimizarea intruziunii în viața privată
- se evită reluarea repetată a relatărilor, în special în fața unor persoane sau foruri neesențiale pentru managementul cazului
- personalul unității de învățământ păstrează confidențialitatea identității victimelor, agresorilor și a tuturor celor implicați, cu excepția persoanelor-resursă implicate în managementul cazului.

Aceste prevederi sunt cruciale pentru protecția psihologică a copilului și se aliniază principiului „*interesul superior al copilului*” (Legea nr. 272/2004).

Rolul Comisiei pentru prevenirea și eliminarea violenței (CPEV)

CPEV are un rol strategic, complementar echipei operative de intervenție. Conform procedurii, comisia:

- înregistrează și arhivează toate cazurile de violență săvârșite în mediul școlar
- analizează **factorii școlari** (organizare, climat, reguli, comunicare) care au contribuit la apariția incidentului
- revizuieste, ori de câte ori este necesar, **Planul de prevenire și reducere a violenței** la nivelul școlii
- elaborează un raport anual privind incidența și prevenirea violenței, raport transmis Comisiei pentru evaluarea și asigurarea calității (CEAC) și integrat în raportul general privind starea și calitatea învățământului.

În acest sens, CPEV reprezintă „*memoria instituțională*” a școlii privind violența, constituind un veritabil nod de legătură între intervenția de caz și politicile interne de prevenție.

Colaborarea cu Poliția și serviciile de asistență socială

Procedura prevede explicit colaborarea școlii cu:

- **Poliția** – prin structurile de siguranță școlară și unitățile teritoriale, care pot:
 - efectua control corporal și al bagajelor, conform legii
 - conserva probe
 - audia autori, victime și martori
 - aplica sancțiuni contravenționale
 - realiza analize post-eveniment.
- **SPAS / DGASPC** – prin:
 - sesizarea la 119
 - intervenția **echipei mobile DGASPC** (în maximum o oră, pentru cazurile încadrate drept urgență: abuz sexual, trafic, muncă intolerabilă, copil care refuză să meargă acasă)
 - evaluarea inițială realizată de SPAS în maximum 72 de ore, pentru situațiile non-urgente
 - desemnarea unui **manager de caz** la DGASPC și constituirea unei echipe multidisciplinare (asistent social, psiholog, cadru medical, polițist, jurist, cadru didactic)
 - elaborarea și monitorizarea **Planului de reabilitare și reintegrare socială** a copilului, conform procedurilor de lucru ale DGASPC și în acord cu legislația în vigoare.

Acest cadru confirmă că școala nu este singură în gestionarea cazurilor grave, ci funcționează într-un **ecosistem de protecție**.

Măsuri de sprijin și sancțiuni disciplinare

Procedura distinge între:

- **măsuri de sprijin** (axate pe reabilitare și dezvoltare socio-emoțională), precum:
 - consiliere individuală și de grup
 - grupuri tematice de suport
 - activități de dezvoltare a competențelor socio-emoționale și a strategiilor de autoreglare;
 - trimitere către servicii specializate de psihoterapie
 - servicii de tip *shadow* (terapeut / însoțitor care asistă copilul pe o perioadă determinată)
 - activități de combatere a discursului instigator la ură, discriminării și marginalizării
 - activități de mediere a conflictelor și intervenții restaurative
(cu excepția victimelor violenței de gen, pentru care medierea nu este recomandată)
 - transferul la altă clasă / formațiune de studiu pentru elevii-victimă, la solicitarea părinților / reprezentanților legali.

- **sanctiuni disciplinare**, stabilite de Legea nr. 198/2023, aplicabile elevilor în funcție de gravitatea faptei:
 - observație individuală
 - mustrare scrisă
 - retragerea temporară a burselor
 - mutare disciplinară la altă clasă
 - suspendare pe o durată limitată
 - preaviz de exmatriculare
 - exmatriculare cu drept de reînscrisiere în anul următor, în aceeași sau în altă unitate
 - exmatriculare fără drept de reînscrisiere (pentru postliceal).

În viziunea acestui ghid, sancțiunile trebuie integrate **într-un plan educațional și restaurativ**, nu aplicate izolat, pentru a evita etichetarea și cronicizarea comportamentului agresiv.

TEXT INTEGRAL

Procedura din 6 septembrie 2023 privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolarilor, preșcolarilor, elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar,

aprobată prin

Ordinul ministrului educației nr. 6.235/2023 care constituie cadrul procedural obligatoriu de aplicare a prevederilor Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023
în materia prevenirii și gestionării violenței în mediul școlar

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 856 din 22 septembrie 2023

În temeiul prevederilor [art. 65 alin. \(6\) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023](#), cu modificările ulterioare, ținând cont de Referatul de aprobare nr. 2.405 DGIP din 24.08.2023 al Direcției generale de învățământ preuniversitar, în conformitate cu prevederile [art. 13 alin. \(3\) din Hotărârea Guvernului nr. 369/2021](#) privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației, cu modificările și completările ulterioare, ministrul educației emite prezentul ordin.

Articolul 1 Se aprobă [Procedura](#) privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/ elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar, prevăzută în [anexa](#) care face parte integrantă din prezentul ordin.

Articolul 2 Ministerul Educației încheie un acord de parteneriat cu Ministerul Afacerilor Interne și cu Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție privind aplicarea acestei proceduri.

Articolul 3 Direcția generală învățământ preuniversitar, Direcția generală managementul resurselor umane și rețea școlară, Direcția generală minorități și relația cu Parlamentul, inspectoratele școlare județene/al municipiului București și unitățile de învățământ duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Articolul 4 Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educației,

Ligia Deca

București, 6 septembrie 2023. Nr. 6.235.

ANEXĂ

[PROCEDURA](#) privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar

1. Scopul procedurii

1.1. Prezenta procedură reglementează modalitățile de lucru, regulile aplicabile și responsabilitățile persoanelor implicate în managementul interinstituțional și multidisciplinar al:

- a)** cazurilor de violență între antepreșcolari/preșcolari/elevi, săvârșite în mediul școlar (cazuri ușoare și grave);
- b)** cazurilor de violență asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/ elevilor, săvârșite de membri ai personalului unității de învățământ, în mediul școlar;
- c)** cazurilor de violență asupra personalului unității de învățământ, săvârșite de elevi, în mediul școlar;
- d)** situațiilor corelate: suspiciune de port sau folosire, fără drept, de obiecte periculoase; suspiciune de implicare în alte infracțiuni - furt, tâlhărie; suspiciune de consum de substanțe psihoactive;
- e)** cazurilor de suspiciune de violență comisă asupra copilului în afara mediului școlar.

1.2. Pentru a fi considerate fapte săvârșite în mediul școlar, acestea trebuie să se comită în perimetrul unității de învățământ preuniversitar, în cadrul activităților școlare/extrascolare organizate de cadre didactice în afara perimetrului unității de învățământ sau în cadrul activităților școlare/extrascolare desfășurate în mediul online.

2. Definiții și abrevieri ale termenilor utilizați în procedură

2.1. În sensul prezentei proceduri, următorii termeni sunt definiți astfel:

- violența asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor este o formă de violență asupra copilului și reprezintă un concept integrator pentru diversele forme de abuz fizic, verbal, emoțional, sexual, neglijare, exploatare sexuală, trafic, violență prin internet, violență de gen, hărțuire sexuală etc. Această formă de violență include violența între egali, respectiv între antepreșcolari/preșcolari/elevi. De asemenea, violența asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor cuprinde forme de rele tratamente comise de către adulți aflați în poziție de răspundere, putere ori în relație de încredere cu copilul, care produc vătămare asupra sănătății acestuia și îi pun în pericol dezvoltarea, demnitatea și moralitatea;
- sesizarea cazurilor de violență este procesul prin care o situație de acest gen, manifestată asupra unui copil sau a unui cadru didactic, este adusă la cunoștința autorităților competente de către personalul UIP/elevi/părinți, pentru a se lua măsuri adecvate în interesul victimei, al martorului și al autorului actului de violență, urmând ca acestea să asigure sau să faciliteze accesul la servicii specializate, în vederea reabilitării stării de sănătate fizică și psihică;
- managementul de caz reprezintă o metodă de coordonare a tuturor activităților de intervenție, asistență socială, sprijin și protecție, desfășurate în interesul superior al copilului și respectând nevoile și siguranța victimei, de către profesioniști din diferite servicii sau instituții publice și private. Acesta este o metodă care implică parcurgerea de către o echipă multidisciplinară și interinstituțională a unor etape de lucru interdependente, precum identificarea, sesizarea, investigarea situației de violență/corelate, planificarea măsurilor de sprijin și a sancțiunilor, planificarea măsurilor de prevenire secundară, furnizarea serviciilor specializate, monitorizarea și reevaluarea periodică a progreselor înregistrate, a măsurilor și a sancțiunilor, precum și etapa de închidere a cazului;
- echipa multidisciplinară și interinstituțională, care intervine în situațiile care fac obiectul acestei proceduri, este constituită din profesioniștii menționați în componența minimă prevăzută în Hotărârea Guvernului nr. 49/2011 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind prevenirea și intervenția în echipă multidisciplinară și în rețea în situațiile de violență asupra copilului și de violență în familie și a Metodologiei de intervenție multidisciplinară și interinstituțională privind copiii exploatați și aflați în situații de risc de exploatare prin muncă, copiii victime ale traficului de persoane, precum și copiii români migranți victime ale altor forme de violență pe teritoriul altor state (asistent social, psiholog, medic, polițist, jurist), la care se adaugă, obligatoriu, unul din membrii personalului din unitatea de învățământ: directorul, educatoarea/profesorul pentru învățământ primar/dirigintele, consilierul școlar sau mediatorul școlar, dacă este cazul; – intervenția multidisciplinară în situațiile de violență și situații corelate se realizează interinstituțional și în rețea, prin acțiuni de cooperare între instituțiile implicate, precum unitățile de învățământ preuniversitar (UIP), serviciile publice de asistență socială (SPAS)/direcțiile de asistență socială (DAS), direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului (DGASPC), structurile de poliție competente, centrele de prevenire, evaluare și consiliere antidrog (CPECA), centrele regionale ale Agenției Naționale împotriva Traficului de Persoane (CR ANITP), organizații neguvernamentale cu expertiză relevantă în acest domeniu etc.;
- sancțiunile din mediul școlar pentru autorul/autorii actelor de violență, adulți sau copii, sunt cele prevăzute în legislația națională din domeniul învățământului preuniversitar. În cazul contravențiilor și/sau al infracțiunilor, sancțiunile sunt prevăzute de lege;
- plan de reabilitare și/sau reintegrare socială este un document întocmit de managerul de caz de la DGASPC pentru copiii victime ale violenței, precum și pentru copiii autori ai actelor de violență. Acesta este întocmit în colaborare cu echipa multidisciplinară, alți profesioniști colaboratori și cu participarea nemijlocită a familiei/reprezentantului legal și, după caz, a copilului. Personalul UIP implicat în implementarea planului dezvoltă propriul program de intervenție, specific domeniului său de activitate, și raportează periodic managerului de caz progresele și dificultățile întâmpinate în implementarea acestuia. Raportarea este în scris, iar periodicitatea va fi stabilită de comun acord cu managerul de caz. În situații urgente, se comunică imediat cu managerul de caz;
- bullyingul este o formă de violență psihologică și reprezintă acțiunea sau seria de acțiuni fizice, verbale, relaționale și/sau cibernetice, într-un context social dificil de evitat, săvârșite cu intenție, care implică un dezechilibru de putere, au caracter repetitiv, au drept consecință atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptate împotriva unei persoane sau a unui grup de persoane și vizează aspecte de discriminare și excludere socială, care pot fi legate de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală, caracteristicile personale și care se desfășoară în instituțiile de învățământ preuniversitar și în toate spațiile destinate educației și formării profesionale. Sunt excluse termenului de violență psihologică - bullying: relațiile violente dintre adulți și copii și relațiile violente între adulți, în cadrul unității de învățământ;

– cyberbullyingul este o formă de bullying manifestat asupra unui copil/adult, prin mijlocirea tehnologiei digitale în mediul online, prin diverse rețele de socializare, prin intermediul platformelor de telefonie mobilă pentru schimburi de mesaje sau prin platformele de jocuri interactive și de rețea desfășurate online. Spre deosebire de caracterul repetitiv al violenței psihologice - bullying manifestate în mediul offline de către un copil în relație cu unul sau mai mulți copii, cyberbullyingul are un caracter permanent și are scopul de a speria, înfuria sau umili pe cei vizați, făcând ca impactul negativ asupra victimei să fie foarte mare. Exemple de cyberbullying pot fi: transmiterea de mesaje răutăcioase sau amenințătoare, răspândirea de zvonuri, minciuni, mesaje sau fotografii cu scopul discreditării sau dezvăluirii de secrete, transmiterea de mesaje negative pe dispozitivul electronic al altei persoane, atât SMS-uri, cât și mesaje trimise prin intermediul unor aplicații online, de cele mai multe ori sub identitate falsă sau ascunsă; crearea de spații virtuale (website, blog, cont pe rețelele de socializare) cu conținuturi în care altcineva este ridiculizat (filme, desene, fotografii, texte); accesarea și utilizarea neautorizată a contului de e-mail/a contului de pe platformele de socializare al altei persoane, folosirea identității acesteia pentru a trimite mesaje sau materiale de amenințare menite să producă suferință; excluderea deliberată a altei persoane din liste de mailing sau grupuri de comunicare online; folosirea parolei altei persoane pentru a-i modifica profilul pe rețele de socializare sau pentru a posta în numele acesteia conținuturi și mesaje jignitoare la adresa altora; hărțuire online; mesaje online instigatoare la ură pe bază de gen; urmărire online; amenințări online; publicarea nonconsensuală de informații și conținut grafic intim; transmitere neconsensuală de materiale cu conținut sexual.

2.2. În sensul prezentei proceduri se folosesc următoarele abrevieri:

UIP - unitate de învățământ preuniversitar;

CJRAE/CMBRAE - Centrul județean/al Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională;

CPEV - Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității;

CEAC - Comisia pentru evaluarea și asigurarea calității;

ISJ/ISMB - Inspectoratul școlar județean/Inspectoratul Școlar al Municipiului București;

DAS - Direcția de asistență socială;

SPAS - Serviciul public de asistență socială;

DGASPC - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului;

SSS - Serviciul siguranța școlară;

BSS - Biroul siguranța școlară;

DSS - Direcția siguranța școlară;

CPECA - Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog;

ANITP - Agenția Națională împotriva Traficului de Persoane;

CR ANITP - Centrul Regional al Agenției Naționale împotriva Traficului de Persoane;

ANA - Agenția Națională Antidrog;

ANPDCA - Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție;

ONG - organizație neguvernamentală, în sensul [Ordonanței Guvernului nr. 26/2000](#) cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin [Legea nr. 246/2005](#), cu modificările și completările ulterioare;

IGPR - Inspectoratul General al Poliției Române;

MAI - Ministerul Afacerilor Interne.

3. Prevederi generale

3.1. În fiecare unitate de învățământ se va implementa obligatoriu un mecanism de sesizare anonimă a suspiciunilor și a faptelor de violență, în conformitate cu prevederile [art. 65 alin. \(4\) lit. b\) și c\) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023](#), cu modificările ulterioare. Mecanismul va fi detaliat în Regulamentul de ordine interioară și va fi comunicat repetat elevilor și personalului școlii.

3.2. Personalul UIP este obligat să informeze antepreșcolarii/ preșcolarii/elevii, părinții/reprezentanții legali privind procedura de sesizare a suspiciunilor și a faptelor de violență, inclusiv metoda anonimă de sesizare, stabilită la nivelul UIP.

3.3. În identificarea cazurilor de bullying și cyberbullying, personalul UIP și elevii utilizează fișa de identificare din [anexa nr. 3](#).

3.4. În situația în care fapta de violență este sesizată de elevi, personalul UIP are obligația să îi asculte cu răbdare, calm și să îi protejeze împotriva oricărei forme de discriminare sau răzbunare din partea altor elevi sau adulți. Personalul UIP folosește un limbaj adecvat gradului de maturitate și gradului de vulnerabilitate al persoanelor implicate. Personalului UIP îi este interzisă folosirea unui limbaj/ton acuzator, interogator, intimidant, umilitor, care învinovățește. Personalul UIP nu va întreprinde nicio acțiune care să aducă atingere demnității persoanelor implicate.

3.5. La locul săvârșirii faptei, personalul UIP are obligația să elimine riscurile, să apeleze numărul unic de urgență 112, dacă este necesar, să sesizeze personalul din cabinetul medical al UIP, acolo unde există, dacă este necesar, și să le redea elevilor sentimentul de siguranță fizică și emoțională.

3.6. Pentru prevenirea revictimizării, interviuarea repetată a victimei/victimelor este interzisă. În funcție de gravitatea cazului, interviuarea persoanelor implicate este realizată de reprezentanții poliției, ai DGASPC sau ai unității de învățământ.

3.7. Personalul UIP este obligat să comunice cu părinții/reprezentanții legali despre situația de violență/corelată în absența antepreșcolarului/preșcolarului/elevului, în prezența consilierului și/sau a mediatorului școlar (dacă este cazul), într-un spațiu care asigură confidențialitatea celor implicați.

3.8. Personalul UIP este obligat să păstreze confidențialitatea cu privire la identitatea persoanelor implicate în situația de violență - autori și victime, respectiv a celor implicați în situațiile corelate, față de toți membrii comunității școlare, cu excepția persoanelor care au responsabilități sau constituie persoane-resursă în managementul cazului.

3.9. La nivelul unității de învățământ preuniversitar se stabilesc măsuri de sprijin și sancțiuni prevăzute de lege pentru persoanele implicate. Personalul UIP se asigură că:

- măsurile de sprijin și sancțiunile se stabilesc în raport cu gravitatea cazului, pentru înlăturarea cauzelor și efectelor;
- măsurile de sprijin și sancțiunile sunt adecvate nevoilor de dezvoltare și integrare socială a persoanelor implicate;
- măsurile de sprijin și sancțiunile sunt adecvate nevoilor de reintegrare și/sau reabilitare socială a persoanelor implicate.

3.10. La nivelul UIP, pentru antepreșcolari/preșcolari/elevi, se pot stabili măsuri de sprijin, precum:

- consiliere de grup și/sau individuală;
- organizarea și recomandarea participării la întâlnirile unui grup tematic de suport;
- organizarea și recomandarea participării copiilor implicați în situații de violență la activități de dezvoltare a abilităților socioemoționale și a strategiilor de autoreglare emoțională în momente de stres;
- referirea/recomandarea pentru intervenție psihologică și psihoterapeutică;
- identificarea resurselor pentru angajarea unui terapeut care să asiste copilul victimă sau autor pe parcursul unei perioade de timp - servicii de tip shadow;
- activități de combatere a discursului instigator la ură, a discriminării, a marginalizării, a normelor sociale care favorizează violența;
- activități de mediere a conflictelor, prin abordări restaurative - excepție victimele violenței de gen;
- transferul la o altă clasă/formațiune de studiu, în cazul elevilor victime ale unor situații de violență, la solicitarea părinților/reprezentanților legali.

3.11. În managementul tuturor cazurilor de violență și al situațiilor corelate se va avea în vedere faptul că rareori se constată forme unice de violență asupra copilului; de regulă, situațiile sunt complexe (abuz fizic și emoțional, abus fizic, sexual și emoțional ș.a.m.d.). Pentru o abordare simplificată a intervenției, se selectează cea mai gravă formă pe care a suferit-o copilul, eventual, cea care se constituie și în infracțiune, însă planificarea măsurilor de sprijin se va adresa tuturor formelor.

3.12. Comisia pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și a discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității (CPEV) coordonează elaborarea, revizuirea și aplicarea Planului de prevenire și reducere a violenței în mediul școlar al UIP, în conformitate cu prevederile [art. 65 alin. \(3\) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023](#), cu modificările ulterioare.

3.13. Directorul UIP aprobă și monitorizează aplicarea Planului de prevenire și reducere a violenței în mediul școlar al UIP. Întreg personalul UIP are obligația de a contribui la prevenirea apariției, repetării sau agravării cazurilor de violență, la reducerea factorilor care au condus la apariția cazurilor de violență și la îmbunătățirea climatului școlar.

3.14. În paralel cu managementul de caz, directorul UIP convoacă și solicită CPEV să analizeze factorii care au condus la săvârșirea faptelor, să revizuiască Planul de prevenire și reducere a violenței al UIP, dacă este cazul, și să inițieze activități de prevenire la nivelul UIP.

3.15. CPEV analizează dacă situațiile de violență/situațiile corelate petrecute au fost favorizate de factori precum

:- cadre didactice cu abilități scăzute de management al clasei: impunerea drastică a regulilor sau, dimpotrivă, o toleranță ridicată la încălcarea regulamentului școlar;

– lipsa unei legături bazate pe încredere a preșcolarilor/elevilor cu personalul didactic;– presiune copleșitoare pentru reușita școlară sau participarea la competiții;

– promovarea exagerată a competitivității între elevi;

– tolerarea de către personalul UIP a etichetării/ discriminării/discursului instigator la ură și microagresiunilor împotriva elevilor din anumite categorii sociale (elevi cu CES, romi, din familii defavorizate socioeconomic, imigranți, cu performanțe școlare scăzute etc.);

– condiții materiale improprii: săli de clasă mici, fără lumină corespunzătoare, număr mare de copii în clasă, desfășurarea orelor în trei schimburi, serviciu de pază inexistent sau inefficient, accesul facil al persoanelor străine în UIP;

– lipsa unor activități de prevenire și reducere a violenței la nivelul UIP.

3.16. CPEV consemnează într-un registru special fiecare situație de violență raportată, inclusiv data și ora la care s-a făcut informarea părinților/reprezentanților legali, precum și data închiderii cazului. Pentru fiecare situație de violență se completează fișa de management a cazului ([anexa nr. 4](#)).

3.17. La solicitarea ISJ/ISMB-ului, CPEV trimite situația cazurilor de violență înregistrate la nivelul unității de învățământ, incluzând informații despre formele faptelor de violență și frecvența săvârșirii acestora.

3.18. La solicitarea structurilor de siguranță școlară din cadrul IGPR (MAI), ISJ/ISMB trimite situația cazurilor de violență înregistrate la nivelul județului, incluzând informații despre formele faptelor de violență și frecvența săvârșirii acestora.

3.19. La finalul anului școlar CPEV realizează un raport pe care îl comunică Comisiei pentru evaluarea și asigurarea calității (CEAC), în vederea includerii acestuia în raportul general privind starea și calitatea învățământului în anul școlar respectiv.

3.20. Nerespectarea prezentei proceduri de către personalul UIP constituie abatere disciplinară și se sancționează ca atare, în conformitate cu prevederile [art. 209 alin. \(1\)](#), respectiv ale [art. 210 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023](#), cu modificările ulterioare.

3.21. Directorul și/sau personalul UIP informează elevii care devin victime ale unor situații de violență și părinții acestora cu privire la posibilitatea de a beneficia de servicii decontate de intervenție psihologică și psihoterapeutică, în baza unei recomandări de la consilierul școlar, conform prevederilor [art. 65 alin. \(11\) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023](#), cu modificările ulterioare, și prevederilor [Hotărârii Guvernului nr. 1.389/2022](#) privind aprobarea metodologiei de decontare a serviciilor de intervenție psihologică și psihoterapeutică și modalitățile de înscriere în Programul național de suport pentru copii, în contextul pandemiei de COVID-19 „Din grijă pentru copii”.

3.22. Directorul se asigură că prevederile prezentei proceduri sunt cunoscute detaliat de toți membrii personalului UIP. Profesorii pentru învățământ antepreșcolar/preșcolar/primar și profesorii diriginți organizează periodic cu antepreșcolarii/ preșcolarii/elevii activități adaptate la vârsta lor pentru înțelegerea fenomenului violenței și a impactului acestuia asupra tuturor celor implicați, copii și adulți.

3.23. În managementul cazurilor de violență se aplică prevederile emise pentru punerea în aplicare a [art. 66 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023](#), cu modificările ulterioare, referitor la sistemul de supraveghere audio-video în vederea asigurării pazei și protecției persoanelor, bunurilor și valorilor. CPEV preia atribuțiile grupurilor de acțiune antibullying constituite la nivelul unităților de învățământ preuniversitar în temeiul [Ordinului ministrului educației și cercetării 4.343/2020](#).

3.24. În cuprinsul prezentei proceduri, începând cu data reorganizării instituțiilor subordonate Ministerului Educației, denumirea „inspectoratele școlare județene/Inspectoratul Școlar al Municipiului București” se va înlocui cu „direcția județeană de învățământ preuniversitar/Direcția Municipiului București de Învățământ Preuniversitar”.

3.25. Abrogat.(la 06-10-2023, Punctul 3.25., Punctul 3. a fost abrogat de Punctul 1., Articolul I din ORDINUL nr. 6.467 din 3 octombrie 2023, publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 901 din 6 octombrie 2023)

4. Managementul cazurilor ușoare de violență între antepreșcolari/preșcolari/elevi, săvârșită în mediul școlar

4.1. În sensul prezentei proceduri, cazurile ușoare de violență între copii au, cumulativ, următoarele caracteristici:– frecvență scăzută/ocazională: un caz de violență ușoară se repetă de cel mult 3 ori pe lună; în situația în care frecvența este mai mare, este necesară încadrarea cazului ca formă gravă de violență;– consecințe minore asupra copilului/copiiilor victimă.

- 4.2.** Dacă au frecvență scăzută și consecințe minore, fără a se considera o enumerare exhaustivă, se consideră forme ușoare de violență între copii următoarele:— abuz fizic: atingerea nedorită fără conotație sexuală, scuiparea, îmbrâncirea, trântirea, aruncarea cu obiecte etc.;— abuz emoțional: ton ridicat cu intenție, tachinare, ironii, insulte/injurături, poreclire, intimidare.
- 4.3.** Cazurile în care este afectată integritatea sau sănătatea victimei/victimelor (sunt necesare servicii medicale), a existat abuz psihologic (constatat de psiholog) și altele similare sunt încadrate ca forme grave de violență.
- 4.4.** Personalul UIP care este martorul sau căruia i se raportează un caz de violență între antepreșcolari/preșcolari/elevi, petrecut în mediul școlar, are obligația de a aplană conflictul, de a despărți preșcolarii/elevii aflați în conflict și de a elimina toate sursele de risc asupra persoanelor implicate (victimă/victime, martor/martori, autor/autori).
- 4.5.** Dacă există antepreșcolari/preșcolari/elevi care necesită asistență medicală, se solicită intervenția personalului specializat de la cabinetul medical al UIP, acolo unde există, sau se apelează imediat serviciul unic de urgență 112.
- 4.6.** Personalul UIP sprijină preșcolarii/elevii să gestioneze emoțiile declanșate de situație (mânie, furie, supărare, teroare, teamă, neliniște, tristețe) și să își regleze comportamentul față de sine și de ceilalți.
- 4.7.** Personalul UIP informează verbal directorul UIP cu privire la situația de violență la care a fost martor sau care i-a fost raportată.
- 4.8.** Directorul UIP, căruia i s-a raportat de către elevi, părinți și/sau personalul UIP o situație de violență, informează verbal și în condiții de confidențialitate părinții/reprezentanții legali ai tuturor antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor implicați și le solicită sprijinul pentru prevenirea repetării/agravării situației de violență.
- 4.9.** Dacă unitatea de învățământ nu are consilier și/sau mediator școlar, directorul UIP solicită CJRAE/CMBRAE să desemneze un consilier școlar și/sau un mediator școlar, dacă este necesar, pentru managementul cazului de violență.
- 4.10.** Directorul UIP convoacă o întâlnire de urgență cu educatoarea/profesorul pentru învățământ primar/dirigintele, consilierul școlar, mediatorul școlar (dacă este cazul), îi informează cu privire la situația de violență, la starea fizică și emoțională a elevilor implicați și la răspunsul părinților și le solicită să analizeze cazul de violență și să propună măsuri de sprijin pentru victimă/victime, respectiv măsuri de sprijin și sancțiuni pentru autor/autorii faptelor, conform prevederilor [art. 65 alin. \(9\) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023](#), cu modificările ulterioare.
- 4.11.** Educatoarea/Profesorul pentru învățământ primar/Dirigintele, consilierul școlar și mediatorul școlar (dacă este cazul) analizează cauzele situației de violență și efectele asupra victimei/victimelor și asupra autorului/autorilor. Consilierul școlar discută cu antepreșcolarii/preșcolarii/elevii implicați despre eveniment, în prezența cel puțin a unui părinte/reprezentant legal al acestora și doar în cazul în care prin această discuție nu se riscă retraumatizarea victimei/victimelor și a martorilor și fără a eticheta copiii implicați direct sau indirect în situația de violență, cu scopul înțelegerii fenomenului și al identificării unor soluții adecvate. Educatoarea/Profesorul pentru învățământ primar/Profesorul diriginte analizează cazul cu părinții/reprezentanții legali, cu sprijinul mediatorului școlar, dacă există. Dacă este necesar, personalul UIP care poate oferi informații pentru stabilirea cauzelor și a efectelor cazului de violență și/sau pentru înțelegerea nevoilor elevilor implicați este intervievat de directorul UIP. Dacă este necesar, directorul UIP efectuează asistență la ore/deleagă observarea preșcolarilor/elevilor în pauze.
- 4.12.** În baza analizei cazului de violență, educatoarea/ profesorul pentru învățământ primar/dirigintele, consilierul școlar și mediatorul școlar (dacă este cazul), cu consultarea părinților/reprezentanților legali, stabilesc împreună măsuri de sprijin pentru victimă/victime, eventualii martori și autor/autori ai faptelor. Dacă este cazul, sunt implicate și alte cadre didactice/consiliul clasei.
- 4.13.** În baza analizei cazului de violență, personalul UIP propune sancțiuni pentru autor/autori, în conformitate cu [Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023](#), cu modificările ulterioare.
- 4.14.** Educatoarea/Profesorul pentru învățământ primar/ Profesorul diriginte informează directorul UIP cu privire la măsurile de sprijin stabilite pentru victime, pentru eventualii martori, dar și la măsurile de sprijin și sancțiunile stabilite pentru autori.
- 4.15.** Educatoarea/Profesorul pentru învățământ primar/Dirigintele, consilierul școlar și alte cadre didactice implicate/Consiliul clasei (dacă este cazul) pun în aplicare măsurile asumate și sancțiunile stabilite.
- 4.16.** Directorul UIP monitorizează, cu sprijinul personalului didactic și/sau administrativ al UIP, aplicarea măsurilor de sprijin și a sancțiunilor stabilite. Consilierul școlar și educatoarea/ profesorul pentru învățământ primar/dirigintele informează bilunar directorul UIP privind dificultățile întâmpinate și efectele măsurilor de sprijin și ale sancțiunilor asupra elevilor și asupra relației elevi-elevi și elevi-personalul UIP.
- 4.17.** Educatoarea/Profesorul pentru învățământ primar/Dirigintele consultă periodic Consiliul clasei și consilierul școlar privind efectele măsurilor de sprijin și ale sancțiunilor asupra comportamentului elevilor și a relației dintre elevi.

Consilierul școlar și educatoarea/profesorul pentru învățământ primar/dirigintele informează periodic părinții privind efectele măsurilor de sprijin și ale sancțiunilor asupra elevilor și relației dintre aceștia, observate în cadrul UIP. Părinții informează periodic directorul UIP privind efectele măsurilor de sprijin și ale sancțiunilor asupra elevilor, observate în familie.

4.18. În situația în care elevii nu participă la activitățile de sprijin organizate la nivelul UIP, personalul UIP informează părinții/reprezentanții legali în acest sens. Dacă există suspiciunea că părinții nu pun în aplicare măsurile asumate pentru îmbunătățirea relațiilor dintre elevi și profesori, directorul UIP sesizează situația la SPAS/DAS, în vederea efectuării unei vizite de monitorizare la domiciliul copilului. Directorul are obligația să solicite raportul de vizită managerului de caz. Dacă există suspiciunea că personalul UIP nu pune în aplicare măsurile asumate, părinții/reprezentanții legali sesizează situația directorului UIP. Dacă directorul UIP nu ia măsurile care se impun, părinții/reprezentanții legali sesizează situația ISJ/ISMB.

4.19. Dacă măsurile de sprijin și sancțiunile nu au efecte pozitive asupra comportamentului antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor, respectiv asupra relațiilor dintre aceștia, directorul UIP convoacă educatoarea/profesorul pentru învățământ primar/dirigintele, consilierul școlar, mediatorul școlar (dacă este cazul) și părinții pentru stabilirea unor noi măsuri de sprijin și sancțiuni.

4.20. Dacă măsurile de sprijin și sancțiunile au efecte pozitive asupra comportamentului antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor, respectiv asupra relațiilor dintre aceștia, directorul UIP propune închiderea cazului. Prin efecte pozitive se înțelege, fără a se considera o enumerare exhaustivă, schimbarea într-un mod pozitiv a comportamentului antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor implicați în cazul de violență, creșterea gradului de comunicare și implicare în activitățile comune ale colectivului de elevi.

4.21. Cu acordul educatoarei/profesorului pentru învățământ primar/dirigintelui, al consilierului școlar, al mediatorului școlar (dacă este cazul) și al părinților/reprezentanților legali, directorul UIP dispune închiderea cazului și informează CPEV. În baza deciziei directorului, CPEV înregistrează închiderea cazului.

4.22. Pe parcursul desfășurării etapelor din procedura de management al cazului, educatorul/profesorul pentru învățământ primar/profesorul diriginte completează fișa de management al cazurilor de violență ([anexa nr. 4](#)) și o transmite spre înregistrare CPEV.

4.23. Directorul UIP transmite la DGASPC, o dată la 3 luni, o situație cu cazurile ușoare de violență între copii, în spațiul școlar, folosind fișa de management al cazurilor de violență ([anexa nr. 4](#)).

5. Managementul cazurilor grave de violență între preșcolari/elevi petrecute în mediul școlar

5.1. Fără a se considera o enumerare exhaustivă, se consideră forme grave de violență între copii următoarele:

- forme de abuz fizic care constituie infracțiuni, precum: vătămarea corporală, vătămarea corporală din culpă, lovirea sau alte violențe, lovirile sau vătămrile cauzatoare de moarte, uciderea din culpă, omorul, omorul calificat;
- alte forme de abuz fizic: lovirea, aruncarea cu obiecte, imobilizarea copilului, obligarea copiilor cu alergii alimentare sau intoleranțe alimentare de a mânca/ingera alimente declanșatoare de reacții alergice sau la care copilul dezvoltă intoleranțe alimentare. Se încadrează în noțiunea de formă de abuz fizic și disimularea că un aliment nu prezintă risc și păcălirea antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor în acest sens;
- forme de abuz psihologic care constituie infracțiuni, precum: instigarea la violență, incitarea la ură și discriminare, amenințarea, șantajul, hărțuirea, lipsirea de libertate, determinarea sau înlesnirea sinuciderii;
- alte forme de abuz psihologic: bullyingul și cyberbullyingul, semnele obscene, injuriile și jignirile, calomnia, terorizarea;
- forme de abuz sexual care constituie infracțiuni, precum: agresiunea sexuală, actul sexual cu un minor, violul, coruperea sexuală, racolarea minorilor în scopuri sexuale, exploatarea sexuală, pornografia infantilă;
- alte forme de hărțuire și abuz sexual: glume sau bancuri cu conotații sexuale care creează disconfort; comentarii cu conotație sexuală privind aspectul fizic al unei persoane; utilizarea de apelative umilitoare sau sexiste; semne obscene; fluierături; comentarii sau mesaje cu conținut sexual; discuții explicite sau avansuri sexuale directe; atingeri nedorite, ciupituri sau mângâieri fără consimțământ; solicitări care pun elevii în posturi foarte asemănătoare sau identice cu expunerea sexuală; grooming (ademenirea minorilor în scopuri sexuale);
- traficul de minori.

5.2. În situația în care elevul/personalul UIP este martorul sau i se raportează o situație gravă de violență între preșcolari/elevi, în mediul școlar, și există o amenințare reală la viață, la sănătatea sau la siguranța preșcolarilor/elevilor implicați, elevii sau personalul UIP apelează imediat serviciul unic de urgență 112.

- 5.3.** Dacă există preșcolari/elevi care necesită asistență medicală, se solicită intervenția personalului specializat de la cabinetul medical al UIP, acolo unde există, sau se apelează imediat serviciul unic de urgență 112. Personalul UIP sprijină preșcolari/elevii să gestioneze emoțiile declanșate de situație (mânie, furie, supărare, teroare, teamă, neliniște, tristețe) și să își regleze comportamentul față de sine și de ceilalți.
- 5.4.** Elevii/Personalul UIP informează verbal și în regim de urgență directorul UIP cu privire la cazul grav de violență petrecut între preșcolari/elevi. Directorul UIP colectează informații de la personalul UIP cu privire la desfășurarea situației de violență.
- 5.5.** Dacă există suspiciunea săvârșirii unei fapte prevăzute de legea penală și, până la momentul respectiv, nu a fost sesizat serviciul unic de urgență 112, directorul UIP sesizează verbal și în regim de urgență dispeceratul de poliție. Până la sosirea poliției, directorul UIP izolează, pe cât posibil, locul săvârșirii faptei (limitează accesul persoanelor în câmpul faptei) și asigură conservarea probelor existente (nu ridică/nu permite ridicarea obiectelor folosite pentru săvârșirea faptei).
- 5.6.** Directorul UIP informează verbal și în regim de urgență părinții/reprezentanții legali ai elevilor implicați (în principal victima/victimele și autorul/autorii) și le solicită să se prezinte la școală pentru gestionarea situației, în interesul superior al copilului.
- 5.7.** Dacă este implicat un minor, directorul UIP sesizează de urgență cazul grav de violență la 119 (DGASPC).
- 5.8.** Directorul UIP informează verbal ISJ/ISMB cu privire la cazul **grav** de violență petrecut între preșcolari/elevi, în mediul școlar.
- 5.9.** Dacă în școală nu există un consilier școlar, directorul UIP solicită CJRAE/CMBRAE să desemneze un consilier școlar și un mediator școlar (dacă este cazul) pentru managementul cazului.
- 5.10.** Personalul UIP delegat de director izolează victima/victimele de autorul/autorii faptei de violență, îi conduce în spații unde se simt în siguranță, pentru reducerea nivelului de stres și pentru protecție.
- 5.11.** Personalul UIP delegat de director supraveghează și protejează preșcolari/elevii implicați împotriva oricărei forme noi de violență/discriminare/răz bunare/alte riscuri, până la sosirea părinților/reprezentanților legali, a consilierului școlar și/sau a educatorului/profesorului pentru învățământ primar/profesorului diriginte și/sau a echipei mobile DGASPC și/sau a reprezentanților SPAS/DAS și/sau a reprezentanților poliției.
- 5.12.** La sosirea părinților/reprezentanților legali în UIP, aceștia sunt informați cu privire la starea preșcolarilor/elevilor, la eventualele măsuri imediate de protecție luate de personalul UIP și sunt reu niți imediat cu preșcolari/elevii (victimă/victimele și autor/autori).
- 5.13.** La sosirea reprezentanților poliției și a reprezentanților DGASPC, directorul UIP îi informează cu privire la evoluția situației, la măsurile imediate de protecție luate de personalul UIP și sunt puși în contact imediat cu autorul/autorii și victima/victimele, precum și cu părinții acestora, dacă sunt prezenți. În cazurile care nu sunt urgente, directorul UIP face aceeași informare și pentru reprezentanții SPAS/DAS care efectuează evaluarea inițială la solicitarea DGASPC.
- 5.14.** Personalul UIP colaborează cu reprezentanții poliției și ai DGASPC/SPAS/DAS, în vederea evaluării inițiale a situației și a intervenției imediate.
- 5.15.** În funcție de caz, directorul UIP decide măsuri imediate de protecție. În situația în care s-a săvârșit o infracțiune, educatorul/profesorul pentru învățământ primar/profesorul diriginte se informează atât cu privire la măsurile dispuse de autoritățile competente pe perioada cercetării faptei, cât și cu privire la hotărârea instanței de judecată care privește pe autor/autori (prin vizualizarea site-ului portal.just.ro) și ulterior comunică informațiile directorului.
- 5.16.** Directorul UIP numește personalul didactic (de regulă consilierul școlar sau educatorul/profesorul pentru învățământ primar/profesorul diriginte) care va reprezenta UIP în echipa multidisciplinară și interinstituțională de management al cazului. Directorul UIP comunică decizia managerului de caz desemnat de DGASPC.
- 5.17.** Personalul UIP contribuie la evaluarea multidisciplinară și interinstituțională a cazului de violență, coordonată de managerul de caz desemnat de DGASPC. Personalul UIP analizează situația din punctul de vedere al nevoilor educaționale, relaționale, sociale și psihologice ale preșcolarilor sau ale elevilor implicați, la nivelul unității de învățământ. În situația în care este necesar, personalul UIP, care poate oferi informații pentru înțelegerea nevoilor elevilor implicați, discută cu directorul UIP, iar discuția este înregistrată audio/scriptic și pusă la dispoziția echipei multidisciplinare, cu acordul celor implicați. În situația în care este necesar, directorul UIP efectuează asistență la ore/deleagă observarea preșcolarilor/elevilor în pauze, iar concluziile sunt comunicate echipei multidisciplinare.
- 5.18.** În situația în care există suspiciunea comiterii unei infracțiuni (definită conform Codului penal), directorul UIP nu permite interogarea elevilor implicați, audierea acestora efectuându-se de către organele de cercetare penală, în conformitate cu prevederile [Codului de procedură penală](#).

5.19. În situația în care nu există suspiciunea comiterii unei infracțiuni, elevilor implicați (autor/autori și victimă/victimele) le sunt solicitate informații cu privire la fapt, pe cât posibil o singură dată, separat, în prezența cel puțin a unui părinte/reprezentant legal pentru copiii minori, de către consilierul școlar/psihologul de la DGASPC, la decizia managerului de caz, într-un spațiu care asigură confidențialitatea. Părinții/Reprezentanții legali ai victimei/victimelor și ai autorului/autorilor sunt intervievați separat de către consilierul școlar/reprezentanții SPAS/DAS/DGASPC, la decizia managerului de caz. Directorul UIP are obligația de a se informa cu privire la stadiul cazului, de la managerul de caz.

5.20. În cazul săvârșirii de infracțiuni și al situațiilor de bullying, personalul școlii colaborează cu structurile de siguranță școlară pentru analiza postcauzală (identificarea cauzelor care au condus la producerea evenimentului), respectiv pentru completarea analizei psihologice posteveniment (informații relevante despre eveniment, istoricul evenimentelor în care au mai fost implicați elevii, conduita elevilor autori/victimele) și stabilirea unor măsuri de prevenire a repetării/agravării evenimentului.

5.21. Pe baza rezultatelor evaluării, educatorul/profesorul pentru învățământ primar/profesorul diriginte, consilierul școlar și mediatorul școlar (dacă este cazul), cu consultarea părinților, stabilesc măsuri școlare de sprijin pentru autor/autori și victimă/victimele, la nivelul UIP.

5.22. Pe baza rezultatelor evaluării, personalul UIP, cu consultarea managerului de caz de la DGASPC, propune sancțiuni pentru autor/autori, în acord cu prevederile [art. 107 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023](#), cu modificările ulterioare.

5.23. Personalul didactic numit de director ca membru în echipa multidisciplinară și interinstituțională informează managerul de caz de la DGASPC privind măsurile de sprijin stabilite la nivelul UIP, în vederea integrării acestora în Planul de reabilitare și/sau reintegrare socială.

5.24. Măsurile de sprijin propuse de personalul UIP sunt incluse în Planul de reabilitare și/sau reintegrare socială de către managerul de caz. Acesta transmite planul echipei multidisciplinare, iar personalul UIP din echipă informează directorul privind toate măsurile incluse în Planul de reabilitare și/sau reintegrare socială.

5.25. Personalul UIP, în colaborare cu părinții, SPAS/DAS/DGASPC și alți furnizori de servicii sociale, psihologice, de sănătate ș.a., pune în aplicare Planul de reabilitare și/sau reintegrare socială. În cazul săvârșirii de infracțiuni, Planul de reabilitare și/sau reintegrare socială se aplică pe toată durata procesului penal. În cazul în care autorul/autorii sunt reținuți, măsurile de la nivelul unității de învățământ se aplică după punerea în libertate și reîntoarcerea la școală.

5.26. Personalul UIP care face parte din echipa multidisciplinară monitorizează aplicarea măsurilor asumate și a sancțiunilor stabilite. Personalul UIP care face parte din echipa multidisciplinară informează periodic directorul privind dificultățile întâmpinate și efectele măsurilor de sprijin și ale sancțiunilor asupra elevilor și asupra relației elevi-elevi și elevi- personalul UIP.

5.27. Educatorul/Profesorul pentru învățământ primar/ Profesorul diriginte consultă periodic Consiliul clasei și consilierul școlar privind efectele măsurilor de sprijin și ale sancțiunilor asupra comportamentului elevilor și a relației dintre elevi. Consilierul școlar și educatoarea/profesorul pentru învățământ primar/dirigintele informează periodic părinții privind efectele măsurilor de sprijin și ale sancțiunilor asupra elevilor și relației dintre elevi, observate în cadrul UIP. Părinții informează periodic directorul UIP privind efectele măsurilor de sprijin și ale sancțiunilor asupra elevilor, observate în familie.

5.28. În situația în care elevii nu participă la activitățile de sprijin organizate la nivelul UIP, educatorul/profesorul pentru învățământ primar/profesorul diriginte informează părinții/reprezentanții legali în acest sens. În situația în care există suspiciunea că părinții nu pun în aplicare măsurile asumate pentru îmbunătățirea relațiilor dintre elevi și profesori, directorul UIP sesizează situația la SPAS/DAS, în vederea efectuării unei vizite de monitorizare la domiciliul copilului. Directorul are obligația să solicite raportul de vizită managerului de caz. În situația în care există suspiciunea că personalul UIP nu pune în aplicare măsurile asumate, reprezentanții instituțiilor abilitate/părinții/reprezentanții legali sesizează situația personalului de conducere al UIP. În situația în care există suspiciunea că personalul de conducere al UIP nu ia măsurile care se impun, părinții/reprezentanții legali sesizează ISJ/ISMB. În situația în care există suspiciunea că reprezentanții SPAS/DGASPC nu pun în aplicare măsurile asumate, directorul UIP sesizează DGASPC/ANPDCA.

5.29. În situația în care elevii și/sau părinții/reprezentanții legali continuă să refuze participarea la ședințele de consiliere școlară și/sau de intervenție psihologică și psihoterapeutică, cuprinse în Planul de reabilitare și/sau reintegrare socială, chiar și după vizita de monitorizare efectuată de SPAS/DAS, directorul sesizează situația managerului de caz. DGASPC și ISJ/ISMB pot solicita instanțelor de judecată să dispună obligarea, prin hotărâre judecătorească, a elevilor și/sau a părinților/tutorilor legali să participe la ședințe de consiliere școlară și/sau de intervenție psihologică și psihoterapeutică, potrivit art. 1.528 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

5.30. Personalul didactic care face parte din echipa multidisciplinară și interinstituțională informează periodic managerul de caz desemnat de DGASPC cu privire la progresele și dificultățile întâmpinate în implementarea măsurilor și a serviciilor prevăzute în Planul de reabilitare și/sau reintegrare socială.

5.31. Directorul UIP răspunde solicitărilor managerului de caz DGASPC privind îmbunătățirea măsurilor de sprijin stabilite la nivelul UIP. Dacă este necesar, educatorul/profesorul pentru învățământ primar/profesorul diriginte, consilierul școlar și mediatorul școlar (dacă este cazul), cu consultarea părinților, stabilesc noi măsuri de sprijin la nivelul UIP, pentru victimă/victime și autor/autori, respectiv sancțiuni pentru autor/autori.

5.32. Pe parcursul desfășurării etapelor din procedura de management al cazului, personalul didactic care face parte din echipa multidisciplinară și interinstituțională completează fișa de management al cazurilor de violență ([anexa nr. 4](#)) și o transmite spre înregistrare CPEV.

5.33. În paralel cu managementul de caz, directorul UIP convoacă și solicită CPEV să analizeze factorii care au favorizat apariția situației de violență, să revizuiască și să completeze, dacă este necesar, Planul de prevenire și reducere a violenței în mediul școlar al UIP, elaborat conform prevederilor [art. 65 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023](#), cu modificările ulterioare.

5.34. În cazul infracțiunilor, CPEV colaborează cu structurile de siguranță școlară pentru stabilirea și includerea în planurile de prevenire și reducere a violenței în școli a unor acțiuni comune de prevenire. Personalul UIP, cu sprijinul structurilor de siguranță școlară, pune în aplicare acțiuni de prevenire a repetării/agravării cazului de violență și de reducere a factorilor care au favorizat apariția acestuia.

5.35. Dacă măsurile de sprijin și sancțiunile conduc la îmbunătățirea comportamentului preșcolarilor/elevilor și a relațiilor dintre aceștia, directorul UIP propune managerului de caz sistarea măsurilor de la nivelul UIP, pentru situațiile care nu se află în proces în instanță. Decizia de închidere a cazului revine managerului de caz, după parcurgerea celor 6 luni de monitorizare postservicii după încheierea planului sau de la hotărârea instanței. Monitorizarea postservicii realizată de SPAS include și comunicarea cu personalul responsabil din școală.

5.36. În baza deciziei managerului de caz, CPEV înregistrează închiderea cazului.

6. Managementul cazurilor de violență a personalului UIP asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor

6.1. Toate formele de violență a personalului UIP asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor se consideră forme grave de violență.

6.2. Fără a se considera o enumerare exhaustivă, se consideră forme de violență a personalului UIP asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor următoarele:

- forme de abuz fizic, care constituie infracțiuni: vătămarea corporală, vătămarea corporală din culpă, lovirea sau orice acte de violență cauzatoare de suferințe fizice, lovirile sau vătămrile cauzatoare de moarte, uciderea din culpă, omorul, omorul calificat;
- alte forme de abuz fizic: lovirea, aruncarea cu obiecte, imobilizarea copilului, smucirea, zdruncinarea, scuturarea, aplicarea pedepselor fizice, tragere, împingere, ciupire, obligarea copiilor cu alergii alimentare sau intoleranțe alimentare de a mânca/ingera alimente declanșatoare de reacții alergice sau la care copilul dezvoltă intoleranțe alimentare. Se încadrează în noțiunea de formă de abuz fizic și disimularea că un aliment nu prezintă risc și păcălirea antepreșcolarilor/ preșcolarilor/elevilor în acest sens;
- forme de abuz psihologic, care constituie infracțiuni: instigarea publică, incitarea la ură sau discriminare, amenințarea, șantajul, hărțuirea, lipsirea de libertate, determinarea sau înlesnirea sinuciderii; rele tratamente aplicate minorului;
- alte forme de abuz psihologic: injuriile și jignirile, calomnia, terorizarea, disprețuirea, tachinarea, favorizarea unor copii în defavoarea celorlalți;
- forme de neglijare: neasigurarea unei supravegheri adecvate, neasigurarea unui mediu fizic sigur, lăsarea unui copil în grija unui adult neautorizat, accesul la obiecte dăunătoare;
- hărțuirea sexuală și forme de abuz sexual, care constituie infracțiuni precum: agresiunea sexuală, actul sexual cu un minor, violul, coruperea sexuală, racolarea minorilor în scopuri sexuale, exploatarea sexuală, pornografia infantilă;
- alte forme de hărțuire și abuz sexual: glume sau bancuri cu conotații sexuale care creează disconfort, comentarii cu conotație sexuală privind aspectul fizic al unei persoane, utilizarea de apelative umilitoare sau sexiste; semne obscene; fluierături; comentarii sau mesaje cu conținut sexual; discuții explicite sau avansuri sexuale directe; atingeri nedorite, ciupituri sau mângâieri fără consimțământ; solicitări care pun elevii în posturi foarte asemănătoare sau identice cu expunerea sexuală; grooming (ademenirea minorilor în scopuri sexuale);
- traficul de minori.

6.3. În situația în care personalul UIP observă/suspectează un comportament violent din partea cadrelor didactice (de exemplu, aude țipete sau sesizează alte semne de violență), intervine imediat și aplanează conflictul.

6.4. În situația în care elevul/personalul UIP este martorul sau i se raportează o situație de violență a unui membru al personalului UIP asupra unuia sau a mai multor antepreșcolari/preșcolari/elevi, în mediul școlar, și există o amenințare reală la viață, la sănătatea sau la siguranța persoanelor implicate, elevii sau personalul UIP apelează imediat serviciul unic de urgență 112.

6.5. Dacă există antepreșcolari/preșcolari/elevi care necesită asistență medicală, se solicită intervenția personalului specializat de la cabinetul medical al UIP, acolo unde există, sau se apelează imediat serviciul unic de urgență 112.

6.6. Personalul UIP sprijină preșcolarii/elevii să gestioneze emoțiile declanșate de situație (mânie, furie, supărare, teroare, teamă, neliniște, tristețe) și să își regleze comportamentul față de sine și de ceilalți.

6.7. Elevii/Personalul UIP informează verbal și în regim de urgență directorul UIP cu privire la orice situație de violență a personalului UIP asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor la care au asistat sau care le-a fost adusă la cunoștință. Personalul de conducere colectează informații de la personalul UIP cu privire la desfășurarea faptei de violență.

6.8. Directorul UIP informează verbal și în regim de urgență părinții/reprezentanții legali ai antepreșcolarilor/preșcolarilor/ elevilor implicați (cu prioritate victimă/victime) și le solicită să se prezinte la unitate pentru gestionarea situației, în interesul superior al copilului.

6.9. Dacă există suspiciunea săvârșirii unei infracțiuni și, până la momentul respectiv, nu a fost sesizat serviciul unic de urgență 112, personalul de conducere sesizează verbal și în regim de urgență dispeceratul de poliție. Până la sosirea poliției, directorul UIP asigură, pe cât posibil, locul săvârșirii faptei (limitează accesul persoanelor în câmpul faptei) și conservarea probelor existente (nu ridică/nu permite ridicarea obiectelor folosite pentru săvârșirea faptei).

6.10. Dacă este implicat un minor, directorul UIP sesizează de urgență cazul grav de violență la 119 (DGASPC).

6.11. Directorul UIP informează verbal ISJ/ISMB cu privire la cazul grav de violență a personalului UIP asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor, în mediul școlar. Dacă în UIP nu există consilier școlar și/sau mediator școlar, directorul UIP solicită CJRAE/CMBRAE să desemneze un consilier școlar și un mediator școlar (dacă este cazul) pentru managementul cazului.

6.12. Dacă este necesar, personalul UIP delegat de directorul UIP separă victima/victimele de autorul/autorii situației de violență, îi conduce în spații unde se simt în siguranță, pentru reducerea nivelului de stres și pentru protecție.

6.13. Personalul UIP delegat de directorul UIP supraveghează și protejează atât victima/victimele, cât și autorul/autorii, împotriva oricărei forme de violență/discriminare/ răz bunare/altor riscuri, până la sosirea părinților/reprezentanților legali, a consilierului școlar și/sau a educatoarei/profesorului pentru învățământ primar/dirigintei și/sau a echipei mobile DGASPC și/sau a reprezentanților SPAS/DAS și/sau a reprezentanților poliției.

6.14. La sosirea părinților/reprezentanților legali în UIP, aceștia sunt informați cu privire la starea antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor implicați, dar și la eventualele măsuri imediate de protecție luate de personalul UIP și sunt reu niți imediat cu aceștia (victimă/victime).

6.15. La sosirea structurilor de poliție/reprezentanților DGASPC, directorul UIP îi informează cu privire la evoluția situației, măsurile imediate de protecție luate de personalul UIP și sunt puși în contact imediat cu autorul/autorii și victima/victimele, precum și cu părinții copiilor victime, dacă sunt prezenți. Directorul UIP face aceeași informare și pentru reprezentanții SPAS/DAS care efectuează evaluarea inițială la solicitarea DGASPC. Instituțiile abilitate sesizate realizează evaluarea inițială a situației și intervenția imediată. Personalul UIP colaborează cu reprezentanții poliției și DGASPC/SPAS/DAS în vederea evaluării inițiale a situației.

În cazul săvârșirii de infracțiuni, directorul UIP nu permite interogarea personalului UIP și a elevilor implicați - audierea acestora (autor/autori și victimă/victime) este realizată exclusiv de către organele de cercetare penală specializate. Dacă actul de violență constituie infracțiune, directorul UIP dispune îndepărtarea autorului de lângă elevi și va lua măsurile legale pentru preluarea imediată a sarcinilor autorului de către alți membri ai personalului UIP.

6.16. La nivelul UIP se începe o cercetare disciplinară a faptei. În baza raportului întocmit de comisia de cercetare disciplinară, se stabilesc sancțiuni pentru autor/autori, aplicabile la nivelul UIP, în acord cu prevederile legale în vigoare. Pe perioada desfășurării cercetării disciplinare, persoana cercetată nu va desfășura activități didactice cu elevii, în conformitate cu prevederile [art. 209 alin. \(5\) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023](#), cu modificările ulterioare.

6.17. În cazurile dovedite de violență a personalului UIP asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor, dacă nu s-a dispus desfacerea contractului de muncă, Consiliul de administrație al UIP, după consultarea cu consilierul școlar, aprobă măsuri de sprijin pentru autorul/autorii actului de violență.

6.18. În paralel, personalul UIP contribuie la evaluarea multidisciplinară și interinstituțională a cazului de violență, coordonată de managerul de caz desemnat de DGASPC, în vederea realizării planului de reabilitare și/sau reintegrare pentru victimă/victime. Personalul UIP analizează situația din punctul de vedere al nevoilor educaționale, relaționale, sociale și psihologice ale victimei/victimelor, la nivelul unității de învățământ. Dacă este necesar, personalul UIP, care poate oferi informații pentru înțelegerea nevoilor elevilor implicați, discută cu directorul UIP, iar discuția este înregistrată audio/scriptic și pusă la dispoziția echipei multidisciplinare, cu acordul celor implicați.

6.19. Dacă nu există suspiciunea comiterii unei infracțiuni, minorii implicați (victimă/victime) sunt intervievați o singură dată, separat, în prezența a cel puțin unui părinte/reprezentant legal, de către consilierul școlar/psihologul de la DGASPC, la decizia managerului de caz. Directorul UIP este obligat să se informeze cu privire la stadiul cazului, precum și cu privire la concluziile raportului DGASPC.

6.20. Pe baza rezultatelor evaluării, educatoarea/profesorul pentru învățământ primar/dirigintele, consilierul școlar și mediatorul școlar (dacă este cazul), cu consultarea părinților, stabilesc măsuri de sprijin pentru victimă/victime, la nivelul UIP. Dacă educatoarea/profesorul pentru învățământ primar/dirigintele, consilierul școlar/mediatorul școlar se regăsesc în postura de autor al actului de violență, directorul UIP va delega atribuțiile acestora unui alt cadru didactic sau va solicita acest lucru CJRAE/CMBRAE, după caz.

6.21. Personalul didactic numit de director ca membru în echipa multidisciplinară și interinstituțională informează managerul de caz de la DGASPC privind măsurile de sprijin stabilite la nivelul UIP pentru victimă/victime, în vederea integrării acestora în Planul de reabilitare și/sau reintegrare socială.

6.22. Măsurile de sprijin propuse de personalul UIP sunt incluse în Planul de reabilitare și/sau reintegrare socială de către managerul de caz desemnat de DGASPC. Directorul UIP se informează de la managerul de caz privind toate măsurile pentru victimă/victime, incluse în Planul de reabilitare și/sau reintegrare socială.

6.23. Personalul UIP, părinții și instituțiile abilitate pun în aplicare măsurile de sprijin pentru victimă/victime cuprinse în Planul de reabilitare și/sau reintegrare socială; conducerea UIP și personalul UIP pun în aplicare măsurile de sprijin și sancțiunile stabilite pentru autor/autorii.

6.24. Directorul UIP monitorizează aplicarea măsurilor de sprijin pentru victimă/victime, respectiv măsurile de sprijin și sancțiunile stabilite pentru autor/autorii. Educatoarea/Profesorul pentru învățământ primar/Dirigintele consultă periodic Consiliul clasei și consilierul școlar privind efectele măsurilor de sprijin asupra comportamentului elevilor. Consilierul școlar și educatoarea/profesorul pentru învățământ primar/dirigintele informează periodic părinții privind efectele măsurilor de sprijin asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor, observate la nivelul UIP. Părinții informează periodic directorul UIP privind efectele măsurilor de sprijin asupra victimei/victimelor, observate în familie.

6.25. Cadrele didactice și directorul UIP consultă periodic părinții/reprezentanții legali și preșcolarii/elevii privind efectele măsurilor de sprijin și ale sancțiunilor asupra autorului/autorilor în situațiile care nu sunt infracțiuni. Personalul de conducere UIP efectuează asistență la ore în vederea analizei efectelor măsurilor de sprijin și ale sancțiunilor asupra autorului/autorilor.

6.26. Personalul didactic care face parte din echipa multidisciplinară și interinstituțională se informează de la managerul de caz desemnat de DGASPC cu privire la progresele și dificultățile întâmpinate în implementarea măsurilor, a sancțiunilor și a serviciilor prevăzute în Planul de reabilitare și/sau reintegrare socială.

6.27. Directorul UIP răspunde solicitărilor managerului de caz desemnat de DGASPC privind îmbunătățirea măsurilor de sprijin stabilite pentru victimă/victime, la nivelul UIP.

6.28. Dacă este necesar, personalul didactic care face parte din echipa multidisciplinară și interinstituțională, educatoarea/ profesorul pentru învățământ primar/dirigintele, consilierul școlar și mediatorul școlar (dacă este cazul), cu consultarea părinților, stabilesc noi măsuri de sprijin pentru victimă/victime, la nivelul UIP.

6.29. În situația în care este necesar, atunci când, în urma sancțiunilor și a măsurilor aplicate, autorul/autorii continuă să aibă comportamente violente asupra antepreșcolarilor/ preșcolarilor/elevilor, se reia procesul de cercetare disciplinară a autorului/autorilor, inclusiv sesizarea instituțiilor abilitate.

6.30. Pe parcursul pașilor de management al cazului, personalul didactic care face parte din echipa multidisciplinară și interinstituțională completează fișa de management al cazurilor de violență ([anexa nr. 4](#)) și o transmite spre înregistrare CPEV.

- 6.31.** În paralel cu managementul de caz, directorul UIP convoacă și solicită CPEV să analizeze factorii care au favorizat apariția situației de violență, să revizuiască și să completeze, dacă este necesar, Planul de prevenire și reducere a violenței în mediul școlar al UIP, elaborat conform prevederilor [art. 65 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023](#), cu modificările ulterioare.
- 6.32.** În situația în care măsurile de sprijin conduc la îmbunătățirea comportamentului autorului/autorilor, la reducerea semnificativă a efectelor traumei asupra victimei/victimelor, respectiv îmbunătățirea relațiilor dintre elevi și personalul UIP, directorul UIP propune managerului de caz închiderea cazului, din perspectiva școlii. Decizia de închidere revine managerului de caz, după parcurgerea celor 6 luni de monitorizare postservicii după încheierea planului sau de la hotărârea instanței. Monitorizarea post-servicii realizată de SPAS include și comunicarea cu personalul responsabil din școală.
- 6.33.** În baza deciziei managerului de caz, CPEV înregistrează închiderea cazului.
- 7. Managementul cazurilor de violență gravă a elevilor asupra personalului UIP**
- 7.1.** Se consideră forme de violență a elevilor asupra personalului UIP următoarele:
- forme de abuz fizic, care constituie infracțiuni: vătămarea corporală, vătămarea corporală din culpă, lovirea sau alte violențe, lovirile sau vătămrile cauzatoare de moarte, uciderea din culpă, omorul, omorul calificat;
 - alte forme de abuz fizic: lovirea, aruncarea cu obiecte, imobilizarea;
 - forme de abuz psihologic, care constituie infracțiuni: instigarea publică, incitarea la ură sau discriminare, amenințarea, șantajul, hărțuirea, lipsirea de libertate, determinarea sau înlesnirea sinuciderii;
 - alte forme de abuz psihologic: bullyingul și cyberbullyingul, semnele obscene, injuriile și jignirile, calomnia, terorizarea, disprețuire, alte acțiuni care pot provoca traume emoționale și care au drept consecință atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare;
 - forme de abuz sexual, care constituie infracțiuni precum: agresiunea sexuală, violul, coruperea sexuală;
 - alte forme de abuz sexual: molestarea sexuală verbală (expunerea personalului UIP la injurii sau limbaj cu conotație sexuală, remarci ironice și insinuări despre caracteristicile sexuale sau despre relații), sextingul, sexualizarea; manifestări fizice de natură sexuală - atingeri inadecvate cu conotație sexuală, solicitări care pun personalul UIP în posturi foarte asemănătoare sau identice cu expunerea sexuală.
- 7.2.** În situația în care elevul/personalul UIP este martorul sau i se raportează o situație gravă de violență a unui elev asupra personalului UIP, petrecută în mediul școlar, și există o amenințare reală la viața, la sănătatea sau la siguranța persoanelor implicate, elevii sau personalul UIP apelează imediat serviciul unic de urgență 112.
- 7.3.** În situația în care există persoane care necesită asistență medicală, se solicită intervenția personalului specializat de la cabinetul medical al UIP, acolo unde există, sau se apelează imediat serviciul unic de urgență 112.
- 7.4.** Personalul UIP aplanează conflictul și elimină toate sursele de risc asupra persoanelor implicate. Personalul UIP sprijină elevii și adulții să gestioneze emoțiile declanșate de situație (mânie, furie, supărare, teroare, teamă, neliniște, tristețe) și să își regleze comportamentul față de sine și de ceilalți.
- 7.5.** Elevii/Personalul UIP informează verbal și în regim de urgență directorul UIP cu privire la situația de violență a elevilor asupra personalului UIP. Directorul UIP colectează informații de la elevi/personalul UIP cu privire la desfășurarea situației de violență.
- 7.6.** Directorul UIP informează verbal și în regim de urgență părinții/reprezentanții legali ai elevilor autor/autori și le solicită să se prezinte la școală pentru gestionarea situației, în interesul superior al copilului.
- 7.7.** În situația în care există suspiciunea unei infracțiuni și, până la momentul respectiv, nu a fost sesizat serviciul unic de urgență 112, personalul de conducere sesizează verbal și în regim de urgență dispeceratul de poliție. Până la sosirea poliției, directorul UIP asigură, pe cât posibil, locul săvârșirii infracțiunii (limitează accesul persoanelor în câmpul infracțiunii) și conservarea probelor existente (nu ridică/nu permite ridicarea obiectelor folosite pentru săvârșirea infracțiunii).
- 7.8.** Directorul UIP informează verbal ISJ/ISMB cu privire la cazul grav de violență a elevilor asupra personalului UIP, în mediul școlar. Dacă în UIP nu există un consilier școlar/mediator școlar, directorul UIP solicită CJRAE/CMBRAE să desemneze un consilier școlar și un mediator școlar (dacă este cazul) pentru managementul cazului.
- 7.9.** Dacă este necesar, personalul UIP delegat de directorul UIP izolează victima/victimele de autorul/autorii situației de violență, îi conduce în spații unde se simt în siguranță, pentru protecție și reducerea nivelului de stres.

- 7.10.** Personalul UIP delegat de directorul UIP supraveghează și protejează atât autorul/autorii, cât și victima/victimele împotriva oricărei forme noi de violență/discriminare/răzbunare/altor riscuri, până la sosirea părinților/reprezentanților legali, a consilierului școlar și/sau a profesorului pentru învățământ primar/dirigintei și/sau a reprezentanților poliției.
- 7.11.** La sosirea părinților/reprezentanților legali în UIP, aceștia sunt informați cu privire la starea elevilor implicați, eventualele măsuri imediate de protecție luate de personalul UIP și sunt reușiți imediat cu aceștia (autor/autori).
- 7.12.** La sosirea structurilor de poliție, directorul UIP îi informează cu privire la evoluția situației, măsurile imediate de protecție luate de personalul UIP și sunt puși în contact imediat cu autorul/autorii și victima/victimele.
- 7.13.** În situația în care există suspiciunea comiterii unei infracțiuni, personalul UIP colaborează cu reprezentanții poliției, în vederea evaluării inițiale a situației.
- 7.14.** În funcție de caz, directorul UIP decide măsuri imediate de protecție. În situația în care s-a săvârșit o infracțiune, profesorul pentru învățământ primar/profesorul diriginte al autorului/autorilor se informează atât cu privire la măsurile dispuse de autoritățile competente pe perioada cercetării faptei, cât și cu privire la hotărârea instanței de judecată care privește pe autor/autori (prin vizualizarea site-ului portal.just.ro) și ulterior comunică informațiile directorului.
- 7.15.** Directorul UIP informează personalul UIP că, în calitate de victimă a unei situații de violență din partea elevilor, are dreptul la servicii de evaluare psihologică și consiliere în vederea prevenirii stresului posttraumatic, de concediu medical, de servicii deconatate de intervenție psihologică și psihoterapeutică, respectiv, la cerere, și de asistență în desfășurarea activității profesionale, pe perioadă determinată (cu aprobarea consiliului de administrație).
- 7.16.** Personalul UIP (victima/victimele) beneficiază de evaluarea psihologică și consiliere de urgență în vederea prevenirii stresului posttraumatic. Consilierul școlar din CJRAE/CMBRAE responsabil cu evaluarea psihologică și consilierea de specialitate pentru situațiile de criză, conflict și risc va coopera cu psihologul specializat în psihologia muncii, în vederea acordării unor recomandări care să prevină agravarea situației.
- 7.17.** În funcție de nevoi, personalul UIP (victima/victimele) poate solicita medicului de familie concediu medical, recomandare pentru servicii deconatate de intervenție psihologică și psihoterapeutică, iar conducerii UIP reîncadrarea la o altă clasă și asistență, în desfășurarea activității profesionale, pe perioadă determinată.
- 7.18.** În baza evaluării specialistului, conducerea UIP, ISJ/ISMB și CJRAE aprobă solicitările victimei/victimelor și propun măsuri de sprijin pentru aceasta/acestea. Directorul UIP informează victima/victimele privind pașii pe care poate/pot să îi urmeze pentru a beneficia de servicii de terapie psihologică deconatate prin casa de asigurări de sănătate, în vederea prevenirii tulburărilor de stres posttraumatic.
- 7.19.** În situația în care victima agresiunii este profesorul pentru învățământ primar/dirigintele/consilierul școlar, aceștia nu se vor implica în acțiunile de management al cazului și nici în stabilirea măsurilor și a sancțiunilor care se impun. Directorul UIP va delega atribuțiile acestora unui alt cadru didactic sau va solicita acest lucru CJRAE/CMBRAE, după caz.
- 7.20.** Dacă există suspiciunea comiterii unei infracțiuni, directorul UIP nu permite interogarea personalului UIP și a elevilor implicați - interogarea autorului/autorilor și a victimei/victimelor este realizată exclusiv de către organele de cercetare penală specializate. Dacă nu există suspiciunea comiterii unei infracțiuni, consilierul școlar discută cu victima/victimele, cu autorul/autorii și cu părinții/reprezentanții legali a elevilor o singură dată, separat. În cazul minorilor-autori, discuția are loc în prezența cel puțin a unui părinte/reprezentant legal și a unui reprezentant DGASPC, desemnat la solicitarea poliției.
- 7.21.** În cazul săvârșirii de infracțiuni, personalul UIP colaborează cu structurile pentru siguranță școlară pentru analiza postcauzală (stabilirea cauzelor care au condus la producerea evenimentului) și stabilirea unor măsuri de prevenire a repetării/agravării evenimentului.
- 7.22.** Pe baza analizei cazului, profesorul pentru învățământ primar/dirigintele, consilierul școlar și mediatorul școlar (dacă este cazul), cu consultarea părinților, stabilesc măsuri de sprijin pentru autor/autori, la nivelul UIP.
- 7.23.** Pe baza rezultatelor evaluării, directorul UIP, profesorul pentru învățământ primar/dirigintele și consilierul școlar propun sancțiuni pentru autor/autori, conform prevederilor [art. 107 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023](#), cu modificările ulterioare.
- 7.24.** După caz, personalul UIP și părinții pun în aplicare măsurile de sprijin stabilite pentru victimă/victime, respectiv măsurile de sprijin și sancțiunile stabilite pentru autor/autori.
- 7.25.** Directorul UIP monitorizează aplicarea măsurilor de sprijin pentru victimă/victime, respectiv a măsurilor de sprijin și a sancțiunilor stabilite pentru autor/autori. Profesorul pentru învățământ primar/Dirigintele consultă periodic Consiliul clasei și consilierul școlar privind efectele măsurilor de sprijin asupra comportamentului elevilor și relația dintre elevi și personalul UIP. Consilierul școlar și profesorul pentru învățământ primar/dirigintele informează periodic

părinții privind efectele măsurilor de sprijin asupra elevilor, observate la nivelul UIP. Părinții informează periodic directorul UIP privind efectele măsurilor de sprijin asupra autorului/autorilor, observate în familie.

7.26. Dacă este necesar, directorul UIP solicită modificarea sancțiunilor și a măsurilor de sprijin stabilite pentru autor/autori, la nivelul UIP.

7.27. Dacă este necesar, directorul UIP reia analiza cazului și, împreună cu reprezentantul ISJ/ISMB și reprezentantul CJRAE, stabilește noi măsuri de sprijin pentru victimă/victime.

7.28. Pe parcursul pașilor de management al cazului, profesorul pentru învățământ primar/dirigintele completează fișa de management al cazurilor de violență ([anexa nr. 4](#)) și o transmite CPEV.

7.29. În paralel cu managementul de caz, directorul UIP convoacă și solicită CPEV să analizeze factorii care au favorizat apariția situației de violență, să revizuiască și să completeze, dacă este necesar, Planul de prevenire și reducere a violenței în mediul școlar al UIP, elaborat conform prevederilor [art. 65 din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023](#), cu modificările ulterioare.

7.30. Dacă măsurile de sprijin conduc la îmbunătățirea comportamentului elevilor (autor/autori), la reducerea efectelor traumei la victimă/victime, respectiv la îmbunătățirea relațiilor dintre elevi și personalul UIP, directorul UIP propune profesorului de învățământ primar/dirigintelui, consilierului școlar și mediatorului școlar (dacă este cazul) închiderea cazului.

7.31. În baza deciziei directorului, CPEV înregistrează închiderea cazului.

8. Intervenția în caz de suspiciune de violență asupra copilului în afara mediului școlar

8.1. Suspiciunile de violență asupra copilului în afara mediului școlar fac referire la situații de violență domestică, neglijare, trafic de persoane.

8.2. Personalul UIP observă semne, simptome sau comportamente neobișnuite ale copiilor. În urma observării unuia sau a mai multor semne de violență asupra copilului, din cele prezentate în [anexa nr. 2](#), sau a altor modificări îngrijorătoare de comportament, orice membru al personalului UIP poate suspecta existența unei forme de violență asupra copilului în afara mediului școlar. Este recomandat ca suspiciunea să fie discutată în mod discret cu educatoarea/profesorul pentru învățământ primar/ profesorul diriginte, pentru a afla dacă semnele au fost observate și de alți membri ai personalului UIP.

8.3. Educatoarea/Profesorul pentru învățământ primar/ Profesorul diriginte informează directorul UIP cu privire la suspiciunea de violență asupra copilului, în afara mediului școlar.

8.4. În situația în care nu există suspiciuni împotriva părinților/reprezentanților legali de violență asupra copilului (violență domestică, trafic de persoane), personalul de conducere al UIP informează părinții/reprezentanții legali ai copiilor. Dacă există suspiciuni împotriva părinților/ reprezentanților legali de violență asupra copilului (violență domestică, trafic de persoane etc.), personalul de conducere al UIP sesizează direct autoritățile competente.

8.5. Directorul UIP sesizează de urgență suspiciunea de violență asupra copilului, în afara mediului școlar, inclusiv traficul de persoane, la 119 (DGASPC). În cazul în care viața/securitatea copilului este pusă în pericol, personalul de conducere sesizează verbal și în regim de urgență serviciul unic de urgență 112 sau dispeceratul de poliție. În situația în care există suspiciunea unei situații de trafic de minori, directorul UIP notifică ANITP prin formularul prevăzut în anexa nr. 2 la Mecanismul național de identificare și referire a victimelor traficului de persoane, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 88/2023, sau prin apelare la Telverde 0 800 800 678.

8.6. Personalul UIP colaborează cu structurile poliției, specialiștii în protecția copilului în evaluarea inițială a suspiciunii de violență asupra copilului.

8.7. Directorul are obligația de a se informa de la managerul de caz desemnat de DGASPC cu privire la evoluția cazului.

9. Intervenția în caz de suspiciune de consum de substanțe psihoactive în rândul elevilor

9.1. În urma observării unor modificări îngrijorătoare de comportament sau a unor semne ale consumului de substanțe psihoactive (în cazul în care personalul a participat la sesiuni de informare în sensul recunoașterii acestor semne), orice membru al personalului UIP poate suspecta consumul de substanțe psihoactive. Este recomandat ca suspiciunea să fie discutată în mod discret cu profesorul diriginte, pentru a afla dacă semnele au fost observate și de alți membri ai personalului UIP.

9.2. În situația în care există o amenințare reală, bruscă, la viața, la sănătatea sau la siguranța elevilor suspectați, elevii sau personalul UIP apelează imediat serviciul unic de urgență 112.

9.3. Profesorul diriginte informează verbal și în regim de urgență directorul UIP cu privire la suspiciunea de consum de substanțe.

9.4. În situația în care nu există suspiciuni împotriva părinților/reprezentanților legali, directorul UIP informează verbal și în regim de urgență părinții/reprezentanții legali ai elevilor (potențiali consumatori) și îi îndrumă să ia legătura cu CPECA și să contribuie la gestionarea situației, în interesul superior al copilului. În cazul în care există suspiciuni împotriva părinților/reprezentanților legali ai elevilor (potențial consumatori), directorul UIP sesizează direct și în regim de urgență SPAS/DAS/DGASPC.

9.5. Directorul UIP sesizează verbal și în regim de urgență suspiciunea consumului de substanțe la Biroul de siguranță școlară și la CPECA. Directorul UIP desemnează un responsabil (de regulă, consilierul școlar) pentru colaborarea cu CPECA.

9.6. Personalul UIP colaborează cu managerul de caz desemnat de CPECA la evaluarea suspiciunii de consum și a nevoilor educaționale, sociale și psihologice ale elevului, la nivelul unității de învățământ, în vederea realizării planului de asistență.

9.7. Profesorul diriginte, consilierul școlar, mediatorul școlar (dacă este cazul), managerul de caz desemnat de CPECA, cu consultarea părinților, stabilesc măsuri de sprijin pentru elevi, la nivelul UIP.

9.8. Personalul didactic numit de director informează managerul de caz desemnat de CPECA cu privire la măsurile de sprijin stabilite la nivelul UIP pentru elev, în vederea integrării acestora în planul de asistență.

9.9. Măsurile de sprijin propuse de personalul UIP sunt incluse în Planul de asistență coordonat de CPECA. Managerul de caz informează periodic, succint directorul privind serviciile și măsurile prevăzute pentru elevi, incluse în Planul de asistență.

9.10. Personalul UIP, părinții, reprezentanții SPAS/DAS/DGASPC, BSS și CPECA pun în aplicare serviciile și măsurile de sprijin pentru elevi cuprinse în Planul de asistență.

9.11. Directorul UIP monitorizează aplicarea măsurilor de sprijin pentru consumator/consumatori, la nivelul UIP.

9.12. Directorul UIP răspunde solicitărilor managerului de caz desemnat de CPECA privind îmbunătățirea măsurilor de sprijin stabilite pentru consumator/consumatori, la nivelul UIP. Profesorul diriginte, consilierul școlar și mediatorul școlar (dacă este cazul), împreună cu managerul de caz, stabilesc noi măsuri de sprijin pentru consumator/consumatori, la nivelul UIP.

9.13. Dacă măsurile de sprijin conduc la atingerea tuturor obiectivelor stabilite în Planul de asistență, managerul de caz CPECA decide închiderea cazului.

9.14. CPECA și directorul UIP planifică și organizează minimum 3 sesiuni de informare pe an școlar pentru elevi și cadre didactice pe tema prevenirii consumului de droguri.

9.15. Directorul UIP transmite calendarul de organizare al sesiunilor de informare către ISJ/ISMB. Ulterior, după finalizarea sesiunilor, conducerea UIP transmite către ISJ/ISMB un raport al acestor acțiuni.

10. Intervenția în caz de suspiciune de port sau folosire, fără drept, de obiecte periculoase sau suspiciunea săvârșirii, de către elevi, a unei infracțiuni în mediul școlar

10.1. Pașii de mai jos sunt menționați pentru situațiile:– port sau folosire fără drept de obiecte periculoase;– furt;– desfășurarea jocurilor de noroc;– distrugerea obiectelor școlare;– alte infracțiuni săvârșite de elevi, cu excepția celor detaliate anterior.

10.2. Personalul UIP, elevii și/sau părinții informează în regim de urgență directorul UIP cu privire la suspiciunea de port/folosire fără drept de obiecte periculoase sau săvârșirea unei infracțiuni de către elevi, în mediul școlar.

10.3. Directorul UIP informează verbal și în regim de urgență părinții/reprezentanții legali ai elevilor implicați, în principal victimă/victime și/sau autor/autori, și le solicită să se prezinte la școală pentru gestionarea situației, în interesul superior al copilului.

10.4. Directorul UIP sesizează de urgență suspiciunea la 112/dispeceratul poliției.

10.5. Personalul UIP colaborează cu structurile poliției în evaluarea inițială a suspiciunii și cercetarea faptelor, dacă este cazul.

10.6. În cazul săvârșirii unei infracțiuni, personalul UIP colaborează cu structurile de siguranță școlară pentru analiza postcauzală (în vederea stabilirii cauzelor care au condus la producerea evenimentului) și stabilirea unor măsuri de prevenire a repetării/agravării evenimentului.

10.7. Profesorul pentru învățământ primar/dirigintele, consilierul școlar și mediatorul școlar (dacă este cazul), convocați de directorul UIP, cu consultarea părinților, realizează o analiză a cazului, în vederea stabilirii unor sancțiuni și a unor măsuri de sprijin și de prevenire pentru elevi, la nivelul UIP.

10.8. Pe baza analizei cazului, profesorul pentru învățământ primar/dirigintele, consilierul școlar și mediatorul școlar (dacă este cazul), cu consultarea părinților, stabilesc măsuri de sprijin și prevenire pentru elev/elevi, la nivelul UIP.

10.9. Pe baza rezultatelor evaluării, personalul UIP propune sancțiuni pentru autor/autori, în conformitate cu legislația din domeniul învățământului preuniversitar în vigoare.

10.10. Personalul UIP și părinții, în colaborare cu structurile de siguranță școlară, pun în aplicare măsurile de sprijin, de prevenire, precum și sancțiunile stabilite pentru elevi.

10.11. Directorul UIP monitorizează aplicarea măsurilor de sprijin, de prevenire și a sancțiunilor stabilite pentru elevi.

10.12. Personalul didactic și structurile de siguranță școlară se informează periodic cu privire la progresele și dificultățile întâmpinate în implementarea măsurilor de sprijin și de prevenire stabilite pentru elevi, la nivelul UIP.

10.13. Dacă este necesar, directorul UIP solicită modificarea sancțiunilor și a măsurilor de sprijin și de prevenire stabilite pentru elevi, la nivelul UIP.

10.14. Pe parcursul pașilor de management al cazului, profesorul pentru învățământ primar/dirigintele completează fișa de management al cazurilor de violență ([anexa nr. 4](#)) și o transmite CPEV.

10.15. Dacă măsurile de sprijin conduc la îmbunătățirea comportamentului elevilor, personalul de conducere al UIP propune profesorului de învățământ primar/dirigintelui, consilierului școlar și mediatorului școlar (dacă este cazul), cu consultarea structurilor de siguranță școlară, închiderea cazului.

10.16. În baza deciziei managerului de caz, CPEV înregistrează închiderea cazului.

11. Dispoziții finale [Anexele nr. 1-4](#) fac parte integrantă din prezenta procedură.

Anexa nr. 1 Abrogată. (la 06-10-2023, **Anexa nr. 1** a fost abrogată de **Punctul 2., Articolul I** din **ORDINUL nr. 6.467 din 3 octombrie 2023, publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 901 din 6 octombrie 2023**)

Anexa nr. 2

Semne și simptome de violență asupra copilului

Există o serie de semne și simptome care pot fi observate de către consilierul școlar și de către orice cadru didactic și care ridică un semnal de alarmă, mai ales când nu pot fi explicate îndeajuns sau justificate de părinți, persoana de îngrijire sau reprezentantul legal. Exemple de astfel de semne sunt:

Tulburări de comportament (apatie, iritabilitate, impulsivitate, agresivitate, minciună, fuga de acasă, furtul, consumul de alcool, de droguri etc.)

Tulburări de somn (insomnii, somnolență, somn agitat, coșmaruri etc.) - Elevii pot veni la școală foarte obosiți sau adorm la ore.

Tulburări de alimentație (anorexie, bulimie), dereglări ale instinctului alimentar (lipsa apetitului, dureri de burtă, stări de vomă, pierderea sau diminuarea simțului gustativ)

Autostigmatizare, autoculpabilizare, automarginalizare

Agitație extremă sau, dimpotrivă, apatie extremă

Opoziționism exagerat, spirit de frondă agresiv

Ticuri (clipit, rosul unghiilor etc.)

Enurezis, encoprezis

Neglijență în îndeplinirea sarcinilor și incapacitate de a respecta un program impus

Dificultăți în relaționare și comunicare

Scăderea randamentului școlar, absentism și abandon școlar

Stare depresivă, uneori cu tentative de suicid

Persistența unor senzații olfactive sau cutanate obsedante

Modificarea rapidă a dispoziției afective

Semne evocatoare specifice abuzului fizic:- semne fizice: vânătăi, leziuni, arsuri, hemoragii, fracturi etc.

Semne evocatoare specifice abuzului sexual:- comportament sexual inadecvat vârstei etc.;- prezența unei sarcini la o adolescentă (care nu declară tatăl);- teama incontrollabilă de bărbați (în cazul fetelor).

Semne evocatoare specifice neglijării grave: - starea pielii (murdărie, excoriații, dermite);- stări de denutriție, de insuficiență ponderală, carențe alimentare;- hipotrofie staturo-ponderală nonorganică;- lipsa dezvoltării limbajului, abilităților specifice vârstei.

Anexa nr. 3

Fișă de identificare a cazurilor de bullying

Nr. crt.	Acțiunea de bullying	Niciodată	Rar (1-2 ori pe lună)	1-2 ori pe săptămână	De mai multe ori pe săptămână	Acțiune făcută de alt elev	Acțiune făcută de profesor
Bullying relațional							
1.	Îmi pun porecle.						
2.	Pleacă atunci când ajung lângă grupul lor.						
3.	Mă înjură.						
4.	Mă tachinează.						
5.	Îmi spun că sunt prost.						
6.	Mă jignesc și îmi spun cuvinte urâte.						
7.	Mă umilesc și râd de mine.						
8.	Mă învinovățesc pentru lucruri pe care nu le-am făcut.						
9.	Vorbesc urât despre mine.						
10.	Râd de familia mea.						
11.	Mă tachinează și râd de mine când răspund în clasă.						
12.	Fac glume pe seama mea.						
13.	Fac glume pe seama notelor mele.						
Bullying fizic							
1.	Mă împing sau trag de mine.						
2.	Îmi distrug lucrurile.						
3.	Calcă pe mine intenționat.						
4.	Dau cu pumnul sau mă pălmuiesc.						
5.	Mă îmbrâncesc în mod intenționat.						
6.	Mă lovesc.						
7.	Aruncă în mine cu obiecte.						
8.	Nu mă lasă să trec.						
9.	Îmi iau, ascund sau aruncă pe jos lucrurile.						
10.	Fac lupte cu mine ca să îmi arate că sunt mai puternici.						
11.	Fură de la mine (bani, mâncare).						
12.	Mă amenință că mă bat sau îmi fac rău dacă nu fac ce vor ei.						
13.	Trag scaunul de sub mine.						
Cyberbullying							
1.	Postează comentarii negative și răutăcioase la pozele, postările sau statusurile mele pe grupuri și rețele de socializare online sau prin alte forme de comunicare electronică online.						
2.	Răspândesc zvonuri despre mine prin mesaje.						
3.	Îmi trimit poze cu un conținut sexual pe grupuri și rețele de socializare online sau prin alte forme de comunicare electronică online.						
4.	Mă sună în mod repetat.						
5.	Postează sau trimit poze stânjenitoare sau comentarii despre mine pe grupuri și rețele de socializare online sau prin alte forme de comunicare electronică online.						
6.	Postează mesajele mele private.						
7.	Mă amenință sau mă hărțuiesc la telefon și pe rețelele de socializare.						

8.	Trimit mesaje răutăcioase pe e-mail, telefon sau rețelele de socializare.						
9.	Fac grupuri separate unde vorbesc despre mine.						
10.	Fac poze cu mesajele mele și le trimit altora sau le postează cu scopul de a mă răni.						
11.	Scriu și spun altora despre lucrurile stânjenitoare pe care le-am făcut sau care mi s-au întâmplat.						
12.	Postează filmulețe stânjenitoare cu mine pe grupuri și rețele de socializare online sau prin alte forme de comunicare electronică online.						
13.	Fac poze la mesajele mele private și le postează pe internet.						
14.	Îmi trimit mesaje anonime răutăcioase și cu amenințări pe telefon, internet sau alte mijloace de comunicare.						
Bullying bazat pe diferențe de rasă, cultură, religie, sexualitate							
1.	Râd sau mă tachinează cu privire la credințele sau practicile mele religioase.						
2.	Râd de înfățișarea mea.						
3.	Râd de stilul meu de viață (ce mănânc etc.).						
4.	Fac comentarii rasiste despre mine.						
5.	Mă batjocoresc pe internet, pentru că sunt diferit.						
6.	Râd de locuința, de cartierul, de orașul meu.						
7.	Mă tachinează din cauza accentului meu.						
8.	Râd de tradițiile familiei mele.						
9.	Mă exclud din cauza culorii pielii mele.						
10.	Fac comentarii răutăcioase despre hainele mele.						
11.	Râd de trăsăturile corpului meu (ochi, gură, nas, picioare etc.).						
12.	Spun lucruri răutăcioase despre etnia mea.						
Bullying bazat pe violența de gen							
1.	Fac glume cu tentă sexuală care mă fac să mă simt inconfortabil.						
2.	Fac comentarii despre modul în care arăt.						
3.	Imită sunete cu caracter sexual atunci când trec pe lângă ei.						
4.	Mă ating fără permisiunea mea.						
5.	Mi-au trimis sau mi-au cerut insistent poze intime.						
6.	Au insistat să începem o relație amoroasă/sexuală.						
7.	Au răspândit zvonuri cu caracter sexual despre mine.						
8.	Au răspândit imagini intime cu mine fără voia mea.						
Gradul de afectare							
		Deloc	Puțin	Mult			Foarte mult
	Cât de afectat te simți?						

Anexa nr. 4**Fișa de management al cazurilor de violență în școală****A. Date generale**

Informațiile de la prezenta literă se completează în termen de 5 zile de la săvârșirea faptelor.

Unitatea de învățământ:	Cod SIRUES
Localitatea	
Județul	
Mediul de rezidență	1. Rural; 2. Urban
Localizarea	1. Centru; 2. Periferie
Tipul unității	1. Creșă2. Grădiniță3. Școală gimnazială4. Școală profesională5. Liceu
Coordonate școală	tel./fax, e-mail, adresă
Reprezentant legal școală (nume și prenume)	
Președintele Comisiei pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității (nume și prenume)	
Numele persoanei care a completat fișa	

B. Date generale privind cazul înregistrat Informațiile de la prezenta literă se completează în termen de 5 zile de la săvârșirea faptelor, de către persoana desemnată în echipa multidisciplinară/educator/profesorul pentru învățământ primar/profesorul diriginte, cu asistență din partea consilierului școlar.

Data/Perioada comiterii faptelor	
Statutul persoanei/persoanelor care a/au sesizat incidentul (bifați una sau mai multe opțiuni)	☐ Profesor ☐ Educator ☐ Învățător ☐ Diriginte ☐ Elev ☐ Părinte ☐ Alte persoane; cine:
Tipul faptei/faptelor (bifați una sau mai multe opțiuni)	☐ Violență (cazuri ușoare și grave) între antepreșcolari/preșcolari/elevi, săvârșite în mediul școlar ☐ Violență asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor, săvârșită de membri ai personalului unității de învățământ, în mediul școlar ☐ Violență asupra personalului unității de învățământ, săvârșită de elevi, în mediul școlar ☐ Suspiciune de violență asupra copilului, comisă în afara mediului școlar ☐ Altă situație (care)
Forma specifică de violență (de exemplu, bullying)	
În ce context a/au avut loc fapta/faptele (bifați una sau mai multe opțiuni)	☐ În timpul orelor de curs ☐ În timpul orelor de instruire practică ☐ În timpul activităților extrașcolare ☐ În pauză ☐ În afara mediului școlar ☐ Alt moment (care)
Unde a/au avut loc fapta/faptele (bifați una sau mai multe opțiuni)	☐ În sala de clasă ☐ În alte spații școlare (holul UIP, grupul sanitar) ☐ În curtea UIP ☐ În mediul online ☐ În afara perimetrului școlii ☐ În afara mediului școlar ☐ Alt loc (care)
Frecvența faptei:	
Numărul persoanelor implicate:	
Descrierea pe scurt a faptei/faptelor:	
Consecințele faptei/faptelor:	
Alte observații:	

C. Date despre autor/autori Informațiile de la prezenta literă se completează în termen de 5 zile de la săvârșirea faptelor.

Număr autori	
--------------	--

Dacă actul de violență a fost comis de mai mulți autori, informațiile de la prezenta literă se completează pentru fiecare autor, separat.

Sex	☐ M ☐ F
Statut	☐ Preșcolar/Elev al UIP ☐ Cadru didactic ☐ Personal didactic auxiliar ☐ Personal nedidactic ☐ Părinte ☐ Persoană din afara UIP ☐ Autor necunoscut
Clasa (dacă este cazul)	

Numele și prenumele educatorului/profesorului pentru învățământ primar/dirigintei (dacă este cazul)	
Vârsta în ani împliniți	
Antecedente acte de violență, în ultimii doi ani școlari	[] Da, forme ușoare.... (număr de cazuri)[] Da, forme grave.... (număr de cazuri)[] Nu
Alte observații:	

D. Date despre victimă/victimele Informațiile de la prezenta literă se completează în termen de 5 zile de la săvârșirea faptelor.

Numărul victimelor	[] [] Nu este cazul.
--------------------	------------------------------

Dacă actul de violență a fost comis asupra mai multor victime, informațiile de la prezenta literă se completează pentru fiecare victimă, separat.

Sex	[] M [] F
Statut	[] Antepreșcolar al UIP [] Preșcolar/Elev al UIP [] Cadru didactic [] Personal didactic auxiliar [] Personal nedidactic
Clasa (dacă este cazul)	
Numele și prenumele educatorului/profesorului pentru învățământ primar/dirigintei (dacă este cazul)	
Vârsta în ani împliniți	
Alte observații:	

E. Date privind colaborarea cu autoritățile competente Informațiile de la prezenta literă se completează în termen de 5 zile de la săvârșirea faptelor.

Personalul de conducere a sesizat alte autorități?	[] Da [] Nu
Dacă da, care?	[] 112/UPU [] Dispeceratul poliției/ SSS/ BSS [] SPAS/DAS [] 119/DGASPC [] CPECA [] CR-ANITP [] Alta (alte):.....
Măsurile luate de instituțiile abilitate (dacă este cazul)	
Numele cadrului didactic desemnat în echipa multidisciplinară și interinstituțională coordonată de DGASPC (dacă este cazul)	
Numele și datele de contact ale managerului de caz desemnat de DGASPC (dacă este cazul)	
Numele și datele de contact ale managerului de caz desemnat de CPECA (dacă este cazul)	
Numele și datele de contact ale lucrătorului de poliție (dacă este cazul)	
A fost depusă o plângere la poliție/parchet?	[] Da [] Nu
Dacă da, de către cine?	[] Elev [] Părinte [] Cadru didactic [] Alte persoane din școală [] Alte instituții
Alte observații:	

F. Analiza cazului (Se completează de persoana desemnată în echipa multidisciplinară/educatori/profesorul pentru învățământ primar/profesorul diriginte, cu asistență din partea consilierului școlar.) Informațiile de la prezenta literă se completează în termen de 30 de zile de la sesizarea faptelor.

Cauzele faptei/faptelor
Efectele faptei/faptelor asupra victimei/victimelor
Efectele faptei/faptelor asupra autorului/autorilor
Efectele faptei/faptelor asupra climatului UIP
Nevoile educaționale, relaționale, sociale și psihologice ale victimei/victimelor, la nivelul UIP
Nevoile educaționale, relaționale, sociale și psihologice ale autorului/autorilor, la nivelul UIP
Alte informații relevante, de la autoritățile competente (DGASPC, poliție etc.)
Factorii școlari care au favorizat actul de violență (Se completează de CPEV.)

G. Măsuri de sprijin și sancțiuni stabilite la nivelul UIP (Se completează de persoana desemnată în echipa multidisciplinară/educatori/profesorul pentru învățământ primar/profesorul diriginte, cu asistență din partea consilierului școlar.) Informațiile de la prezenta literă se completează în termen de 30 de zile de la sesizarea faptelor pentru fiecare autor/victimă și se reactualizează în funcție de progresul și rezultatele deciziilor inițiale. În cazul

formelor grave de violență care implică copii, aceste măsuri de sprijin și sancțiuni sunt comunicate DGASPC și sunt incluse în Planul de rehabilitare și/sau reintegrare socială.

Data deciziei	Măsură de sprijin/Sancțiuni	Responsabil	Perioadă, durată	Rezultate înregistrate după primele 3 luni	Rezultate înregistrate după primele 6 luni (pentru cazurile grave de violență)

H. Activități de prevenire și reducere a fenomenului violenței în școală (Se completează de CPEV.) Informațiile de la prezenta literă se completează în termen de 30 de zile de la sesizarea faptelor.

Data deciziei	Măsură de prevenire și reducere	Responsabil	Perioadă, durată	Rezultate înregistrate după primele 3 luni	Rezultate înregistrate după primele 6 luni

I. Închiderea cazului (Se completează de persoana desemnată în echipa multidisciplinară/educatori/profesorul pentru învățământ primar/profesorul diriginte, cu asistență din partea consilierului școlar.)

Numele și prenumele directorului UIP:	
Numele și prenumele președintelui CPEV:	
Data încheierii planului	
Rezultatele/ Progresele înregistrate în ceea ce privește comportamentul persoanelor implicate (victime/ autori), relația dintre elevi, relația dintre elevi și personalul școlii (Se completează de persoana desemnată în echipa multidisciplinară/ educator/ profesorul pentru învățământ primar/profesorul diriginte, cu asistență din partea consilierului școlar.)	
Modalitatea de evaluare a rezultatelor/progresului	
Încheierea cazului s-a făcut cu acordul*: * Dacă nu există acordul celor implicați, vor/ va fi notate/ notată obiecții/ motivație în fișă.	☐ Preșcolarului/ Elevului ☐ Părinților/ Reprezentanților legali ☐ Cadrelor didactice implicate ☐ Consilierului școlar ☐ Managerului de caz DGASPC
Încheierea cazului s-a făcut la decizia:	☐ Directorului UIP ☐ Managerului de caz DGASPC

NOTE:

1. La cel mult 3 luni de la stabilirea planului de măsuri, se vor consemna evoluția cazului și eventualele măsuri suplimentare.
2. Închiderea cazului se va consemna în finalul fișei. În cazul în care au fost implicate și alte instituții, se vor atașa rapoartele acestora.
3. La cerere, fișa de management este transmisă reprezentanților ISJ/ISMB, DGASPC.
4. Prin intermediul acestei fișe poate fi sesizată inclusiv suspiciunea de consum de substanțe psihoactive în rândul elevilor.
5. La litera D, varianta „Nu este cazul.” se va completa doar în cazul săvârșirii de infracțiuni.

Înțelegerea rolurilor fiecărei instituții este primul pas spre o reacție rapidă și eficientă în cazurile de violență școlară. Siguranța copiilor depinde de colaborarea noastră!

Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin exclusiv autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene sau a Fundației World Vision România. Nici Uniunea Europeană, nici Fundația World Vision România nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acestea.

